

Gorenjski Glas

PETEK, 14. APRILA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 30, CENA 2,50 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V Hiši generacij prvi stanovalci

V nekdanjo staro šolo v Gorenji vasi, ki so jo preuredili v Hišo generacij, se spet vrača življenje. V torek so namreč sprejeli prve tri uporabnike, ki jim bodo nudili začasno namestitev.

MATEJA RANT

Gorenja vas – Prvim trem uporabnikom, ki so jih sprejeli v torek, so se že dan kasneje pridružili še trije novi. Sprejeme uporabnikov bodo nadaljevali, tako da računajo, da bodo zmogljivosti zapolnili do konca prihodnjega tedna, je pojasnila direktorica Centra slepih, slabovidnih in starejših (CSS) Škofja Loka Silva Košnjek. Začasne namestitve, to je za največ tri mesece, bodo nudili 16 starejšim, predvidoma v drugi polovici maja pa bodo začeli izvajati še dnevno varstvo starejših v obliki

dnevnega centra, kjer bodo lahko sprejeli šest uporabnikov. Naložba v Hišo generacij je bila vredna 1,8 milijona evrov, pri čemer so pridobili sredstva Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in nepovratna sredstva Republike Slovenije, naložbo je sofinancirala tudi Občina Gorenja vas - Poljane.

V Hiši generacij je bilo v torek, ko so sprejeli prve tri stanovalce, dva moška in eno žensko, še posebno slovesno. Dobrodošlico jim je izrekel tudi župan Milan Čadež, ki je poudaril, da gre za zaključek petnajstletnega

obdobja iskanja rešitev, kako poskrbeti za starejše v njihovi občini. Za najustreznejšo rešitev se je pokazalo sodelovanje s CSS Škofja Loka, s katerim so se v začetku leta 2020 prijavi na javni razpis ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti za sofinanciranje vlaganj v infrastrukturo, namenjeno izvajanju dnevnih oblik varstva in začasnih namestitev za starejše. Dobro leto kasneje so v prostorih Občine Gorenja vas - Poljane podpisali pogodbo o začetku gradbenih del za prenovo stare šole.

▶ 2. stran

Silva Košnjek in Milan Čadež s prvimi stanovalcema v Hiši generacij / Foto: Gorazd Kavčič

Trasa proge še ni izbrana

Končno odločitev o najustreznejši trasi železniške proge pri Orehku bodo predvidoma sprejeli sredi leta, trenutno pa so v igri tri različice.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Pristojni za pripravo državnega prostorskega načrta (DPN) za nadgradnjo železniške proge Ljubljana-Kranj/Naklo so v sredo na predstavitvi priprave DPN

krajanom Orehka zagotovili, da potek nove trase drugega tira železniške proge na njihovem območju še ni določen. Preverjajo sicer tri različice: poleg pokritega vkopanega rova skozi Orehek, ki razburja krajane,

razmišljajo še o nadgradnji proge na obstoječi trasi, tretja možnost pa je gradnja predora pod Sorškim poljem in Ljubljansko cesto do železniške postaje v Kranju.

▶ 3. stran

Ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek je zavrnila, da bo najbolj primerna trasa drugega tira izbrana šele, ko bodo izpeljani vsi postopki, šlo pa bo za strokovno, in ne politično odločitev.

Priloga: Karavanke

Miele

ETIS

Pomivalni stroji Miele G 7000
Avtomatsko doziranje s kartušo PowerDisk

PowerDisk pomivalno sredstvo dozira v pravem trenutku, v pravi količini in pri vseh programih pomivanja. Tehnologija aktivnega kisika poskrbi za čist in sijoč videz vaše posode, hkrati pa stroj tudi temeljito očisti in razkuži. Kartuša zadostuje za približno 20 postopkov pomivanja.

Obiščite nas v PE Kranj, Ljubljanska c. 30 | T: 04 235 50 50 | www.etis.si

*Akcijska cena do konca aprila 2023.

<p>GORENJSKA</p> <p>Na Bledu dva nova častna občana</p> <p>Občina Bled svoj praznik zaznamuje 10. aprila, na dan, ko je bil leta 1004 podpisan prvi dokument, ki omenja Bled. Praznik so počastili v torek.</p> <p>4</p>	<p>EKONOMIJA</p> <p>Mejnik za avtomobilsko industrijo</p> <p>Lotrič Certificiranje iz Železnikov je postal laboratorij, ki ga je Volkswagen odobril za izvajanje preskusov po avtomobilskih standardih.</p> <p>9</p>	<p>GG+</p> <p>Baletni oder je bil njen svet</p> <p>Baletna pedagoginja in nekdanja primabalerina ljubljanskega Baleta Nena Vrhovec je prejela nagrado Lydie Wisiakove 2022 za življenjsko delo.</p> <p>11</p>	<p>ZANIMIVOSTI</p> <p>Konec tedna bo Festival čokolade</p> <p>Triindvajset prijavljenih butičnih čokoladnic iz Slovenije in tujine se bo predstavilo v grajskem parku in v starem mestnem jedru Radovljice na Festivalu čokolade.</p> <p>24</p>	<p>VREME</p> <p>Danes bo pretežno oblačno s krajevnimi padavinami. Jutri in v nedeljo bo spremenljivo do pretežno oblačno.</p> <p>4/10 °C jutri: pretežno oblačno</p>
--	--	---	---	--

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Zapleteni klobčič resnic in laži na odru Borštnikovega hrama

V gledališkem abonmaju Smejmo se v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika v Cerkljah bo v četrtek, 20. aprila, ob 20. uri na sporedu romantična komedija Slovenskega ljudskega gledališča Celje. Predstava Laž je delo francoskega dramatika, romanopisca in režiserja Florian Zellerja, dobitnika vseh najuglednejših francoskih in mednarodnih nagrad za dramatik. Tako kot v številnih svojih igrh se tudi v tej poigrava s tematiko laži in resnice, dogajanje pa postavi v družinski krog, kjer naj bi bila resnica sveta stvar. Pa je res tako? Za predstavo je na voljo še nekaj vstopnic za izven, na voljo so v spletni prodajalni in na prodajnih mestih Mojekarte.si. Več informacij: www.smejmo.se.

Foto: Uros Hocevar/kolektiffimages

Naročniku Gorenjskega glasa bomo podarili dve vstopnici za ogled predstave Laž v Cerkljah. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Koliko gledališki predstav šteje gledališki abonma Smejmo se v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika Cerklje v sezoni 2022/2023? Odgovore pošljite do torka, 18. aprila, na kotickek@g-glas.si.

Nagrajenca

V nagradni igri, ki je bila objavljena 31. marca 2023, prejmeta vsak po dve vstopnici za koncert Mance Špik, ki bo 23. aprila na Bledu, **Marija Burja** z Bleda in **Roman Šalamon** iz Kranja. Nagrajencema čestitamo!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **MAJDA JAKŠA s Hrušice**.

Septembra ukinitev dopolnilnega zavarovanja?

URŠKA PERNEL

Ljubljana – Prvega septembra bodo – če bo novelo zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju potrdil državni zbor – ukiniteli dopolnilno zdravstveno zavarovanje. Tak predlog je sredi tedna v parlamentarni postopek vložilo Gibanje Svoboda, potem ko se je javnost burno odzvala na napoved zavarovalnice Generali, da bo z majem dvignila premijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja za 10,39 evra na mesec, podražitve premij pa nista izključili niti zavarovalnici Triglav in Vzajemna. Z novelo zakona naj bi dopolnilno zdravstveno zavarovanje prenesli v obvezno zdravstveno zavarovanje v enotnem fiksnem znesku

35 evrov. Plačnik za zaposlene bi bili delodajalci, za upokojeince Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za otroke in mlade pa država. Prejemnik sredstev bi bil po novem Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, in ne več tri zasebne zavarovalnice.

Vlada naj bi v kratkem sprejela tudi uredbo o zmanjšanju cen dopolnilnega zavarovanja, kar pomeni, da do napovedane podražitve premij ne bi smelo priti.

Odzivi na spremembe so različni, po mnenju opozicije je odločitev politična in prelaganje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja »iz levega v desni žep«, delodajalci pa so opozorili, da ukinitve ne sme iti v breme gospodarstva.

Omejitve vpisa znane maja

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje je pretekli teden objavilo stanje prijavljenih kandidatov za vpis v začetni letnik srednješolskih programov za prihodnje šolsko leto.

MATEJA RANT

Kranj – Na srednjih šolah je razpisanih 25.560 mest, osnovno šolo pa zaključuje 21.571 učencev, kar je 1690 več kot lani, navajajo na ministrstvu. Glede na objavljeno stanje prijav za posamezne srednje šole so tudi v gorenjski regiji najbolj zaželene gimnazije, saj je večina prejela več prijav, kot imajo razpisanih mest. Glede na to, da imajo učenci zaključnih razredov do 24. aprila še možnost za prenos prijav na druge šole, šole pa lahko glede na prostorske, materialne in kadrovske zmožnosti zaprosijo za povečanje obsega razpisanih mest, se bo stanje prijav po posameznih šolah v prihodnjih tednih še spreminjalo. Morebitne omejitve vpisa v posameznih programih bodo na spletni strani ministrstva objavili 24. maja.

Poleg gimnazij zanimivi še drugi programi

Glede na število prijav v gorenjskih srednjih šolah v sredo, 12. aprila, so največje število prijav prejele gimnazije, razen Gimnazije Jesenice, kjer se je na 84 razpisanih mest v programu gimnazija prijavilo zgolj 50 kandidatov, a tudi v tej gimnaziji je število prijav presežilo razpisana mesta v športnem oddelku (za 18 razpisanih mest so prejeli 26 prijav). Gimnazija Franceta Prešerna Kranj je za program ekonomska gimnazija prejela 68 prijav za 56 razpisanih mest, za športni oddelk pa 27 prijav za 18 razpisanih mest. V programu gimnazija so za 56 razpisanih mest prejeli 82 prijav, za športni oddelk pa za 18 mest 22 prijav. V Gimnaziji Kranj so za 224 razpisanih mest prejeli 242 prijav, v Gimnaziji Škofja Loka pa za 140 razpisanih mest 156 prijav. Manj

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje je na svoji spletni strani objavilo stanje prijavljenih kandidatov za vpis v začetni letnik srednješolskih programov za prihodnje šolsko leto. Fotografija je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

zanimanja je za njihov program klasične gimnazije, kjer je na voljo 28 mest, a so za zdaj prejeli zgolj šest prijav. Število prijav je presežilo razpisana mesta tudi v programih nekaterih drugih gorenjskih šol. Največje zanimanje vlada za program medijski tehnik v Ekonomski gimnaziji in srednji šoli Radovljica, kjer so za 56 razpisanih mest prejeli 91 prijav. V Biotehniškem centru Naklo so za pomočnika v biotehnik in oskrbi prav tako prejeli kar 49 prijav za 16 razpisanih mest. Na Srednji ekonomski, storitveni in gradbeni šoli Šolskega centra Kranj pa najbolj izstopa program frizer, kjer se je za 52 razpisanih mest prijavilo 83 kandidatov.

Manj zanimanja za poklicno izobraževanje

Manj zanimanja pa je za nekatere programe nižjega in srednjega poklicnega ter srednjega strokovnega in tehniškega izobraževanja. V Biotehniškem centru Naklo so za program cvetličar za 26 mest prejeli devet

prijav, v programu hortikulturni tehnik se je za 28 mest prijavilo devet kandidatov, za mesarja je za 26 razpisanih mest prispelo sedem prijav, za peka prav tako za 26 mest sedem prijav, za vrtnarja za 26 mest osem prijav in za program živilsko-prehranski tehnik za 28 mest prav tako osem prijav. Srednja gostinska in turistična šola Radovljica je za program gastronomija in turizem za 56 razpisanih mest prejela 35 prijav, za program gastronomske in hotelske storitve pa za 52 razpisanih mest 28 prijav. V Srednji šoli Jesenice so za pomočnika v tehnoloških procesih razpisali 16 mest, prijavilo se je šest kandidatov, za strojne tehnika pa so za 28 razpisanih mest prejeli 14 prijav. V Srednji ekonomski, storitveni in gradbeni šoli Šolskega centra Kranj so za 26 razpisanih mest za program administrator prejeli 12 prijav, za program pečar-polagalec keramičnih oblog pet prijav, za program slikopleskar-črkoslikar šest prijav, za trgovčar za 26 mest prejeli devet

dve. Prav tako je majhno zanimanje za program gradbeni tehnik, za 28 mest so prejeli devet prijav. V Srednji šoli za lesarstvo Šolskega centra Škofja Loka so najmanj prijav prejeli za programa obdelovalec lesa (za 16 mest tri prijave) in tapetnik, kjer se je na razpisanih 26 mest prijavil zgolj en kandidat. V Srednji šoli za strojništvo pa so za program avtokaroserist prejeli sedem prijav za 26 razpisanih mest, za strojnega mehanika pa za prav toliko razpisanih mest sedem prijav.

V skladu z razpisom in rokovnikom imajo kandidati možnost, da najkasneje do 24. aprila svojo prijavo iz kakršnihkoli razlogov prenesejo na drugo šolo oziroma v drug izobraževalni program. Prenesene prijavnice bodo šole sprejemale do navedenega datuma ne glede na število prijav, ki jih že imajo. Pri ministrstvu pa ob tem učencem svetujemo, da se o prenosu prijavnice predhodno temeljito posvetujejo predvsem s starši in svetovalnimi delavci.

V Hiši generacij prvi stanovalci

1. stran

Dela na stari šoli so končali septembra lani. »Objekt, skozi katerega so šle številne generacije, je tako postal Hiša generacij. V njej bodo mogoče našli mesto tudi tisti, ki so v tem objektu obiskovali šolo in bo tako hiša res upravičila svoje ime,« je poudaril župan, ki pravi, da je na projekt ponosen tudi z vidika

sodelovanja in iskanja sinergij s CSS Škofja Loka. »Našli smo skupno pot, ki vodi daleč v prihodnost.«

Poleg začasnih namestitev bodo v Hiši generacij v prihodnje nudili tudi dnevno varstvo, je dejala Silva Košnjek. Skupaj bo v Hiši generacij devet zaposlenih, ta čas si zaradi uvajanja v novo organizacijo dela

delno pomagajo z zaposlenimi iz CSS Škofja Loka, razpisano pa je še eno delovno mesto za srednjo medicinsko sestro. Začetek delovanja Hiše generacij po besedah Silve Košnjek najbolj občutijo svojci starejših, za katere skrbijo v domačem okolju, saj jih bodo razbremenili vsaj v času dopustov ali drugih odsotnosti.

»Starejši pa se bodo tako lahko seznanili z institucionalnim varstvom, da se bodo lažje odločili, če bi potrebovali stalno namestitev.« Vloge začasno namestitev so na voljo na spletnih straneh CSS Škofja Loka in Občine Gorenja vas - Poljane, več informacij glede sprejema pa je mogoče dobiti na telefonski številki 04 620 72 04.

Trasa proge še ni izbrana

1. stran

Pri končni odločitvi, ki bo predvidoma znana sredi leta, bodo upoštevali pet vidikov: okoljski, prostorski, ekonomski in tehnološki vidik ter družbeno sprejemljivost, je poudaril Dejan Jurkovič, vodja sektorja za investicije v železnice na Direkciji RS za infrastrukturo (DRSI). Krajnom so tudi zagotovili, da na Orehku ne bo postajališča, če si ga ne želijo. DPN naj bi sprejeli do konca leta ali v začetku prihodnjega leta, gradnja pa bi se lahko, če bodo postopki potekali normalno, začela čez tri leta.

Poravnati krivino pri Orehku

Po evropski uredbi, ki določa smernice za razvoj vseevropskega prometnega omrežja, mora razširjeno jedrno železniško omrežje imeti na 75 odstotkih dolžine trase zagotovljeno hitrost do 160 km/h za potniške vlake, je povedal Jurkovič. Temu cilju sledijo tudi s pripravo DPN za odsek med Kranjem in Ljubljano. Če hočemo izboljšati hitrosti skozi ovinke, pa moramo ovinke poravnati, tudi krivino pri Orehku, ki je ni mogoče nadgraditi v koridorju obstoječe trase na način, da bi omogočala zeleno najvišjo hitrost, je opozoril. »Bilo je izdelanih več variant. Za prvo, ki gre najmanj stran od obstoječe proge, se je ugotovilo, da imamo preveč rušencev, zato se je v nadaljevanju iskala naslednja varianta na območju Orehka. Projektanti so našli največjo vrzel v naselju, kjer je najmanj naseljeno območje, torej z najmanjšimi vplivi na stanovalce. Po celotni dolžini bi šlo za pokriti vkop, tako da bi bilo na zgornjih površinah možno vse, razen gradnje objektov. Iskala se je tudi rešitev, ko se še bolj oddaljimo od obstoječe železniške proge, in smo prišli še do variante Labore. Tu je predvideno, da se na območju železniške postaje odcepi, gre naravnost pod Ljubljansko cesto v predoru in se potem priključi na obstoječo progo. Iz tehničnega vidika je boljše, ker ima po celotni dolžini hitrost 160 km/h. Imamo torej tri variante, od katerih sta resni skozi Orehek in pod Ljubljansko cesto.« Kot je napovedal, sledijo geomehanske raziskave, v roku treh, štirih mesecev pa bodo izbrali najboljšo rešitev in izvedli javno razgrnitev osnutka DPN z izbrano traso, ko bo 30 dni čas za podajanje pripomb. »V tem trenutku nimamo variante, ki bi jo

Prebivalci Orehka in Drulovke so se množično udeležili predstavitve načrtovane nadgradnje železniške proge na njihovem območju. / Foto: Tina Dokl

favorizirali,« je še enkrat poudaril Jurkovič.

Odločitev bo strokovna

Ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek je zavrnila, da bo najbolj primerna trasa drugega tira izbrana šele, ko bodo izpeljani vsi postopki, šlo pa bo

Preverjamo tri različice trase železniške proge, odločitev še ni sprejeta, pravi Dejan Jurkovič iz Direkcije RS za infrastrukturo. / Foto: Tina Dokl

za strokovno, in ne politično odločitev. »Edina politična odločitev, ki jo je sprejela naša vlada, je, da so žele-

»Nihče od nas ni proti posodobitvi, vsi to podpiramo, ampak ne čez naše domove, ne čez našo vas.«

znice v tem mandatu prioriteta, ker je treba zaradi okoljskih, podnebnih ciljev zagotoviti, da bomo lažje in hitreje prišli v Ljubljano in iz Ljubljane. Po celi Sloveniji delamo stvari, ki jih delamo tudi v Kranju. Kot ministrica in kot Kranjčanka si želim, da bi dvotirno progo dobili čim prej, s čim manj vplivi na okolje in na ljudi.«

Kranjski župan Matjaž Rakovec je dejal, da je nadgradnja oziroma posodobitev železniške proge med Kranjem in Ljubljano eden

ključnih infrastrukturnih projektov za MOK, ki bo razbremenil cestni promet, saj dnevno v druge občine migrira okoli trinajst tisoč Kranjčanov. »Naš interes je, da najdemo najmanj invazivno varianto. Poudarjam, da nobena od njih sploh še ni določena, prišlo je do napačne-

podzemnim postajališčem, s čimer bi pridobili le nekaj sekund na poti do Škofje Loke, porušiti pa bi morali več deset objektov v vasi, je opozoril. Med drugim je tudi vprašal, ali tudi za drugi dve različici že obstajajo tako podrobni načrti in strokovne podlage kot za predstavitev proge skozi Orehek. »Izdelujejo se vsi trije načrti, nobeden še ni narejen v tem trenutku. Vse variante bodo na enak način obdelane, enako podrobno. Na vseh se bodo izvajale geomehanske preiskave, na vseh se bo ugotovilo, koliko je vredna investicija, koliko je rušitev...« je odgovoril Jurkovič.

»Upam, da smo danes dosegli, da bodo dejansko začeli razmišljati o drugih opcijah, ki niso tako invazivne za ljudi, ne tako nesorazmerne s posegom v okolje,« je v kasnejši izjavi za medije še povedal Tršan, ki je bil tudi zelo vesel množične udeležbe krajanov na predstavitvi, kar po njegovem dokazuje, da je zadeva pomembna in da bi morali v take postopke nujno vključiti tudi javnost. Predstavitev se je sicer udeležilo okoli štiristo krajanov Orehka, ki so do zadnjega kotička napolnili največjo dvorano MOK, dovršen del njih pa se je moral zadovoljiti s spremljanjem dogodka po ozvočenju in s projekcijo v avli občine. Vzdušje je bilo na trenutke precej naelektreno, padali so očitki o zavajanju z obeh strani. »Ta trasa skozi Orehek je edina trenutno zveličavna, druge različice so pesek v oči. Ne lažite nam, ne žalite nas,« je bilo med drugim slišati iz vrst krajanov. In tudi: »Nihče od nas ni proti posodobitvi, vsi to podpiramo, ampak ne čez naše domove, ne čez našo vas.« Peticijski listi so se zdaj Orehek je doslej na spletno podpisalo okoli 1200 ljudi.

K

KOMENTAR
KLARA MRAK

Pomlad letos zamuja

Velikonočni prazniki in krajši delovni teden so za nami, slaba dva delovna tedna pred nami, nato pa, z dnevom dopusta, znova teden, ko bo marsikdo skušal malce odmisli obveznosti, ki ga čakajo v maju. Prihaja tudi tisti čas, ko se marsikdo odpravi na oddih k sosedom Hrvatoma. Prijatelja, ki sta se za zadnje praznike odpravila raziskovat meni ljubi Cres, sta za dva espressa in dva pomfrijia v Osorju odštela skoraj dvajset evrov. V času še precej globoke predsezona, torej. Podobne zgodbe o enormnih cenah prihajajo tudi s Krka, Opatije in med Slovenci zelo priljubljene destinacije – Istre. Cene proti prvemu maju in nato naprej proti poletju bodo najbrž le še naraščale, plače pa se verjetno ne bodo ravno zviševale. Treba bo razmisliti o takih in drugačnih dopustih, si ga privoščiti pred sezono, v glavni sezoni ali tisti, ki jim delovne obveznosti to omogočajo, po sezoni. Letošnjo lokacijo za oddih bo torej treba previdno izbrati. Ali pa si preprosto espresso skuhati na domači terasi, pomfri pa narezati iz krompirja, ki zraste na naših vrtovih.

Premislek vsekakor je potreben. Kot tudi premislek o postanku na kakem od koncertov, ki se nam obetajo okrog prvega maja. Tam se bodo zbrali zabave željni in uživali ob glasovnih zmožnostih in spretnem preigravanju instru-

mentov raznoraznih bolj ali manj znanih skupin, da ne rečem ansamblov, in še marsikoga od onih posameznikov, ki vedo, kako privabiti množico na dogodka, ki jih v časih, ko je plamtel covid, ni bilo moč izvesti. Kakovost tovrstnih prvomajskih dogodkov pa je marsikdaj ravno toliko vprašljiva za »zaužitje«, kot je uživanje en teden starega pirha.

Čakanja, pričakovanja, dočakanja. Pred dnevi sva z materjo zrla skozi okno in sva si bili enotni: pomlad letos zamuja. Sem rekla: »Preteče je.« Pa me je popravila: »Ne, huje, zlovešče je.« Kompromis se je zgodil nekje med pretečim in zloveščim. Kot da bi narava obstala v nekem na pol zelenem času. Pravijo, da bo v tednu, ki prihaja, hladno vreme počasi končno vzelo slovo. Da se obetajo toplejši in prijaznejši časi. Da bodo pričakovanja in čakanja končno obrodirala zelenino in da bomo dočakali tisto pravo pomlad, ki naj bo taka, kot jo je že davno tega opeval Ivan Tavčar: »Vsak letni čas je tukaj po svoje lep. Prav gotovo pa je bilo tukaj najlepše taktar, ko je pomlad s svojim krikom plavala nad dolino. In če je v Poljanski dolini lepa pomlad, tedaj je malokje lepše.« Pa ne samo v Poljanski dolini, povsod naj bo lepa, prijazna in – predvsem – naj s toplino in nežnostjo čim prej preplavi naše duše in telesa.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senoženec, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič
stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobota, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,20 EUR, petek 2,50 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Na Bledu dva nova častna občana

Občina Bled praznuje 10. aprila, na dan, ko je bil leta 1004 podpisan prvi dokument, ki omenja Bled. Praznik so počastili v torek z osrednjo proslavo, na kateri so podelili občinska priznanja posameznikom oziroma društvom, ki so ali pa še vedno puščajo svoj pečat pri razvoju in promociji domače občine.

MAŠA LIKOSAR

Bled – Občina Bled je letos podelila dva naziva častni občan, tri zlate plakete in en častni znak rajska ptica, blejski župan Anton Mežan pa je štiri posameznike nagradil z županovim priznanjem.

Za življenjsko delo na področju družinske medicine in humanitarnem področju ter dolgoletno vodenje in razvoj Zdravstvenega doma (ZD) Bled si je naziv častni občan prislužil mag. Leopold Zonik. V ZD Bled službuje že 41 let in ga kot

direktor uspešno vodi že 26 let. Med drugim je en mandat opravljal delo strokovnega vodje Osnovnega zdravstva Gorenjske, bil je tudi eden ključnih pobudnikov, da je Evropska akademija učiteljev družinske medicine Bled določila za mesto letnega izobraževanja. Že 23 let vodi pohod po blejskih vzpetinah v duhu krepitve zdravja po načelih Arnolda Riklija. Za zaključek svoje delovne dobe pa si je zadal še eno nalogo, in sicer izvedbo prizidka k obstoječemu zdravstvenemu domu.

Za častnega občana so posthumno imenovali Jožeta Antoniča, ki si je naziv prislužil za vsestransko glasbeno umetniško delovanje in promocijo Bleda. Med letoma 1998 in 2002 je bil Antonič podžupan Občine Bled, med letoma 2002 in 2006 pa njen župan. Leta 1966 je s svojimi glasbenimi prijatelji ustanovil ansambel Alpski kvintet, ki je zabeležil trideset let profesionalnega delovanja in bil znan tako doma kot v tujini. Ime Bleda so z glasbo, videospoti in Alpskim večerom, ki je desetletja vsako prvo ali drugo soboto v maju polnil Ledeno dvorano z domačimi in tujimi gosti, ponesli v svet. Priznanje je v njegovem imenu prevzela vnukinja Maja Bilič.

Zlato plaketo so prejeli Irena Razingar za izjemen prispevek k razvoju Knjižnice Bled in vseh segmentov bibliotekarske stroke na območju sedanje Knjižnice A. T. Linhart, Vojko Zavodnik za sodelovanje in pomemben vsebinski prispevek pri ustvarjanju slovesnosti ob 200. obletnici rojstva

Arnolda Riklija ter Športno društvo za kegljanje na ledu Bled ob 70-letnici delovanja. Častni znak rajska ptica so podelili Dragici Marti Sternad Kenda za izreden popis kulturnega življenja in dediščine v Zasipu in na Bledu ter zadnje izdano dvojezično monografijo Črna umetnost: skozi čas in po poteh mojstra Janeza Rozmana. Županovo priznanje pa so prejeli Janez Kuhar, Mirko Kunšič, Kaja Zorč in Ribiška družina Bled.

Novi načrti

Nagrajencem je priznanja izročil blejski župan Anton Mežan, ki je zbrane v Festivalni dvorani Bled nagovoril tudi kot osrednji govornik. Strnil je svojih dotodanjih 111 dni županovanja, ob tem pa se ozrl v prihodnost, kjer jih – kot je dejal – čaka več različnih izzivov. Med drugim je omenil prizadevanja za ohranitev neokrnjene narave ob jezeru, nadgradnjo dejavnosti v Medgeneracijskem centru Zvezine Bled, sklenili oziroma začeli bodo tudi nekatere infrastrukturne projekte.

Letošnji prejemniki občinskih priznanj z blejskim županom Antonom Mežanom. V imenu Jožeta Antoniča je priznanje prevzela njegova vnukinja Maja Bilič. / Foto: Tina Dokl

Ti bodo usmerjeni zlati v vodovodno, komunalno in cestno infrastrukturo ter javno razsvetljavo, in sicer na celotnem območju občine, saj bodo, kot je poudaril župan, vsa naselja v občini deležna enake pozornosti in razvoja. Poudaril je tudi, da Občina Bled kot soinvestitor trenutno sodelujejo pri

treh pomembnih investicijah: gradnji prizidka ZD Bled, južne razbremenilne ceste in kolesarske povezave Bled–Bohinj. Razvojne moči bodo v prihodnje usmerili v gradnjo nove ali obnovo obstoječe osnove šole s pripadajočo večnamensko dvorano, pri čemer se nadejajo finančne pomoči države.

V kulturnem programu sta nastopila Nina Pušlar (na fotografiji) in Harmonikarski orkester KUD A. T. Linhart Radovljica pod vodstvom Gašperja Primožiča. / Foto: Tina Dokl

Dražba slik z gorskimi motivi za obnovo koč

Jeseniški planinci del denarja za obnovo Koče pri izviru Soče želijo zbrati z dražbo slik, ki so pred leti nastale na slikarskih kolonijah na Vršiču.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – Planinsko društvo Jesenice se je odločilo za izviren način zbiranja sredstev za dokončanje obnove Koče pri izviru Soče. Pripravili so namreč prodajno razstavo slik, ki so pred leti nastale na slikarskih kolonijah na Vršiču in so jih doslej hranili v arhivu. Slike različnih ljubiteljskih umetnikov so na ogled na spletni

in Facebook strani društva, kjer so navedene tudi izklicne cene in način prodaje. V torek pa so jih v sodelovanju z društvom Dolik razstavili tudi v Kulturnem domu na Slovenskem Javorniku, kjer bodo na ogled še danes. Dotrajano Kočo pri izviru Soče bo zamenjal sodoben, energetske varčen objekt, izkupiček od dražbe slik pa bodo namenili nakupu opreme.

Na dražbi je 36 slik z gorskimi motivi. / Foto: Nik Bertonec

O varstvu in razvoju Vitranca

Na nedavni delavnici za Vitranc s ciljem, da bi divji petelin še pel, je bila udeležba zelo raznolika. Kot pravijo udeleženci delavnice, imajo vsi isti cilj: ohranjena narava in usmerjen, naravi prilagojen turistični razvoj, ki omogoča kakovostno življenje.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Kranjska območna enota Zavoda RS za varstvo narave (ZRSVN) je v projektu VrH Julijcev v sodelovanju z Občino Kranjska Gora organizirala delavnico o varstvu in razvoju Vitranca. Srečanja se je udeležilo kar 33 predstavnikov, ki delujejo na področju varstva narave, turizma, občine in prostorskega razvoja, planinstva, gozdarstva in kmetijstva. Kot so poudarili, je stalno sodelovanje na različnih ravneh ključnega pomena za zblizevanje ciljev varstva narave in razvoja, prav tako potrebujejo čimprej prehod od načelnih strinjanih konkretnih dejavnosti za ohranjanje divjega petelina na Vitrancu.

Območje Vitranca je v zadnjih desetih letih doživelo veliko sprememb: začetek obnove stare žičnice in urejanje smučarske poti, hitra rast obiskovalcev, pojav podlubnikov v gozdovih ...

Različne dejavnosti je zato treba usmerjati na način, da je vpliv na živalske in rastlinske vrste ter gozdove čim manjši. Udeleženci delavnice se zavedajo, da množični turizem v Kranjski Gori nima dolgoročne prihodno-

sprememb, ki ne vplivajo dobro na stanje narave. S projektom VrH Julijcev smo dobili priložnost, da postavimo nove temelje sodelovanja in izboljšamo pogoje za ohranjanje divjega petelina na območju Vitranca: ohr-

narave. Tradicija in narava sta zaščitni znak naše občine in doma in želimo si, da bi različne dejavnosti potekale tako, da bomo bogato naravo ohranili tudi za naslednje generacije. Veselita me današnji izjemen odziv in udeležba, kar pomeni, da imamo interes, da stvari spremenimo na bolje.«

Strinjali so se, da je bilo srečanje pomemben korak v pravo smer. Vodja projekta VrH Julijcev iz Javnega zavoda Triglavski narodni park (TNP) Andrej Arih je zagotovil, da bodo takšno srečanje organizirali tudi jeseni letos. Kranjska območna enota ZRSVN pa bo pripravila predlog načrta razvoja Vitranca z upoštevanjem naravovarstvenih izhodišč, ki bo vključeval tudi pobude udeležencev na delavnici. Projekt VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v TNP sofinancirata Evropski sklad za regionalni razvoj in Republika Slovenija.

Med predlogi so udeleženci delavnice največkrat navedli stalno sodelovanje, ki ni omejeno samo na formalne postopke, vključenost organizacij varstva narave pri pripravi strategij razvoja Občine Kranjska Gora in turizma, skupne akcije izobraževanja in ozaveščanja obiskovalcev, ki Kranjsko Goro izbirajo prav zaradi izjemnih naravnih danosti.

sti, zato je sodelovanje turističnih organizacij in ponudnikov z organizacijami varstva narave ključno za oblikovanje kakovostnih turističnih produktov, ki bodo prispevali k ohranjanju narave, ustvarjali dodano vrednost in zagotavljali kakovostno bivanje domačinov.

»Vitranec je v zadnjem desetletju doživel veliko

niti naravo z divjim petelinom, ki jo bomo s ponosom lahko predstavljali tudi v prihodnje,« je poudarila Sonja Rozman, vodja Območne enote Kranj ZRSVN.

Županja Občine Kranjska Gora Henrika Zupan je povedala: »Občina Kranjska Gora se zaveda pomena turistične dejavnosti, ki pa mora iti z roko v roki z varstvom

Prometni načrt Jezerskega

Občina Jezersko pripravlja Prometni načrt Občine Jezersko, ki bo osnova za dolgoročni proces trajnostnega načrtovanja prometa in izvajanja posameznih ukrepov s tega področja.

ALENKA BRUN

Jezersko – Pred kratkim so na Jezerskem občane povabili na delavnico o viziji in ciljnih ter možnih scenarijih in ukrepih Prometnega načrta Občine Jezersko. Delavnica je bila dobro obiskana, kar priča tudi o tem, da je tema aktualna.

Sodelujoči strokovnjaki iz podjetij Provia in Locus so prisotnim najprej predstavili prometni načrt, njegov namen, pomen, spregovorili o okvirnih vsebinah, o tem, kako poteka postopek priprave in kako se lahko vključuje javnost. Predstavili so tudi izhodišča za dokument in analizo stanja, njena glavna spoznanja, osnutek vizije, cilje. Sledila je kratka razprava.

Sodelujočim so na delavnici predstavili tri scenarije različnih možnih poti razvoja mobilnosti v občini Jezersko, čemur je sledila osrednja razprava ob omizjih. Udeleženci so presojali predlagane ukrepe po

Všeč jim je bila zamisel o vzpostavitvi prevoza »skoči gor – skoči dol«.

zvoja mobilnosti v občini Jezersko, čemur je sledila osrednja razprava ob omizjih. Udeleženci so presojali predlagane ukrepe po

Delavnica je bila dobro obiskana, kar kaže na aktualnost teme. / Foto: Alenka Brun

scenarijih: hoja in kolesarjenje, javni potniški, motorni in mirujoči promet. Izbirali so tiste ukrepe, s katerimi bi bilo mogoče najbolje rešiti obstoječe težave ter doseči zastavljene cilje trajnostne mobilnosti.

Razprava je bila razgibana, a konstruktivna, mnenja o posameznih rešitvah pa pri določenih temah zelo raznolika. Razmišljali so o

varni kolesarki povezavi od Preddvora do Zgornjega Jezerskega, o varnosti pešcev v naselju, možnostih vzpostavitve različnih prometnih režimov na območju Sibirijske ... Všeč jim je bila ideja o vzpostavitvi prevoza »skoči gor – skoči dol«, izrazili so tudi interes za spodbujanje in razvoj vseh oblik trajnostnih rešitev in podpornih ukrepov, ki bi

zagotovili zmanjšanje potreb po dodatnih parkiriščih in podobno.

Več informacij in podrobnosti o prometnem načrtu in delavnici je objavljenih na spletni strani občine, zainteresirani občani pa so vabljeni tudi k izpolnitvi ankete na občinski spletni strani, v tiskani obliki pa je na voljo na občini. Izpolnijo in oddajo jo lahko do 19. aprila.

Postavili še sedem pitnikov

Na širšem območju kranjske občine so pred kratkim postavili sedem novih pitnikov, skupno jih imajo enajst.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na območju Mestne občine Kranj imajo po novem pitnike postavljene na enajstih lokacijah. Pred kratkim so postavili sedem novih pitnikov na lokacijah Športni park Golnik, pot na Kosorep, Trg Rivoli, Center trajnostne mobilnosti, otroški igrišči Krtek in Savica Stražišče ter Park La Ciotat. Že prej delujoči pa so nameščeni v Pasjem parku Zlato polje, na Brdu, v Predosljah, na Slovenskem trgu in Pungertu. Napajajo se iz vodovodnega omrežja, okvirni čas uporabe je od aprila do novembra. Vse lokacije pitnikov so vidne tudi na spletnem portalu za prostorske zadeve, ki ima po novem poseben zavihek za pitnike, kjer s klikom na posamezno lokacijo dobite opis lokacije in fotografijo pitnika.

»Novi pitniki so izdelani iz brušenega betona iz prodca, nameščen je kovani grb Mestne občine Kranj. Oblika je trikotna in simbolizira vzpetine, ki obdajajo Kranj. Prodec pa simbolizira konglomeratni pomol, na katerem leži mesto Kranj. Pitniki so oblikovani tako, da v spodnjem delu omogočajo uporabo tudi hišnim ljubljencekom,« so pojasnili na občini.

Mestna občina Kranj se je s pridobitvijo certifikata Voda iz pipe zavezala tudi k spodbujanju širše javnosti k uživanju vode iz pipe, kar je bolj zdravo in okolju prijaznejše kot pitje predpakirane vode in druge pijače. Voda iz pipe je tudi cenovno ugodnejša od ustekleničene. Poleg tega je pitna voda v Kranju kakovostna, poudarjajo na MOK.

Novi pitnik v Parku La Ciotat / Foto: Tina Dokl

Cene vrtcev v šenčurski občini

Sprejeli so sklep o povišanju cen programov v javnem vrtcu na območju občine Šenčur, zavrnilo pa so predlog za povišanje cene vzgojno-varstvenega programa v Zasebnem vrtcu Dobra teta.

MAŠA LIKOSAR

Šenčur – Šenčurski svetniki so na tretji redni seji sprejeli predlog sklepa o povišanju cen programov v javnem vrtcu na območju občine Šenčur. Trenutno veljavna cena je bila potrjena konec leta 2021, zaradi višjih stroškov dela in materialnih stroškov pa so v vrtcu predlagali povišanje. S 1. majem se bo tako cena za

oddelke prvega starostnega obdobja s 500 evrov dvignila na 565 evrov, za oddelke drugega starostnega obdobja s 361 evrov na 406 evrov ter za kombinirane oddelke in oddelke otrok od tretjega do četrtega leta starosti s 405 evrov na 453 evrov.

Zavrnilo pa so predlog za povišanje cene vzgojno-varstvenega programa v Zasebnem vrtcu Dobra teta,

kjer je bilo predvideno zvišanje s trenutno veljavne cene 644,84 evra na 758,78 evra. V zasebnem vrtcu so se poleg stroška dela in materiala povečali tudi stroški najemnine in prehrane otrok, a svetniki so ob tem opozorili, da je povišanje previsoko. »Nova cena je praktično enako visoka kot minimalna plača,« je dejal svetnik David Štrajhar in dodal, da bi šlo v primeru povišanja cene za

sistemsko zlorabo javnega občinskega denarja. Mnenju se je pridružil tudi svetnik Simon Kuhar, ki verjame, da bi moral zasebni vrtec sam reševati problem višjega stroška najemnine. Svetnika Jože Regina in Valerij Grašič pa sta v razpravi še poudarila, da gre pri vsesplošnem dvigu cen za sistemski problem, ki bi ga morali reševati na ravni države.

Parkiranje v Završnici ponovno plačljivo

Breznica – V začetku aprila je bila sklenjena gradnja parkirišča ob pašniku nasproti obstoječega parkirišča ob jezeru v Završnici, s 7. aprilom pa je bilo ponovno uvedeno plačevanje parkirnine. Cena parkiranja za osebna vozila znaša 0,50 evra na uro, dnevna dovolilnica stane pet evrov. Avtodomi morajo za uro parkiranja odšteti 1 evro, za ves dan pa 10 evrov. Cena parkiranja za avtobuse je 5 evrov na uro oziroma 25 evrov na dan. Parkirnine je treba plačati med 6. in 22. uro. S 1. majem bo znova uvedena tudi odškodnina za uporabo gozdne ceste proti Valvasorjevemu domu in Zelenici. Odškodnino bo treba plačati med 4. in 22. ur in bo znašala 10 evrov.

Odprte hiše tudi na Gorenjskem

Kranj – Od danes do nedelje tudi na Gorenjskem poteka arhitekturni festival Odprte hiše Slovenije. V Škofji Loki si bodo obiskovalci lahko ogledali stanovanjski projekt Podstreha Sorško polje in Vrtec Kamnitnik. V Kranju svoja vrata odpira Glasbena šola Kranj, obiskovalci pa se bodo lahko udeležili tudi arhitekturnega sprehoda po Ravnikarjevem Kranju. Na Bledu bo na ogled Hiša na Bledu, v Planici pa Promocijski paviljon Stora Enso. Prijave na brezplačne ogledne so obvezne in mogoče na spletni strani Odprte hiše Slovenije, kjer je dostopnih tudi več informacij o projektih na Gorenjskem ter celotnem festivalskem programu.

Turistični startup vikend

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – V Kamniku bodo ta konec tedna organizirali tretji Vseslovenski turistični startup vikend, ki bo tokrat potekal v Arboretumu Voljški Potok in podjetniškem pospeševalniku KIKštarter. Udeleženci bodo razvijali inovativne turistične produkte in storitve s ciljem privabljanja večdnevnikih gostov, ki cenijo zeleni in trajnostni turizem, pravijo v kamniškem KIKštarterju, kjer na dogodek vabijo udeležence ne glede na to, ali že imajo podjetniško idejo ali pa jo bodo razvili šele na Startup vikendu ob pomoči mentorjev.

Udeležbo na dogodku je namreč potrdilo 12 mentorjev,

med katerimi bosta tudi uspešna kamniška podjetnika Joc Pečečnik, sicer tudi predsednik Kluba slovenskih podjetnikov, in Rok Slapar, ustanovitelj in vodja podjetja HS Plus.

Tri zmagovalne ekipe bodo osvojile finančne in praktične nagrade ter možnost sofinanciranja pospeševalnika KIKštarter in tudi Občine Kamnik. Za najboljše podjetniške ideje bo tokrat na voljo 25 tisoč evrov, ki jih razpisuje Občina Kamnik v okviru razpisa za pospeševanje malega gospodarstva v občini.

Začetek dogodka je danes ob 16. uri, zaključek pa v nedeljo ob 20. uri. Obvezne so prijave na spletni strani KIKštarterja.

V Železnikih »zašili kovtre«

V Železnikih je na velikonočni ponedeljek »šivalo kovtre« več kot sto plesnih parov.

ANA ŠUBIC

Železniki – Na velikonočni ponedeljek popoldne je bilo v Železnikih tako živahno kot nekoč, saj so obudili star običaj »šivanje kovtrov«. Preprosto plesno igro v sprevedu, za katero je značilno prehajanje pod mostom, ki ga tvorijo dvignjene sklenjene roke plesnih parov, so domačini plesali v času med obema vojnima in tudi po drugi svetovni vojni. »Šivanje kovtrov« na velikonočni ponedeljek so po dolgih letih obudili leta 2018, leta 2020 je kulturno-etnološko prireditev preprečil covid-19, letos pa jo je organizatorjem spet uspelo spraviti pod streho. Pri obuditi stare šege je sodelovalo okoli 110 parov, plesni spreved po ulicah Železnikov pa je pritegnil tudi številne gledalce. »Z udeležbo in prireditvijo smo zelo zadovoljni, bistveno pa je, da ohranjamo kulturno dediščino, ki je v Železnikih zelo bogata,« je poudaril Tomaž

V Železnikih so obudili star običaj »šivanje kovtrov«. / Foto: Simon Benedičič

Weiffenbach, predsednik Turističnega društva Železniki, ki je prireditev organiziralo skupaj s Kulturno-umetniškimi društvom France Koblar in Prostovoljnimi gasilskim društvom Železniki.

Kovtre so tudi tokrat šivali v dveh sprevedih – izpred plavža in s Češnjice, po združitvi na Racovniku pa sta skupaj odplesala do kulturnega

doma. Sodelovali so plesalci vseh generacij iz občine Železniki in drugih krajev Gorenjske pa tudi izven njenih meja. Med njimi sta bili tudi dve otroški in dve odrasli folklorni skupini, za glasbeno spremljavo pa je poskrbel Harmonikarski orkester Železniki. Barbara Mlinar in Marica Tinauer iz Žirov sta ob »šivanju kovtrov«, pri

katerem sta sodelovali prvič, zelo uživali. »Zagotovo še prideva. Super je bilo, bi pa lahko spreved spremljal še kakšen harmonikar več,« sta ugotavljali Žirovki. Po »šivanju kovtrov« je udeležence in obiskovalce v kulturnem domu zabaval Ansambel Gregorja Kobala. Organizatorji so že napovedali, da bodo dogodek ponovili čez nekaj let.

Pohodniška pot do vodnih virov

Nova daljinska pohodniška pot povezuje reke, potoke, jezera, vodne izvire in slapove v Kamniško-Savinjskih Alpah.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Kamnik – Sodelujoči v projektu Mreža vodnih poti v Kamniško-Savinjskih Alpah so zasnovali turistični produkt, ki temelji na bogastvu in kvaliteti vodnih virov na tem območju ter poudarja pomen njihovega ohranjanja. »Varstvo narave mora biti en korak pred razvojem turizma, če želimo načrtovati tak razvoj, da bomo dolgoročno tukaj živeli zadovoljni prebivalci in da bodo tudi obiskovalci navdušeni nad izjemnostjo tega prostora, zato je poudarek na oza-veščanju,« o prizadevanjih projektnih partnerjev pravi Barbara Strajnar z Občine Kamnik.

Daljinska pohodniška pot poleg vodnih točk povezuje še druge naravne vrednote, kulturno dediščino in turistično ponudbo na območju

omenjene gorske verige. »Namen projekta je dati območju Kamniško-Savinjskih Alp privlačen in prepoznaten sonaravni turistični produkt, ki bo zaradi povezanosti vsakega od nas z vodami privabil obiskovalce in poskrbel za razvoj lokalnega gospodarstva,« nam je pojasnil Uroš Brankovič s Centra za trajnostni razvoj podeželja Kranj in ob tem poudaril, da obilje in kvaliteta voda ter s tem tudi njihova lepota in pozitiven vpliv niso sami po sebi umevni. »Danes so zaradi različnih pritiskov, tudi masovnega nekvalitetnega turizma, ponekod že ogroženi, zato je namen vodne poti in aktivnosti, ki so povezane z njo kot so recimo Festivali pitne vode, ter sodelovanja občin, društev, domačinov ... predstaviti pomen in hkrati ranljivost teh voda oziroma narave in krajine.«

PR SPOROČILO / BSC d.o.o., Cesta staneta Žagarja 37, Kranj

Nova daljinska pohodniška pot v Kamniško-Savinjskih Alpah

Voda je bogastvo! Kamniško-Savinjske Alpe so naravni vodni stolp, ki s kvalitetno vodo oskrbuje okoliške prebivalce. Žal pa ljudje čisto gorsko vodo onesnažujemo že v njenem povirnem območju. **Z namenom, da se domačini zavemo svojega vodnega bogastva, ki najga cenijo tudi obiskovalci naših krajev, je bila zasnovana krožna Vodna pot okoli Kamniško-Savinjskih Alp.**

V novi daljinski pohodniški poti je na voljo **več kot 190 km poti**, ki potekajo tako po slovenskem kot avstrijskem ozemlju in jih lahko razdelimo v **11 dnevnih etap s povprečno dolžino dobrih 17 kilometrov.**

Posebnost daljinske pohodniške poti je, da povezuje reke, jezera, vodne izvire, potoke in slapove. Iz doline Kamniške Bistrice se vije pod Krvavcem in po dolini do jezera Črnava v Preddvoru ter po stari tovorni poti na Jezersko. V Avstriji se spusti v Belsko kočno in čez Pavličovo sedlo v Logarsko dolino. Med izviri v Podolševi nas pripelje do reke Savinje in ob njej

privijuga do Luč. Razkrije vodni svet Podvolovljeka in nas pod Veliko planino popelje čez Kranjski rak v Stahovico. Dodatna etapa omogoči dostop peš ali s kolesom z Ljubnega ob Savinji mimo gorskih kmetij v Luče.

Vodne poti Kamniško-Savinjskih

Alp vodijo **med izviri kvalitetne pitne vode** po obstoječih poteh in ponujajo celo vrsto zanimivosti. Privoščite si vandranje med izviri, potoki, slapovi, jezeri in rekami, da začitite bogastvo voda Kamniško-Savinjskih Alp. Ob mnogih vodnih virih se lahko

Foto: Primož Šenk, Slajna

odžejate. **Zajemite čisto, bistro vodo naravnost iz izvira in prisluhnite vodnim zgodbam, ki razkrivajo skrivnosti območja.** Strokovnjaki, ki so sodelovali v projektu, so izvedli večkratne fizikalno-kemijske, mikrobiološke in biološke analize vodnih virov.

Trasa poti je predstavljena na novi pohodniški karti Vodne poti Kamniško-Savinjskih Alp, ki jo lahko dobite v turističnoinformacijskih centrih v Kamniku, Solčavi, Lučah, na Ljubnem, v Preddvoru, na Jezerskem in v Cerkljah. Celot-

na pot je skupaj z opisi naložena tudi v mobilno pohodniško aplikacijo maPZS, ki si jo prenesete na telefon brezplačno s spletne strani mapzs.pzs.si. Traso poti imate tako ves čas ob sebi na svojem telefonu. Več informacij o pohodniški poti najdete na spletni strani www.ksalps.com, o kvaliteti vodnih virov pa na <https://jamarji-jkkamnik.si/mreza-vodnih-poti-v-kamnisko-savinjskih-alpah/>

Dobrodošli v Kamniško-Savinjskih Alpah!

Mladi mehanik leta

Uredništvo revije *Tranzit* je s pomočjo partnerjev tudi letos pripravilo tekmovanje *Mladi mehanik Slovenije*. Letošnji zmagovalec je dijak Srednje šole za strojništvo Šolskega centra Škofja Loka Aljaž Platiše.

MATEJA RANT

Škofja Loka – Konec marca je v Ljubljani potekalo tekmovanje *Mladi mehanik 2023*, na katerem se je pomerilo dvajset dijakov iz desetih šol iz vse Slovenije. Zmagovalec letos že drugo leto zapored prihaja iz Šolskega centra Škofja Loka, saj je največ znanja in spretnosti tudi v tekmi s časom pokazal Aljaž Platiše, dijak tretjega letnika programa avtoserviser, ki se je na tekmovanje pripravil s pomočjo mentorjev Tadeja Požarja pri teoriji in Janeza Demšarja pri praktičnem delu.

Kot so pojasnili organizatorji, je tekmovanje namenjeno dijakom drugih in tretjih letnikov srednješolskega izobraževalnega programa avtoserviser, z njim pa želijo spodbuditi interes za izobraževanje in opravljanje poklicev v avtoservisni

dejavnosti in krepiti zanimanje za tehnično kulturo. Ob tem so poudarili, da poklic avtomehanike že dolgo ni več drugorazredni poklic, temveč je poklic sedanjosti in prihodnosti, saj je na cesti vedno več vozil, ki se bodo prej ali slej pokvarila in jih bodo popravljali ravno dijaki, ki letos zaključujejo tretje letnike avtomehaničnih šol. »V skladu s tekmoval-

Mentorja sta ga pohvalila, da je bil vsa leta najboljši pri pouku.

nim duhom pa želimo tudi izpostaviti dijake, ki izkažejo najvišjo raven pridobljenega znanja v izobraževalnem procesu na srednješolski stopnji.« Ekipo Šolskega centra Škofja Loka so sestavljali Domen Tominc in Arne Mavri kot tekmovalca in

Aljaž Platiše kot rezerva, tik pred začetkom teoretičnega dela pa je prišlo do preobrata, saj se je Arne Mavri odločil dati prednost Aljažu Platiši, ker je ocenil, da se je bolje naučil snov za teoretični del, je kot zanimivost navedel Tadej Požar. Tekmovanje je sicer obsegalo tako teoretični kot praktični del. Za reševanje teoretičnih nalog so imeli po Požarjevih besedah dijaki na voljo trideset minut, v tem času pa so morali pokazati poglobljeno znanje iz strokovnih predmetov. »Organizatorji so pripravili osemdeset vprašanj, na katere so dijaki morali poznati odgovore, od tega so jih trideset izbrali za test. Časa za pripravo smo imeli približno teden dni.« Sledil je še praktični del, na katerem so se tekmovalci spopadli s tremi nalogami: zamenjavo sušilca zraka pri tovornem vozilu,

Aljaž Platiše z mentorjema – na levi Janez Demšar, na desni Tadej Požar / Foto: Tina Dokl

zavarovanjem električnega vozila ter montažo in centriranjem pnevmatike in kolesa na vozilu, je pojasnil Aljaž Platiše. Njegov mentor Janez Demšar je dodal, da so imeli za vsako nalogo na voljo deset minut, komisija pa je ocenjevala tako natančnost izvedbe kot pravilnost zaporedja postopkov in kako so poskrbeli za varnost

med delom, zlasti pri servisanju električnega vozila, kar je zaradi visokih napetosti še posebno nevarno.

Kot je pojasnil Aljaž Platiše, se je za tekmovanje odločil, ker je želel preveriti znanje, ki ga je doslej pridobil v šoli in pri praktičnem pouku. Njegova mentorja sta ga pohvalila, da je bil vsa leta najboljši pri pouku,

na tekmovanju pa je izkazal zelo napredno znanje, ki celo presega raven dijaka tretjega letnika njegove smeri. Ob tem je Aljaž Platiše s ponosom povedal, da bo šolanje nadaljeval po programu 3+2 za strojnega tehnika. Zmago na tekmovanju pa šteje kot dobro referenco na svoji prihodnji poklicni poti.

Z brezplačno aplikacijo

po Vodnih poteh Kamniško-Savinjskih Alp

<https://mapzs.pzs.si>

✓ 190 km
✓ 11 etap
✓ 4 reke
✓ 3 jezera
✓ več kot 100 izvirov
✓ več 100 potokov
✓ več kot 100 slapov

Več informacij:
<http://karnik-savinja-alps.com/>

Pohodniško karto dobite na TIC-ih v Kamniško-Savinjskih Alpah.

Projekt sodelovanja LAS Mreža vodnih poti v Kamniško-Savinjskih Alpah

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

JASLICE – ČUDOVITO ZNAMENJE BOŽJE LJUBEZNI

Letos mineva 800 let (1223–2023), odkar je sveti Frančišek Asiški pripravil posebno praznovanje Jezusovega rojstva v votlini v Grecciu, kraju blizu svojega rodnega mesta Assisi v Italiji. Prav to njegovo dejanje je pripomoglo k tradiciji širjenja jaslinc iz Italije po vsem svetu in jaslince so poleg lepe kulturne tradicije postale močno orodje evangelizacije. Jaslicam je uspelo vstopiti v vse kulture, ko so bile pripravljene, da se odprejo za sprejem znamenja lepote in tako globokega razmisleka.

»Zakaj jaslince vzbujajo toliko strmenja in nas ganejo? Predvsem zaradi tega, ker kažejo Božjo nežnost. On, Stvarnik vesolja, se skloni do naše majhnosti. Dar življenja, ki je vedno znova skrivnost za nas, nas še bolj očara, ko vidimo, da je On, ki se je rodil iz Marije, vir in opora vsakega življenja.« Tako je med drugim leta 1919 v Apostolskem pismu o pomenu in vrednosti jaslinc zapisal papež Frančišek.

V praznovanje 800. obletnice prvih jaslinc bodo vključeni jasličarji s celega sveta, tako tudi Muzej jaslinc Brezje. Do konca leta boste v Gorenjskem glasu lahko spremljali prispevke o pomenu in različnih oblikah jaslinc, v Parku miru na Brezjah pa bomo v maju postavili razstavo o zgodovini jaslinc. O Frančiškovem praznovanju božiča bomo v prvem življenjepisu Tomaža Čelenskega: »25. decembra je v Greccio prišlo veliko bratov iz različnih krajev, prišli pa so tudi možje in žene iz kmečkih hiš tistega področja, ki so prinesli s seboj rože in bakle, da bi razsvetlili tisto sveto noč. Ko je prišel Frančišek, je našel jaslice s senom, vola in oslička. Ljudje, ki so prihiteli, so pred božičnim prizorom, ki ga dotlej niso nikdar videli, izražali neizrekljivo veselje. Potem je duhovnik na jaslih obhajal slovesno evharistijo in pokazal vez med učlovečenjem Božjega Sina in evharistijo. Ob tisti priliki v Grecciu ni bilo figuric: jaslince so ustvarili in doživljali tisti, ki so bili navzoči.«

SLOVENSKO MARIJINO NARODNO SVETIŠČE NA BREZJAH

ROMARSKI URAD
T: 04 53 70 700
I: www.marija.si
Romarski urad je odprt vsak dan od 8. do 19. ure.

1223-2023
GRECCIO
1800
PRAESEPIUM
Universitas Federata Paeninsula

Triglav znova pred domačimi navijači

VILMA STANOVNIK

Kranj – Ta konec tedna se nadaljuje tekmovanja v vseh nogometnih ligah. V 30. krogu Prve lige Telemach bo Kalcer Radomlje jutri gostoval pri Muri, Domžale pa bodo ob 17.30 gostile Bravo.

V 2. SNL je na sporedu 25. krog. Že danes, z začetkom tekme ob 17. uri, Roltek Dob gostuje pri Iliriji 1911, uro kasneje pa bo zanimiv obračun znova na zelenici v Kranju. Ekipe Triglava bo – po zmagi nad Nafto 1903 – namreč ob 18. uri gostila velenjski Rudar, ki za Kranjčani na lestvici zaostaja le za točko.

V 3. SNL – zahod je na sporedu 20. krog. Ekipe Škofje Loke bo v derbiju sosedov jutri ob 16.30 gostila Eksist Žiri, v Šenčur pa ob 19. uri prihaja Izola. Šobec Lesce jutri gostuje pri Tolminu, Visoko pri Slovanu, Sava Kranj pa v nedeljo pri moštvu Fama Vipava.

V prvi gorenjski ligi so jutri na sporedu tekme 15. kroga. Pari so: SIJ Acroni Jesenice – Zarica Kranj (ob 15.30), Velesovo Cerklje – Polet, Bled-Bohinj Hirter – Preddvor, Tržič 2012 – Naklo Križe, Niko Železniki – Britof, Bitnje – Kranjska Gora (vse ob 16.30).

Med najboljšimi znova Trata

Škofja Loka – To nedeljo bo znan prvak 31. sezone balinarske Super lige. Na zaključnem turnirju najboljše četverice v Postojni bodo nastopili škofjeloška Trata, sežanska Skala, Ilirska Bistrica in kobjeglavski Agrochem Hrast, ki brani naslov. Po zelo napetem in izenačenem rednem delu sezone desetčlanske Super lige so si namreč štiri najboljše susedbe priborile vstopnico za nastop na zaključnem turnirju. V vlogi prvega nosilca bo nastopila škofjeloška Trata, ki je v zadnjem krogu skočila na prvo mesto. Tračani lovijo 16. prvenstveno zvezdico. V sobotnem popoldanskem polfinalu (začetek ob 15. uri) jih čaka kobjeglavski Agrochem Hrast. Vloga favorita pripada Trati, saj so Kraševci redni del sezone zaključili na četrtem mestu, a bo ponovitev lanskega velikega finala zagotovo zelo zanimiva. Finale je na sporedu v nedeljo ob 14. uri.

Na Gorenjskem zanimivi košarkarski obračuni

Škofja Loka, Kranj – Košarkarji v Ligi Nova KBM se po premo-ru vračajo na igrišča. Prvo mesto lovita Krka in Helios Suns, obstanek v Ligi Nova KBM pa ekipe LTH Castings, Hopsi Polzela in Zlatorog Laško. V Škofji Loki bo LTH Castings jutri, z začetkom tekme ob 13. uri, lovil zmago proti Iliriji, v nedeljo, z začetkom ob 20. uri, pa bo pri Gorenjski gradbeni družbi Šenčur gostovala Rogaška. V sredo, 19. aprila, ob 18. uri bo ekipa Helios Suns gostila Terme Olimia Podčetrtek. Ekipe košarkaric Triglava bo tekmo 26. kroga odigrala jutri, v soboto, ko bo ob 17. uri v dvorani na Planini gostila ekipo Derby Ježica.

Za začetek zmagi risov

Na Bledu poteka svetovno hokejsko prvenstvo za igralce do 18. leta starosti, mladi risi pa so na uvodnih tekmah najprej premagali reprezentanci Južne Koreje in Poljske.

VILMA STANOVNIK

Bled – Minuli ponedeljek se je na Bledu začelo svetovno prvenstvo v hokeju na ledu do 18 let divizije I-B, ki bo trajalo do nedelje, 16. aprila. Na njem se za vstop v višji kakovostni razred svetovnega hokeja borijo mlade reprezentance Avstrije, Estonije, Italije, Južne Koreje, Poljske in Slovenije.

Varovanci glavnega trenerja Jake Adlešiča so se v ponedeljek najprej pomerili z reprezentanco Južne Koreje. Naši hokejski upi so povedli proti koncu prvega dela, ko je mrežo nasprotnikov načel Urban Podrekar. V začetku drugega dela srečanja je zadel Matic Perčič, ekipa Južne Koreje pa je nato prednost naših zmanjšala na 2 : 1. Tretji zadetek za Slovenijo je prispeval Mai Crnkčič, nasprotniki pa so znova zmanjšali zaostanek. Za končno zmago naših z 2 : 4 (0 : 1, 1 : 2, 1 : 1) je v prazen gol zadel še Nik Christian Petrovič.

Slovenska izbrana vrsta do 18 let je slavila tudi na drugi tekmi, ko so bili s 6 : 3 (1 : 0, 3 : 2, 2 : 1) boljši od Poljske. Za Slovenijo so zadeli Urban Podrekar, Filip Sitar, Mark Sever, Anže Žeželj in dvakrat Žan Leben Špari.

Na svetovnem prvenstvu v hokeju na ledu za igralce do 18. leta starosti, ki ta teden poteka na Bledu, je naša mlada reprezentanca v torek ugnala reprezentanco Poljske. / Foto: Gorazd Kavčič

Naši so tretjo tekmo odigrali včeraj z reprezentanco Avstrije, danes je na prvenstvu prost dan, jutri ob 16. uri pa varovance Jake Adlešiča čaka tekma z reprezentanco Estonije. Zadnji tekmovalni dan svetovnega prvenstva na Bledu bo v nedeljo, ko naše ob 19.30 čaka še obračun z reprezentanco Italije.

Aktivni tudi naše članice in člani

Medtem ko se mladi risi borijo za naslov najboljših v diviziji I-B, pa se članska izbrana

vrsta pripravlja na majsko svetovno prvenstvo elite divizije. V Mariboru bodo z reprezentanco Poljske odigrali dve prijateljski tekmi.

V Mariboru se je zbrala tudi slovenska ženska hokejska reprezentanca, ki je na Štajerskem opravila zaključne priprave pred odhodom na svetovno prvenstvo IIHF divizije I-B, ki bo od 17. do 23. aprila potekalo v južnokorejskem mestu Suwon.

Jeseničani poraženi

Minuli torek so hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice

na drugi finalni tekmi Alpske hokejske lige (AHL) v gostih izgubili s Cortino z 1 : 4 (0 : 1, 0 : 0, 1 : 3). Tako so izid v zmagah po dveh tekmah izenačili na 1 : 1. Tretja tekma je bila včeraj zvečer na Jesenicah, četrta bo jutri znova v Italiji, peta pa v torek, 18. aprila, spet na Jesenicah.

Če prvak AHL v torek še ne bo znan, sta termina za šesto in sedmo tekmo (ekipi v finalu igrata na štiri zmage) še 20. april (Cortina d'Ampezzo) in 22. april v Podmežakli na Jesenicah.

Četrta etapa dirke bo kraljevska

Dobra dva meseca pred začetkom 29. kolesarske dirke Po Sloveniji so organizatorji razkrili profile in trase etap. Predzadnja, četrta, po potekala tudi po gorenjskih cestah.

DAMIJAN RIFL

Ljubljana – Organizatorji uveljavljene dirke Po Sloveniji, ki bo letos na sporedu med 14. in 18. junijem, so podrobno ob prisotnosti izbranih slovenskih kolesarjev iz ekip najvišje kategorije World Tour že tradicionalno predstavili pri enem izmed generalnih sponzorjev. Potem ko je bil lansko leto v ljubljanski poslovni stavbi novomeške Krke v središču pozornosti sedme sile Besničan Matej Mohorič (Bahrain Victorious), je bil predčerašnjim na sedežu Telekoma v prestolnici ob Domnu Novaku (UAE Team Emirates) glavni Kranjčan Luka Mezgec (Team Jayco Alula). Izkušeni sprinter, ki bo konec junija dopolnil 35 let, bo priložnost iskal na prvih treh (Celje–Rogaška Slatina, Žalec–Ormož, Grosuplje–Postojna) in pa zadnji etapi

Luka Mezgec bo imel na domači dirki kar nekaj priložnosti za dokazovanje. / Foto: Damijan Rifl

(Vrhniko–Novo mesto) slovenske pentlje, v četrti (Ljubljana–Kobarid) pa bodo zagotovo najboljši klasični hribolazci.

»Že prvi vzpon na Katari- no nad Ljubljano je v profilu videti kot 'ležeči policaj', pa

– kolesarji to vedo – ni enostaven. Po Škofji Loki in Gorenji vasi sledita Kladije in za konec kar dvakrat Kolovrat. Če bo prišel, bo tu solo odpeljal Tadej Pogačar,« je bil ob razkritju trase in profila četrte etape, ki bo potekala tudi

Dirka ob 30. jubileju prve izvedbe prinaša razgibano traso s povsem odprtimi možnostmi za številne kolesarje. Skupna razdalja dirke je 833,3 kilometra, skupna višinska razlika pa znaša kar 9134 metrov.

po gorenjskih cestah, slikovit Mezgec.

Pa bo Pogačar branil zmago? »Ekipe, 19 jih je, bodo imena razkrila v začetku maja,« je povedal direktor dirke Bogdan Fink.

Nastopil bo tudi nekdanji klub Luke Mezgeca, Kolesarski klub Kranj. »Sedmerica in tri rezerve bodo znani v maju, končni izbor pa v zadnjem hipu,« nam je po novinarski konferenci potrdil Matjaž Zevnik, direktor kranjskega kluba.

Gozdno gospodarstvo Bled

POSEK, SPRAVILO in ODKUP LESA

Smo zanesljiv in močan partner lastniku gozdov po celotni Sloveniji. Letno odkupimo preko 600.000 m³ lesa. Odkupujemo vse vrste gozdnih sortimentov. Nudimo vam tudi možnost poseka in spravila vašega lesa.

ZAGOTAVLJAMO VAM:

- najvišje možne cene lesa
- hitro in zanesljivo plačilo
- točno izmero
- pošten odnos
- hitro odzivnost
- takojšen odvoz lesa

Matej Kordež
041 397 428 • matej.kordez@ggbled.si

Gozdno gospodarstvo Bled d.o.o., Ljubljanska cesta 19, 4260 Bled
Tel: 04 575 00 00 www.ggbled.si

Mejnik za slovensko avtomobilsko industrijo

Lotrič Certificiranje iz Železnikov je postal laboratorij, ki ga je Volkswagen odobril za izvajanje preskusov po avtomobilskih standardih. S tem je Slovenija postala šesta evropska država s pridobljenim certifikatom.

ALEŠ SENOŽETNIK

Železniki – Nemški koncern Volkswagen je pred dnevi družbo Lotrič Certificiranje imenoval za odobren preskusni laboratorij za 16 od skupno 48 preskusnih metod. Gre za pomemben mejnik, ne le za družbo Lotrič Certificiranje, temveč za vse slovenske proizvajalce avtomobilskih komponent, saj bodo lahko postopke preskušanja opravljali pri domačem izvajalcu. Poleg konkurenčnih cen bistveno prednost v podjetju vidi predvsem v komunikaciji v slovenskem jeziku ter krajših rokih izvedbe preskusov.

»S pridobljenim certifikatom nam VW zaupa, da v imenu njihovih dobaviteljev izvajamo teste komponent in materialov, ki so vgrajeni v avtomobile različnih znamk znotraj skupine VW, in s tem potrjujemo njihovo ustreznost,« je dejal Mitja Lotrič, direktor podjetja Lotrič Certificiranje in prokurist hčerinskih podjetij v Avstriji

Gre za pomemben mejnik, ne le za Lotrič Certificiranje, temveč za vse slovenske proizvajalce avtomobilskih komponent, saj bodo lahko postopke preskušanja opravljali pri domačem izvajalcu.

V podjetju poudarjajo, da je za uspeh zaslužna celotna ekipa Lotrič Certificiranja. / Foto: arhiv podjetja

in Nemčiji. Odločitev, da začnejo postopek pridobitve certifikata, so sprejeli že leta 2016, ključne aktivnosti pa so se začele konec leta 2021, novembra 2022 pa je bila izvedena dvodnevna presoja.

V Lotričevem preskusnem laboratoriju bodo tako med drugim preskušali gorljivost plastičnih materialov, ki se uporabljajo v notranjosti vozil, ter dele vozil, ki so izpostavljeni zunanjim vremenskim vplivom. Ti namreč sčasoma lahko

povzročijo vizualne spremembe, mikropoškodbe, degradacijo, nastanek korozije na karoseriji, litih platiščih in drugih kovinskih delih vozila, kar vpliva na videz, varnost in obratovalno dobo vozila.

S preskušanjem ugotovljajo kakovost in ustreznost vgrajenih materialov in izdelkov, s tem pa se zavarujeta tako proizvajalec in potrošnik kot tudi okolje, z vidika katerega so pomembni predvsem razvoj novih okolju prijaznih materialov,

trajnost, nižja teža, možnost recikliranja in ponovna vgradnja materialov.

»Prav vsaka komponenta, ki se vgradi v avtomobil, mora biti predhodno preverjena po točno določenih standardnih metodah. Avtomobilski proizvajalci so v ta namen izdelali svoje avtomobilске standarde, ki v nekaterih primerih povzemajo zahteve mednarodnih standardov ISO,« pojasnjuje v podjetju. Po avtomobilskih standardih, ki jih je izdal VW, preskušajo komponente in materiale, ki so vgrajeni v vozila blagovnih znamk Porsche, Audi, Lamborghini, Bentley, Ducati, VW, Volkswagen Commercial Vehicles, Škoda, Seat in Cupra.

V podjetju, ki je sicer del skupine Lotrič Metrology, na ta račun v začetni fazi pričakujejo okoli dvesto tisoč evrov letnega prometa. Odobritev s strani VW pa je pomembna tudi s stališča preostalih proizvajalcev, kot so BMW, Daimler, Rimac, Volvo in Renault.

Preskuse sicer nudijo tudi odobrenim dobaviteljem proizvajalcev avtomobilov Tier 1 in Tier 2, kjer je zajet tudi velik del slovenske industrije. Odobritev omogoča širitev na območje t. i. DACH regije, ki jo predstavljajo Nemčija, Avstrija in Švica in ki je eden izmed strateških trgov skupine Lotrič Metrology za naslednje triletno obdobje.

DOBRO JE VEDETI

Novosti in posebnosti obračuna dohodnine

CVETO ZAPLOTNIK

Nekaj več kot 961 tisoč davčnih zavezancev je v prvih aprilskih dneh prejelo informativni izračun dohodnine za lansko leto. Zavezanci naj izračun pregledajo in pri tem predvsem primerjajo podatke, ki so jih prejeli od izplačevalcev dohodkov, s tistimi, ki so navedeni v izračunu. Če so podatki in izračun pravilni, jim ni treba storiti ničesar in izračun bo po poteku roka za ugovor samodejno postal odločba, na podlagi katere bodo morali razliko doplačati do 2. junija, država pa jim morebitno preplačilo vrniti do 31. maja. V primeru, da podatki niso pravilni oziroma je davčna obveznost odmerjena previsoko ali prenizko, morajo najpozneje do 3. maja vložiti ugovor, s katerim sicer lahko uveljavljajo tudi olajšavo za vzdrževane družinske člane.

V finančni upravi ob izdaji prvega letošnjega svežnja informativnih izračunov dohodnine opozarjajo, da za odmernost leto 2022 ne velja več posebna davčna

obravnava nekaterih dodatkov, ki so jih nekateri zaposleni prejeli za delo v težkih, zahtevnih in rizičnih razmerah epidemije novega koronavirusa, ampak se ti dodatki všteto v davčno osnovo za odmero dohodnine. V finančni upravi poudarjajo tudi posebnost pri regresu in plačilu za poslovno uspešnost. Izplačevalec dohodka je v povzetek obračuna lani izplačanih dohodkov vključil celotni znesek izplačanega regresa in plačila za poslovno uspešnost, v finančni upravi pa so pri informativnem izračunu všteli v davčno osnovo le znesek, ki presega znesek povprečne plače zaposlenih v Sloveniji oziroma pri plačilu za poslovno uspešnost znesek povprečne mesečne plače zaposlenega, če je to zanj bolj ugodno.

Novost pri letošnjih informativnih izračunih je tudi možnost plačila obveznosti s Sepa direktno obremenitvijo. Tisti, ki želijo tako plačati dohodnino, morajo finančni upravi za to do 3. maja predložiti soglasje.

Pogovorni večer z Ivom Boscarolom

Cerklje – V sredo ob 19.30 bo v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika v Cerkljah potekal pogovorni večer s podjetnikom Ivom Boscarolom, ki ga bo vodila Rosvita Pesek. Dogodek, ki ga organizira Društvo obrtnikov in podjetnikov Cerklje, bo humanitarne narave. Vstop bo prost, zbrane prostovoljne prispevke pa bodo namenili za Boscarolovo fundacijo Vrabček upanja za otroke s cerebralno paralizo.

ZAVOD ZA ŠPORT
ŠPORTNA ZVEZA
ŠKOFJA LOKA

Zavod za šport Škofja Loka in Športna zveza Škofja Loka objavljata

JAVNI RAZPIS ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA PODELITEV PLAKET IN SVEČANIH LISTIN ZAVODA ZA ŠPORT IN ŠPORTNE ZVEZE OBČINE ŠKOFJA LOKA za obdobje marec 2022–marec 2023.

Razpis je objavljen na spletnih straneh www.zsport-skloka.si

Elektrarne na vseh lokacijah

V družbi LTH Castings zaključujejo štirimilijonsko investicijo v sončne elektrarne s skupno priključno močjo skoraj pet megavatov.

ALEŠ SENOŽETNIK

Škofja Loka – Družba LTH Castings namešča sončne elektrarne na petih lokacijah v treh državah, v katerih delujejo. Lani sta začeli delovati elektrarni v industrijski coni na Trati v Škofji Loki in na Ohridu v Severni Makedoniji, letos pa tudi na Hrvaškem, v Čakovcu in Benkovcu. V tem času pa tudi v Ljubljani nameščajo sončno elektrarno, ki bo začela delovati v drugi polovici leta.

»Celotna investicija v projekte in izvedbo petih sončnih elektrarn je vredna okrog štiri milijone evrov. S tem bo celotni skupini zagotovljenih

Z investicijo v sončne elektrarne bodo v celotni skupini zagotovili okrog pet odstotkov samooskrbe z energijo, skupno pa bodo letno izpuste CO₂ zmanjšali za 2.139 ton.

okrog pet odstotkov samooskrbe z energijo, skupno pa bo letno prihranjenih 2.139 ton izpustov CO₂,« pojasnjuje v podjetju.

Letno nameravajo proizvesti več kot 5,3 gigavatne ure električne energije. Največja sončna elektrarna bo na proizvodnem objektu v Ljubljani, kjer je načrtovana priključna moč z vršno močjo 999 kilovatov. Največja načrtovana letna proizvodnja pa je predvidena na Ohridu v Severni Makedoniji in v Benkovcu na Hrvaškem,

kjer je tudi potencial sonca največji.

»Z vlaganjem v fotovoltaike prispevamo k zmanjšanju našega ogljičnega odtisa. Pomemben vidik v časih nepredvideno visokih cen energije je tudi samooskrba,« pravi direktor družbe Andrej Megušar, Igor Grilc, prav tako direktor LTH Castings, pa dodaja, da je zelena električna energija obenem tudi njihova zaveza v partnerstvih s proizvajalci avtomobilске industrije, ki trajnost postavljajo v ospredje.

www.1a-komarniki.si

1A komarniki
Izdelava in
montaža vseh
vrst komarnikov
po meri.

Pokličite nas

080 18 18

Močno pijan za volanom

SIMON ŠUBIC

Podtabor – Policisti so v minulih dneh obravnavali več prometnih nesreč. Med drugim so kranjski prometniki v torek sredi dneva obravnavali 59-letnega voznika avto-

Voznik ji je odvezel prednost. Prednost je kolesarju odvzela tudi voznica osebnega vozila v krožišču na cesti med Duplico in Kamnikom. V Kranju je v ponedeljek kolesar zaradi vožnje z neprilagojeno hitrostjo trčil v 65-le-

Alkotest je vozniku, ki je povozil stožce na odseku delovne zapore, pokazal, da ima v krvi 1,9 promila alkohola.

/ Foto: Tina Dokl

mobila, ki je na odseku delovne zapore Lipce–Podtabor povozil več stožcev in jih poškodoval. Poškodoval je tudi avtomobil do te mere, da so ga morali odpeljati z avtovleko. Voznik je bil pod vplivom alkohola (0,91 mg/l ali 1,9 promila). Policisti zanj vodijo prekrškovni postopek. Za vožnjo pod vplivom alkohola bo z obdolžilnim predlogom predlagan pristojnemu okrajnemu sodišču.

V prometni nesreči v križišču za Pirniče v Medvodah sta bila v sredo udeležena voznik osebnega vozila in kolesarka, ki se je poškodovala.

tno peško, ki se je poškodovala. V Radovljici pa je ta teden voznik osebnega vozila trčil v kolesarko, ker je pripeljal po nasprotnem smerem vozišču. Kolesarka se je poškodovala.

Na cesti od Prapretnega proti Pleskem na območju Kamnika se je v sredo zgodila prometna nesreča, v kateri je voznik mopeda zaradi neprilagojene hitrosti padel in se lažje poškodoval. Iz enakega razloga se je v ponedeljek na Bledu zgodila prometna nesreča z motornim kolesom, ki ga je vozil tuji voznik. Poškodovala se je potnica na motorju.

Delovni nesreči

SIMON ŠUBIC

Kamnik, Bled – V torek popoldan se je v podjetju poškodovala delavka. Policisti so ugotovili, da jo je delavec pri vzvratni vožnji z viličarjem spregledal in jo z vozilom stisnil ob drugo vozilo.

Poškodovano delavko so odpeljali v ljubljanski klinični center. Na območju Bleda pa se je pri delu v gozdu poškodoval 63-letni moški. Do nesreče je prišlo med vleko hlovdov s traktorsko vitlo. Z reševalnim vozilom so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico.

Zagorelo v savni

Rateče – V sredo okoli 9. ure je zagorelo v savni v kletnih prostorih objekta Nordijskega centra Planica, je poročala Uprava RS za zaščito in reševanje. Ogenj so pogasili poklicni gasilci z Jesenic ter prostovoljni gasilci iz gasilskih društev Rateče-Planica, Podkoren in Kranjska Gora. Po koncu gašenja so še iznesli izolacijo, izpraznili peč in prezračili prostore. Savna je uničena, poškodovan pa ni bil nihče. V objektu sicer gostov ni bilo, zaposleni pa so ga zapustili ob vklopu alarma, so sporočili policisti, ki so opravili ogled kraja požara.

Padec deskarja v smučarskem parku

Vogel – V smučarskem parku na smučišču Vogel je na velikonočni ponedeljek padel 26-letni deskar. Kot poroča Uprava RS za zaščito in reševanje, si je poškodoval hrbet in prsni koš. Na kraju so ga oskrbeli reševalci na smučišču ter gorski reševalci iz Bohinja in Jesenic, nato pa so ga s helikopterjem policije prepeljali v jeseniško bolnišnico.

PZS: Vodenje v gorah brez licence nesprijemljivo

»Vodenje v gorah brez ustreznih znanj in usposobljenosti, neustrezno razmerje med številom vodenih in številom vodnikov je nesprijemljivo in nevarno početje ter ga ostro obsojamo,« so se na nedeljsko nesrečo zaradi snežnega plazu na Mali Mojstrovki odzvali v Planinski zvezi Slovenije.

SIMON ŠUBIC

Kranj – »Zimska sezona skriva drugačne pasti od poletnih, zimske razmere zahtevajo usposobljene in izkušene posameznike, če se v gore podajajo manj izkušeni planinci, nujno potrebujejo vodstvo usposobljenih in licenciranih vodnikov. Zadnja nesreča v Mali Mojstrovki je namreč v ospredje postavila ravno to, da je treba v gore hoditi z veliko mero odgovornosti, znanjem uporabe zimske opreme ter pod vodstvom usposobljenih vodnikov z ustreznimi kompetencami,« so se v Planinski zvezi Slovenije (PZS) odzvali na nedeljsko gorsko nesrečo, v kateri je snežni plaz v Mali Mojstrovki presenetil sedem planincev med tečajem varne hoje v gorah. Trije so se hudo poškodovali in dva lažje. Po zadnjih podatkih se od njih v bolnišnici zdravi še en huje poškodovan planinec.

Ustrezna usposobljenost nujna

»Vodenje v gorah brez ustreznih znanj in usposobljenosti ter neustrezno razmerje med številom vodenih in številom vodnikov je nesprijemljivo in nevarno početje ter ga ostro obsojamo. Na vse to opozarjamo že dlje časa v okviru svojih preventivnih vsebin. Nimamo pa pristojnosti, da bi lahko karkoli pri tem posredovali in morajo to nalogo opraviti pristojne inšpekcijske službe v državi,« so se v PZS odzvali na poročanje medijev, da je turo na Malo Mojstrovko, ki naj bi jo organiziralo športno društvo iz Škofje Loke, vodil gorski reševalec, ki pa naj ne bi imel licence za gorskega vodnika, ki bi jo za komercialno vodenje moral imeti. »Žal so nevarne situacije prisotne v gorah ves čas, kar se je znova pokazalo ob tej hudi nesreči. Nevarnosti tudi usposobljeni vodniki ne morejo povsem izključiti, lahko pa jo omejijo,« pravijo v PZS, ki zadnja leta opozarja na problematiko vodenja planinskih tur brez ustrezne usposobljenosti vodnikov, ki v gorskem svetu vodijo brez primernih znanj in izkušenj.

PZS kot nacionalna panožna športna zveza za panogo planinstvo–alpinizem na podlagi zakona o športu

Nevarnosti v gorah tudi usposobljeni vodniki ne morejo povsem izključiti, lahko pa jo omejijo, opozarjajo v planinski zvezi. / Foto: PZS/ Martin Šolar

usposablja strokovne delavce v športu, med katerimi so tudi vodniki PZS in alpinistični inštruktorji. Usposabljanje je razdeljeno na različne stopnje in kompetence, vodniki pa po opravljenem usposabljanju za posamezno stopnjo zahtevnosti vsaka štiri leta obnovijo licenco z udeležbo na izpopolnjevanjih, vsako leto pa oddajo poročilo za registracijo, na osnovi katerega so zavarovani tudi za odgovornost v okviru nepridobitne dejavnosti vodenja.

Plezalni vzpon vodijo alpinistični inštruktorji

Kot pojasnjujejo v PZS, morajo za komercialno vodenje vodniki imeti za odgovornost urejeno svoje zavarovanje v okviru svojega pravnega statusa. »Komercialno lahko vodijo gorski vodniki na podlagi zakona o gorskih vodnikih ali vodniki PZS oz. strokovni delavci v športu na podlagi zakona o športu. Gorski vodniki lahko vodijo vse težavnosti tur, strokovni delavci v športu pa v skladu s svojo stopnjo usposobljenosti in kompetencami ter omejitvami, ki jih določa zakon o gorskih vodnikih,« pojasnjujejo.

Župančičeva smer na Malo Mojstrovko je plezalni vzpon in vodniki PZS nimajo usposobljenosti za vodenja plezalnih smeri, še opozarjajo. »Zanje so

usposobljeni alpinistični inštruktorji, ki nekomercialno delujejo pod okriljem alpinističnih odsekov in klubov. Plezajo lahko z največ dvema tečajnikoma ali pripravnikoma, ki sta navezana na vrh. Komercialno lahko turo te težavnosti vodijo samo gorski vodniki.«

Gorski reševalci rešujejo, ne vodijo tur

V Gorski reševalni zvezi Slovenije (GRZS) so potrdili, da je bil v skupini ponesrečenih tudi njihov član – gorski reševalec, vendar pa kot član skupine ni bil v vlogi gorskega reševalca oziroma v kakršnikoli drugi vlogi, povezani z GRZS. »Poudarjamo, da so vsi gorski reševalci, člani GRZS, usposobljeni za reševanje ponesrečenih v gorah in na drugih težko dostopnih terenih. Gorski reševalci ne vodijo tur v gore oziroma hribe in tudi ne preiskujejo vzrokov nesreč ali morebitne odgovornosti. Gorski reševalci rešujemo ponesrečene v gorah in to opravljamo prostovoljno in brezplačno,« so sporočili in dodali, da bodo na podlagi ugotovitev preiskave, ki še poteka, in temeljite analize nesreče sprejeli ustrezne ukrepe.

Še več nesreč

Gorski reševalci so sicer poleg posredovanja zaradi snežnega plazu na Mali Mojstrovki te dni izvedli še

več reševanj v gorah. Po poročanju Policijske uprave Kranj so prav tako na veliko noč priskočili na pomoč češkima planincema, starih 36 in 38 let, ki sta krenila iz Triglavskega doma na Kredarici proti Konjskemu sedlu. V gosti megli in slabih vremenskih razmerah sta obstala na poti in nista upala naprej. Gorski reševalci iz Mojstrane so ju nepoškodovano pospremili v dolino.

Prav tako v nedeljo so pod Skuto zaradi vetra onemogli štirje tuji planinci, ki so se zato zatekli v bivač. Dežurna ekipa GRS Brnik s helikopterjem Slovenske vojske je poskušala še isti dan dostopiti do njih, a ji zaradi neugodnih vremenskih razmer ni uspelo. Planinci so prenočili v bivaču, naslednje jutro pa so jih pobrali s helikopterjem.

V ponedeljek se je na območju Srenjskega prevala na območju Bohinja poškodoval 42-letni turni smučar. S helikopterjem policije so ga prepeljali v zdravstveno ustanovo. V Slovenski smeri v Severni Triglavski steni pa je snežni plaz odnesel enega alpinista okoli sedemdeset metrov po pobočju, kjer je obstal nepoškodovan, eden pa se je obdržal v steni. Gorski reševalci so ju ob sodelovanju helikopterja Slovenske vojske rešili iz stene in nepoškodovano prepeljali v dolino.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Oder je bil njen svet

Baletna pedagoginja in nekdanja primabalerina ljubljanskega Baleta Nena Vrhovec je prejela nagrado Lydie Wisiakove 2022 za življenjsko delo.

MAJA BERTONCELJ

Nena Vrhovec iz Pirnič je prehodila dolgo, pestro in raznoliko pot umetnice, začeniši s fantičkom s kloučkom v poročnem sprevedu v Mlakarjevem baletu Vrag na vasi in skozi najrazličnejše klasične vloge do serije izrazitih, izjemno močnih nosilnih likov. Je ena najmlajših prejemnic nagrade Lydie Wisiakove za življenjsko delo. Podelilo ji jo je Društvo baletnih umetnikov Slovenije.

Balet njena prva ljubezen

»Bila sem nekoliko presenečena, saj so običajno to prestižno nagrado prejeli precej starejši od mene.

Moja teta Magdalena Vrhovec Dedovič, ki je bila primabalerina, jo je na primer dobila šele pred leti. To je priznanje mojemu delu balerine in tudi pedagoginje. Zelo sem počaščena,« je povedala Nena Vrhovec, ki je še zelo aktivna, ne kot balerina, ampak kot baletna pedagoginja in koreografinja. Njena teta je bila njena vzornica. Vse do diplome je bila njena baletna pedagoginja na baletni šoli. »Pri sedmih letih so me skupaj s sestrično Moniko Dedovič, ki je še aktivna balerina in asistentka v SNG Ljubljana, vpisali v baletno šolo v Ljubljani. Takoj mi je bilo zelo všeč. Ko sem bila enkrat v baletni dvorani,

sem se zaljubila. Ni me bilo več mogoče napoditi ven. Bila sem sopotnica svoji sestrični, da ji delam družbo. Hitro pa je balet postal moja prva ljubezen. Na življenjski poti me je rešil marsičesa. Povsem sem bila osredotočena nanj. Nikoli ni bilo niti najmanjše dileme, pomislekov, da ne bi nadaljevala. Balet je bil in je del mojega življenja. Nikoli nisem rekla, da grem v službo, ampak da grem v gledališče, v opero. Oder je bil moj svet,« je pojasnila.

Prvi solistični nastop

Nastopila je v številnih predstavah, začela že zelo zgodaj. »Pri 14 letih sem bila

pri vseh predstavah kot honorarna sodelavka. Še vedno sem ob tem hodila v šolo. Veliko je bilo usklajevanj. V šoli sem veliko manjkala. Redno zaposlitev sem nato v baletnem ansamblu SNG Opera in balet Ljubljana dobila že pri 16 letih. Upokojila sem se pri 44 letih in v tem času odigrala veliko vlog. Ni ene same, ki bi jo posebej omenila. Najmočnejše so bile Ana Karenina, Carmen, Giselle, Labodje jezero, Bela košuta, Coppelia, Hrestač ... Moj prvi solistični nastop je bil v predstavi Romeo in Julija. Takrat sem imela 19 let. Oder je bil zame pobeg iz realnosti. Kadar sem bila najbolj jezna, sem najbolje odplesala. Vse to so lepi spomini, ki ostajajo.«

Preskusila se je tudi v tujini. »Udeležila sem se 33 avdicij. Hodila sem na avdicije zgolj zaradi tega, da sem videla, kje sem s svojim znanjem, da razširim svoja obzorja. V Sloveniji nisem več imela občutka, kako dobra sem. Po 33. avdiciji pa sem se odločila, da zaključim in ostanem tukaj. Nikoli nisem bila članica kakšnega tujega ansambla, smo pa z našim ljubljanskim gostovali drugod,« je povedala.

Baletna šola Stevens

Še za časa njene baletne kariere sta z Andrewom ustanovila Baletno šolo Stevens, ki deluje še danes. »Začeli smo leta 2000. Življenjska pot je tako nanekla, potem pa sem videla, da

V času baletne kariere je odigrala veliko vlog. Kot pravi, pa ni ene same, ki bi jo posebej omenila. / Foto: osebni arhiv

zelo rada tudi učim, predajam svoje znanje. Še vedno se učim – prek otrok. Dokler bodo imeli veselje prihajati, jih bom tudi jaz z veseljem učila. Zanimanje za to zvrst kulture pa je vedno manjše. Balet je specifičen, je težek. Res ga moraš imeti rad. Na silo ne gre. Zlata leta so bila pred desetimi leti, ko smo se udeleževali tudi sve-

Osnovni šoli Preska, nato so se preselili v prostore v domu krajanov v Zgornjih Pirničah, sedmo leto pa so sedaj v Spodnjih Bitnjah.

Sinova v plavanju in glasbi

Zelo je ponosna tudi na otroka, ki pa kariere nista gradila v baletu. Peter je še vedno najboljši slovenski plava-

»Pri 14 letih sem bila pri vseh predstavah kot honorarna sodelavka. Redno zaposlitev sem nato v baletnem ansamblu SNG Opera in balet Ljubljana dobila že pri 16 letih.«

tovnih tekmovanj. Trenutno je v Baletni šoli Stevens okrog petdeset otrok. Naši varovanci mi bodo vedno v ponos,« je nekaj besed namenila delu, ki mu še vedno posveti veliko časa in ostaja v gibanju. Začetki Baletne šole Stevens so bili v

lec. Balet je obiskoval en teden in hitro so videli, da ne bo šlo. Martin je v baletu vztrajal dlje, a se nato podal v druge vode. Deluje pod umetniškim imenom Popotnik – Slava slave. Je kitarist, pevec, pisec pesmi, izjemno nadarjen režiser, snemalec ...

Svoje znanje v Baletni šoli Stevens predaja mlajšim generacijam. / Foto: Gorazd Kavčič

Kultura

V Prešernovem gledališču četrta uprizoritev sezone Deževen dan v Gurlitschu **Stran 14**

Pogovor

Zdravnik Vid Janša, prejemnik mednarodne nagrade za področje ginekologije **Stran 15**

Pogovor

Učiteljica klavirja Elizabeta Demšar Zupan, prejemnica Gerbičevega priznanja **Stran 16**

Od petka do petka

Jožica Puhar, podpredsednica Zveze društev upokojencev Slovenije, je vlado ponovno pozvala k izredni uskladitvi pokojnin. / Foto: Tina Dokl

Preden so ugotovili, da se je zgodil kibernetični napad na informacijski sistem ministrstva za zunanje zadeve, naj bi ta trajal že mesec dni. / Foto: MZZ/Tamino Petelinšek (STA)

V Franciji so obsodili moška, ki sta marca kolesarju Tadeju Pogačarju iz hotelske sobe ukradla prestižno uro. / Foto: Tina Dokl

Vlodo ponovno pozvali k uskladitvi pokojnin

SIMON ŠUBIC

Upokojenci na odgovor vlade še čakajo

Zveza društev upokojencev Slovenije (ZDUS) in Sindikat upokojencev Slovenije (SUS) sta v sredo pozvala vlado k izredni uskladitvi pokojnin za 3,5 odstotka in še dodatni odstotek uskladitve za upokojene do leta 2011. Svet Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (Zpiz) je namreč 27. februarja sprejel sklep, s katerim je vladi predlagal izredno uskladitev pokojnin od 1. aprila 2023. Odgovora vlade še mesec dni po sprejemu predloga niso prejeli, čeprav jo je konec marca k temu pozvala tudi predsednica republike Nataša Pirc Musar. Na sredini novinarski konferenci ZDUS in SUS so dejali, da je neuradno slišati, da v vladi menijo, da izredna uskladitev pokojnin trenutno ni mogoča, saj naj bi potrebnih 198 milijonov evrov negativno vplivalo na vzdržnost javnih financ. V zvezi in sindikatu pa menijo, da takšno razmišljanje ni utemeljeno, saj je bil lanski prispevek proračuna v pokojninsko blagajno za potrebe pokojnin nižji od načrtovanega in je znašal le 805 milijonov evrov. Država daje v pokojninsko blagajno vedno manj, v letu 2013 je bil delež

še 33 odstotkov, v letu 2022 le še 19,1 odstotka. Pokojnine so se letos na podlagi zakona uskladile za 5,2 odstotka, inflacija pa je bila marca na letni ravni že 10,5-odstotna. Ob tem v sindikatu in ZDUS opozarjajo še na enormno povišanje cen hrane, stanovanjskih stroškov, energije in zdravstva. Podpredsednica SUS Metka Roksandić in podpredsednica ZDUS Jožica Puhar sta še poudarili, da se nezadovoljstvo upokojencev kaže tudi na protestih pod vodstvom nekdanjega poslanca Pavla Ruparja, a da se teh vprašanj ne rešuje na ulici.

Pripravili svoj predlog zakona

Predsednik Inštituta 1. oktober Pavel Rupar je v sredo na novinarski konferenci v Ljubljani povedal, da so pripravili lasten predlog zakona o ukinitvi dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, po katerem naj bi vsak posameznik prihranil 450 evrov na leto. Ker je Gibanje Svoboda že v torek vložilo svoj predlog takšnega zakona, pa bodo zdaj koalicijski dali petdeset dni časa, da ga sprejmejo, sicer da bodo upokojenci protestirali dan in noč. Rupar pa je napovedal tudi kazensko ovadbo in zasebno tožbo zoper predsednika vlade Roberta Goloba zaradi domnevne razžalitve

in laži, ker naj bi širil informacije o tem, da naj bi predlog zakona, ki ga je pripravil Inštitut, vložila kar opozicijska SDS, kar pa odločno zanikajo. Ob tem je napovedal tudi četrti shod ljudske iniciative Glas upokojencev, ki bo v Ljubljani 3. maja. V Inštitutu so med drugim napovedali tudi predlog spremembe zakona, ki ureja upokojensko delo. Upokojenci naj bi bili izenačeni s prejemniki socialne pomoči, ob delu pa naj bi dobivali tudi polno pokojnino ne glede na čas in vrsto dela, ki ga opravljajo.

Kibernetični napad na zunanje ministrstvo

Na ministrstvu za zunanje zadeve so minuli petek ugotovili, da se je zgodil kibernetični napad na njihov informacijski sistem, ki so ga zato izklopili in ga sedaj čistijo, nato pa bodo ponovno vzpostavili varnostni sistem. Državni sekretar Samuel Žbogar je v odgovoru na poslansko vprašanje poslanca SDS Anžeta Logarja pojasnil, da bo ministrstvo, ko bo poročilo o napadu narajeno, z ugotovitvami seznanilo odbor državnega zbora za zunanjo politiko in bo sklicana seja sveta za nacionalno varnost. Po poročanju spletnega portala 24ur naj bi napad, ki je trajal mesec dni, izvedli kitajski hekerji,

ki so jih zanimali samo dokumenti, povezani s Kitajsko in slovensko politiko do Kitajske. Žbogar je dejal, da vsebine članka ne more potrditi in da še vedno ugotavljajo, kako obsežen je bil napad in kdo stoji za njim.

Obsodili tatova Pogačarjeve ure

Na sodišču v Nici, največjem mestu na Azurni obali v Franciji, so ta teden na štiri letno zaporno kazen in plačilo 50 tisoč evrov globe obsodili tatova, ki sta med dirko Pariz-Nica slovenskemu kolesarju Tadeju Pogačarju ukradla dragoceno ročno uro, je spletni članek lokalnega časnika Nice-matin povzel STA. Pogačarju sta uro prestižne znamke Richard-Mille, ki mu jo je po olimpijskih igrah v Tokiu podaril njegov šef v moštvu UAE Emirates, ukradla 11. marca iz hotelske sobe v Valbonnu, v katerem je bil nastanjen med kolesarsko dirko med Parizom in Nico, ki jo je potem dobil. »Vrednost ure je bila 165 tisoč evrov, danes pa je ocenjena na 300 tisoč evrov. Zelo zanimivo je, da so lahko prodali uro tako hitro, brez šatulje, dokumentov,« je dejal 24-letnik s Klanca pri Komendi, trenutno najboljši kolesar na svetu. Moška sta dejanje priznala in pojasnila, da sta se za krajo odločila pod velikim pritiskom dolgov.

Slovinci v zamejstvu (898)

Koroška pesem prek meja

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Na vrsti so zadnje prireditve v okviru Koroških kulturnih dni v Ljubljani. Jutri, 15. aprila, ob 19. uri bo v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani koncert Koroška pesem prek meja. Nastopila bosta Mešana pevski zbor Sele pod vodstvom mag. Romana Verdelja in tamburaši iz Loč, ki jih vodi Erika Wrolich. Vstopnice po deset evrov so na voljo pri blagajni Cankarjevega doma, lahko pa jih naročite tudi na elektronski naslov natasa.stergar@guest.arnes.si.

V nedeljo, 16. aprila, bosta v Mini teatru v Križevniški ulici 1 v Ljubljani kar dve predstavi komične igre Frana Milčinskega Butalci, ki jo igrajo člani Teatra Srce Slovenskega prosvetnega društva Srce iz Dobrle vasi

pod vodstvom režiserja Vida Sodnika. Prva predstava bo ob 10. uri, druga pa ob 11.30. Koroški kulturni dnevi bodo končani v torek, 18. aprila, ko bo ob 18. uri v Galeriji Družina v Ljubljani zaprtje razstave del Zorke L. Wiess z naslovom Soočanja. Na zaprtju razstave bo za kulturni program z izborom koroških pesmi poskrbel Kvartet klarinetov Godbe ljubljanskih veteranov.

V nedeljo, 16. aprila, ob 11. uri bo na pokopališču v Železni Kapli svečanost v spomin na žrtve nacizma tega območja. Mnogi od njih so pokopani na tem pokopališču. Govornik bo poslanec slovenskega državnega zbora mag. Borut Sajovic. Recitala bo Mateja Ogris, pel pa bo moški pevski zbor Valentin Polanšek.

Konec marca pa je bil v dvorani Slovenske matice na Kongresnem trgu v Ljubljani v okviru Koroških kulturnih dni zanimiv pogovor s predsedniki Slovenskih kulturnih društev, ki delujejo v treh koroških dolinah. O kulturnem delovanju in pogojih zanj so govorili Danijel Mešnik, pred dobrim letom izvoljen predsednik Slovenskega prosvetnega društva Zila – na meji med Ziljsko dolino in Rožem deluje tudi slovensko društvo Dobrač z Brnce –, Marija Weber - Ogris, predsednica Slovenskega kulturnega društva Bilka iz Bilčovsa v Rožu in Martin Kuchling, predsednik Slovenskega prosvetnega društva Lipa iz Velikovca, ki deluje v Podjuni, v najbolj vzhodnem delu dvojezičnega dela Koroške in eno

Predsedniki slovenskih društev iz treh koroških dolin na pogovoru v Ljubljani: od leve voditeljica pogovora Lidija Golc, predsednik SPD Zila Danijel Mešnik, predsednica SPD Bilka Marija Weber - Ogris in predsednik SPD Lipa Martin Kuchling / Foto: Jože Košnjek

od redkih društev tudi na levem, severnem bregu reke Drave. Zanimivo je, da se vsak od sogovornikov ne le v poklicu, ampak tudi v prostem času ukvarja s kulturo

in umetnostjo: Danijel Mešnik ustvarja iz lesa, kamna in kovine, Marija Weber - Ogris piše knjige, tudi učbenike, Martin Kuchling pa prozo.

Po svetu

Vojna na intimni ravni

Več kot eno leto je v prvem planu pozornosti svetovne javnosti vojna v Ukrajini. Spremljamo jo v njeni vojaški, gospodarski in politični razsežnosti. Kako pa jo doživljajo njeni neposredni udeleženci na svoji intimni ravni?

MIHA NAGLIČ

To je izzvalo škandal

Enega od odgovorov na gornje vprašanje najdemo v delu ukrajinske pisateljice Oksane Zabužko. Njen romaneskni prvenec s provokativnim naslovom Terenske raziskave ukrajinskega seksa je izšel že pred 27 leti in ni to, kar obeta naslov. Avtorica je bila nedavno gostja literarnega festivala Fabula; prireja ga založba Beletrina, ki je izdala slovenski prevod njenega romana. V intervjuju razloži prav to, kar nas zanima: kako se silnice zgodovine odražajo v tem, kar imamo za najbolj intimno: v spolnosti in zvezah. »Pri pisanju me vedno zanima predvsem eno: kako se veliki zgodovinski dogodki manifestirajo na človeški ravni. Zgodovina se odvija v kuhinji, v postelji, med seksom. Kako naša preteklost, vključno z velikimi kolektivnimi, zgodovinskimi travmami, vpliva na našo sedanjost, ne da se tega sploh zavedamo? Kako pokuka na dan v toksičnih zvezah, v družinskem nasilju, zlorabah? Kakšna travma se oglašuje skozi vzorce nasilnega vedenja? No, to je izzvalo škandal. Kako si ta ženska drzne 'prevajati' ogromna vprašanja nacionalne travme

v jezik telesa?! Z govorico ženskega telesa sem – arogantno, tako so trdili – načela temo, ki je pred tem pripadala samo moškim. Zame je bilo pri vsem skupaj največje odkritje to, da sem začela dobivati pisma bralk, in to vseh, od dvajsetletnic do žensk v poznih šestdesetih. Pisale so mi, da so v knjigi našle svojo zgodbo. Polovica naroda je, prvič v svojem življenju, v knjigi našla nekaj, o čemer se je prej morda diskutiralo le za štedilnikom.«

O vlogi književnosti med vojno

Ukrajinski filozof Volodimir Jermolenko je zatrdil: »Literatura v vojnem času je blasfemija, saj resničnost vojne ni mogoče ubesediti.« Kako pa vlogo književnosti med vojno dojema Oksana Zabužko? Ne le vlogo pisateljev, vprašanje je tudi, kaj njihovo delo pomeni bralcem. »Spadam med tiste Ukrajince, ki smo po 24. februarju 2022 začasno izgubili sposobnost branja. Vse knjige v knjigarnah, ki smo jih brali in v njih uživali v t. i. 'normalnih okoliščinah', so se izkazale za bedno nezadostne v odnosu do homersko velikih izzivov življenja in smrti. V tem času sem, ironično, na prošnjo italijanske založbe napisala novo knjigo, dolg esej z naslovom

Najdaljše potovanje, ki je do zdaj že preveden v šest ali sedem jezikov. V njej poskušam bralcem z Zahoda pojasniti kulturni in zgodovinski kontekst vojne, ki ga marsikdo ne pozna. Pisala sem na hitro in neorganizirano, ker je bilo treba rokopis oddati zelo hitro – to je bil komercialni projekt, ki ga je bilo treba izdati kar najhitreje. No, ampak hkrati nisem mogla kar zamenjati prestave in preklopiti na pisanje leposlovja. Ko se je sposobnost branja ljudem počasi začela vračati, mi je založnik poročal o ogromnem poskoku branosti mojih del. Ukrajinci so se vrnili h knjigam, natančneje k resni literaturi. Niso iskali samo razvedrila, pač pa odgovore na vprašanja o pomenu življenja in smrti. Vem, kaj je Volodja mislil, ko je rekel, da je literatura v nekem trenutku postala 'blasfemija' – v mislih je imel občutek nemoči, ki ga občuti pisatelj, ko se vojna razmahne. Počuti se kot Kasandra: ni je mogel, ni je znal ustaviti. V čem je torej smisel vseh teh knjig, ki sem jih napisal? Zakaj je bilo treba uničevati gozdove, da so bila lahko moja dela prevajana, tiskana, ponatisnjena ... Počutiš se popolnoma neuporabnega. A v resnici ljudje berejo, ker jih takšne tragedije prizadenejo ne samo na čustveni,

ampak tudi na eksistencialni ravni. Potrebovali bi obisk pri psihoterapevtu ali pa, še bolje, dobro knjigo. Knjiga pomeni intimen dialog z avtorjem – spomnimo se samo na Martina Bubra in na njegov dialogski princip Jaz-Ti. To bo zvenelo kot hvalisanje, ampak več ducat ljudi se mi je zahvalilo, češ da jim je kakšna moja knjiga pomagala preživeti. To mi daje drugačno perspektivo, vlogo. Vojne ne morem ustaviti, čeprav že leta kričim svoja svarila, in nisem bila edina, ki je to počela – a nihče ni prisluhnil. Pomagam lahko na ravni dialoga, ki daje bralcu občutek, da ni sam.« (Vir: intervju Ane Jurc z Oksano Zabužko na MMC RTV SLO)

Glasovi žensk in otrok

Prav zanimivo in pomenljivo je, da nam pisateljice odkrivajo drugačne poglede na vojno kot njihovi moški kolegi. Tu ob Oksani Zabužko omenimo le še primer beloruske pisateljice in nobelovke Svetlane Aleksijevič; njena dela so »literarna kronika čustvene zgodovine sovjetskega in post-sovjetskega človeka«. V tehniki intervjuja da spregovoriti glasovom žensk (Vojna nima ženskega obraza) in otrok (Zadnje priče). Postsovjetska prostranstva pa še naprej trpijo in krvavijo.

Oksana Zabužko (1960), ukrajinska pisateljica, pesnica in esejistka, postaja književna ambasadorica Ukrajine v svetu.

/ Foto: Wikipedija

Beloruska pisateljica in nobelovka Svetlana Aleksijevič (v sredini v belem) s sovjetskimi pričevalkami o vojni. Fotografija je z začetka osemdesetih. / Foto: Wikipedija

Mediji nam prikazujejo slike porušenih ukrajinskih stavb in mest. Iz njih pa se ne vidi, kako vojno doživljajo njihovi prebivalci na svoji intimni ravni. / Vir: Wikipedija

Nove knjige (68o)

Vojna v risoromanu

MIHA NAGLIČ

»Desetar Goran Duplančić in njegova enota, sestavljena iz mladeničev z različnih koncev Jugoslavije, so zadnji vojaki JLA. Junija 1991 so se znašli v kasarni 'Boris Kidrič' v Šentvidu, izolirani, prestrašeni, brez vode, elektrike, hrane in osnovnih potrebščin. Goran in njegovi prijatelji, ujeti med ograjami vojašnice, so bili v središču spopada dveh velikih zgodb – tiste, zaradi katere so bili prepoznani samo kot sovražniki in agresorji, in tiste, kjer so bili lahko bodisi zvesti vojaki bodisi dezertjerji. Od njih se je zahtevala brezpogojna zvestoba jugoslovanski državi in pripravljenost, da zanjo umrejo, izdajo prijatelja ali streljajo

nanj, in vse to v trenutku, ko so na drugi strani ograj vojašnica JLA vsi že zdavnaj nehali verjeti v Jugoslavijo in vse, kar je simbolizirala. Spopad velikih zgodb so lahko pripadniki vojaškopolicijske enote v kasarni v Šentvidu preživeli le tako, da so držali skupaj, skrbeli drug za drugega in si zapuili. Tako so ostali zvesti načelom bratstva in enotnosti dlje kot sama JLA in kot oblast, ki jo je armada ščitila. Risoroman Vojna prikaže vojno, ki je spremljala razpad Jugoslavije, natančno takšno, kot je bila: absurdno, polno protislovij, strahu, groze, nesmisla. In čeprav je zgodba, ki jo Goran Duplančić pripoveduje skozi risbe, zgodovinsko zelo natančna, pa takšna zgodba nikjer na območju

nekdanje Jugoslavije ne more postati del zgodovine in 'uradnega' spomina na čas, ko je skupna država razpadla na več nacionalnih držav. Ne samo zato, ker gre za strip, in niti ne zato, ker njegov avtor ni zgodovinar, temveč teoretični fizik, ampak predvsem zaradi tega, ker velike zgodbe, na kate-

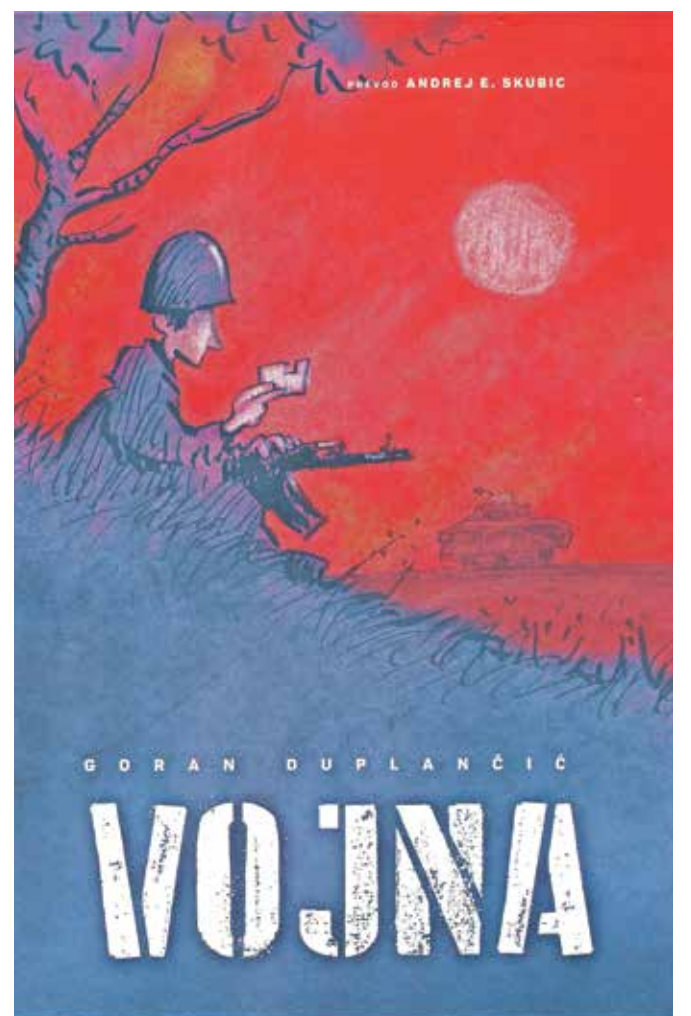
Goran Duplančić, Vojna, prevedel Andrej E. Skubic, Založba ZRC, Ljubljana, 2022, 280 strani

rih temeljijo te nove nacionalne države, ne preneajo absurdnosti, strahu in protislovij ali česar koli, kar bi lahko zasenčilo njihovo zmagovalstvo.« (str. 6–7)

Gornji odlomek je iz predgovora Tanje Petrovič. Ta risoroman o vojni, ki se je začela poleti 1991, pa je

vreden branja tudi zaradi poudarka, ki sledi. »Risoroman Vojna kljubuje velikim zgodbam in logiki, ki ljudi prepoznavajo izključno glede na etnično pripadnost in jih po tem ključu razvršča na njihove in naše, zločince in žrtve, heroje in izdajalce. Mladi ljudje v šentviški kasarni so v tistem zgodnjem

poletju leta 1991 – na nek način paradoksalno – zaradi uniforme, ki so jo nosili, tudi sami kljubovali tej logiki in so zato lahko drug v drugem prepoznavali ljudi ter se med seboj ščitili, opogumljali in spodbujali.« Drugačen in dragocen pogled na vojno 1991.

Kultura

Deževni časi

Drama Deževen dan v Gurlitschu avtorja besedila in dramaturga Milana Ramšaka Markovića in režiserja Sebastijana Horvata je četrta uprizoritev Prešernovega gledališča v aktualni sezoni.

IGOR KAVČIČ

Aktualna uprizoritev Prešernovega gledališča, tokrat v koprodukciji z Mestnim gledališčem Ptuj, nas popelje v naselje Gurlitsch ob Vrbskem jezeru v predmestju Celovca. Uigrani ustvarjalni tandem Sebastijan Horvat in Milan Ramšak Marković (v zadnjih letih na primer s predstavami Ali: strah ti poje dušo, Cement in v tej sezoni Strah in beda Tretjega rajha) publiko tokrat povabi na gledališki oder. Tako se občinstvo v zmanjšanem številu v zgolj nekaj vrstah posede okrog osrednjega prizorišča predstave. Najprej je to jedilna miza, ob kateri na večerji sedita dva para. Intelktualca srednjih let, zakonski par Peter (Aljoša Ternovšek) in Ingrid (Vesna Pernarčič), on novinar pri malomeščanskem časopisu, ona odvetnica, ter njuna gosta, profesor David (Miha Nemeč) in

njegova mlajša partnerka, njegova nekdanja študentka Sofi (Živa Selan).

Prijeten klepet o tem in onem, novem avtomobilu, malih težavicah, ampak »nič takega«, pa tudi vse večji nestrpnosti ter drugih problemih sodobne družbe, o službi – Peter ima tokrat v delu resen članek o beguncih na bosansko-hrvaški meji – se nekoliko zaplete, ko pride na dan, da je Sofi noseča; gostitelja namreč ne moreta imeti otrok. Ko Ingrid želi pokazati ogrlico – družinsko dediščino sorodnice, menda prve feministke v Avstriji – je ne najde. Meščanske idile je konec, Peter obsesivno začne iskati izgubljeno oz. ukradeno, prizori se tako prostorsko kot časovno vrstijo s filmsko hitrostjo. Jo je morda vzela pomočnica Maruša (Darja Reichman), je kdo vlomil v hišo? Sum pade celo na ženo. Peter ni več tak, za

kakršnega se ima. Izstopi iz malomeščanskega udobja, sicer sodeluje z detektivom, a se hkrati ponoči začne dobivati s čudnimi tipi na parkiriščih, zahaja v vaško gostilno in se druži s krajevnimi posebneži, pijanci in vlačugami, v gozdu pa v navalu besa celo ubije gozdarja ... Sledijo težave v zakonu, predvsem pa se mu vedno znova osvežujejo travme iz preteklosti – tako rekoč »v živo« z njegovo materjo (Vesna Slapar) in odsotnim očetom (Miha Rodman).

Jasno izpisano besedilo Ramšaka Markovića, polno velikih in malih zgodb, »jeb« današnjega časa, Horvat na inovativen, na neki način filmski način umesti na oder, tako rekoč med občinstvo. Kot bi nas avtorja želela spomniti, da je svet zaživel v nekakšen Gurlitsch, da smo vsi vsaj malo »v tem j... Gurlitschu«, hkrati pa se je tudi Gurlitsch zalezal v nas.

V eni zaključnih sekvenc: Darja Reichman, Aljoša Ternovšek in Borut Veselko / Foto: Nada Žgank

Akterji se premikajo po petih, šestih prizoriščih, a so vseskozi med nami. Tudi ko luč ni obrnjena nanje, so vseskozi v igri.

Igralski ansambel Prešernovega gledališča je znova izjemen. Aljoša Ternovšek kot Peter vešče prehaja v različna čustvena stanja, na trenutke replicira štirim, petim likom, suvereni vsak v svojem liku so Vesna Pernarčič, Živa Selan, v dveh vlogah gostujoči igralec Miha Nemeč ter Miha Rodman in Blaž Setnikar, ki se pojavita v

več vlogah. Slednji do potankosti izdela podobo vaškega pijančka. Enostavno ga moraš imeti rad. Izdelan lik Petrove mame nas z Vesno Slapar vrne v sedemdeseta leta in Darja Reichman kasneje tudi kot lokalna poodstnica Marta v igralski vsestranskosti znova dokazuje svojo ustvarjalno moč. Kostumografinja Belinda Radulović nekatere like dosledno vrne v preteklost, spet druge v vaško gostilno ali k večerji srednjega razreda. Drugo Ivanuša je izbral vzdušju

primerno mestoma kičasto glasbeno podlago.

Ko v predstavi vendarle čakamo, da se nekaj zgodi, morda zgodba preraste v epilog, v prvi plan stopi Borut Veselko kot vaški klošar Jockel z zgodbo o črni luknji v kopalnici in dejstvom, da »gre tako ali tako vse v k...« Tudi zaradi intelektualcev. Da je zato bolje spiti kakšno pivo več, posebno če ti kdo plača tvoj filozofski ekspeze. Morda bi vsak od nas kdaj v življenju moral iskati izgubljeno ogrlico, da bi tako našel sebe.

Ljudske in domovinske

V nedeljo se bo v večnamenski dvorani Gimnazije Kranj predstavil Gorenjski projektni zbor pod vodstvom Eve Jelenc Drozg. Naslov koncertu ljudskih in domoljubnih pesmi pa je dala znana Imel sem ljubi dve skladatelja Josipa Ipvavca. Sledila bosta še koncerta v Kropi in Radovljici.

IGOR KAVČIČ

Lansko jesen je Gorenjski projektni zbor s solisti in Slovenskim godalnim sekstetom pripravil enega izmed izstopajočih koncertov Glasbenega abonmaja v Kropi. Izkušena zborovodja Eva Jelenc Drozg je mešani pevski zbor zbrala posebej za omenjeno priložnost in po nastopu na vprašanje o prihodnosti zbora dejala: »Če bo interes, bomo seveda še kaj v tej smeri naredili. Trenutno se ukvarjam z idejo, da bi na pomlad naredili koncert v lokalni izvedbi z ljudsko in domovinsko tematiko.«

Prišla je pomlad in z njimi tudi potrditev zborovodkinjinih razmišljanj izpred pol leta. »Pevkam in pevcem, ki so sodelovali prvič, sem pisala, da bi lahko pripravili nov projekt, in spet se jih je odzvalo veliko. Glas se je še razširil po pevskih krogih in tako smo ponovno prišli do lepe zasedbe, ki omogoča izvedbo začrtanega programa,« je zadovoljna. Idejno zasnovano za program je pripravila, še preden se je

izrisala celotna zasedba zborov. Z njo je želela nagovoriti slovensko dušo v nas. »Običajno kakovostnejši zbori redno posegajo tudi po priredbah ljudskih pesmi, redkeje pa po pesmih z domovinsko tematiko. Iz svojega otroštva se spominjam petja Moškega zbora Kropa, ki je imel na programu tudi domovinske, in mogoče je tudi to razlog, da so mi zelo blizu. Ker sem si želela k projektu privabiti tudi pevsko solista, sem izbrala program tudi v tem oziru,« pojasnjuje sogovornica in dodaja, da ima v programu kar lep delež skladb skladatelja Lojze Lebič. »Menim, da je za pevke in pevce tak program lahko mamljiv. Sama bi ga zelo rada pela.«

Zbor deluje pod okriljem Kulturnega društva Kropa, kjer tudi potekajo vaje. Največ pevcev izhaja iz nekdanjega zbora Vox Carniola z Jesenic, ki večinsko prihajajo iz Gornjesavske doline, zraven so pevci Gorenjskega okteta, ki prihajajo iz Kranja, Besnice, Podbrezj, Loma pod Storžičem in Kroke, katerih umetniška vodja je prav

Gorenjski projektni zbor je znova združil pevske moči. / Foto: Adrijan Pregelj

sogovornica. Pridružili so se nekateri pevci iz zbora Canticum novum iz Zasipa, pa pevci, ki so prepevali v APZ France Prešeren, odzvalo se je tudi nekaj pevcev iz Lipniške doline ter nekaj posameznikov, ki pojejo ali so peli v drugih zborih. Pridružil se je pevec, za katerega je to prva zborovska izkušnja. »Najmlajša pevka se pripravlja na opravljanje mature, najstarejši je ravno praznoval osmi okrogli jubilej, drugi pa smo nekje

vmes,« v duhovitem tonu pove Eva Jelenc Drozg, ki je v k sodelovanju povabila dva mlada pevsko solista – Saro Ognjanovič in Žigo Čopija. V prvi vrsti gre za nadaljevanje sodelovanja z njunima mentoricama, Tatjano Vasle in Edito Garčević Koželj. »Seveda pa oba spremljam že iz obdobja pred našim sodelovanjem in poznam njuno predanost glasbi, natančnemu in kakovostnemu delu, želji po podajanju lepega in

nespornim glasbenim sposobnostim. Naše sodelovanje v sklopu prvega projekta pa je odkrilo tudi osebnostne značilnosti, ki so še dodaten razlog, da se sodelovanja z njima zelo veselimo.«

Da Gorenjski projektni zbor združuje ljudi, ki so vse življenje hodili na vaje, koncerte, tekmovanja, še pove zborovodkinja in dodaja: »Rada vidim zadovoljne izraze pevcev, ki uživajo ob petju in druženju.

Trenutno mi je to najpomembnejše, seveda pa kljub temu stremim h kar se da dobri izvedbi.«

Kikel treh koncertov bo zbor začel to nedeljo, 16. aprila, ob 19. uri v Kranju, v nedeljo, 23. aprila, ob 19. uri bo sledil koncert v Kulturnem domu v Kropi, 12. maja pa še v dvorani Radovljiške graščine. Vstop na koncerte je prost, veseli pa bodo prostovoljnih prispevkov za nadaljnje delovanje.

Pogovor

Prejemnik Medisove nagrade

Vid Janša,
dr. med.

Slovenski zdravnik Vid Janša, zaposlen na Ginekološki kliniki Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana, po rodu Radovljčan, je prejemnik ugledne mednarodne nagrade international Medis awards. Njegov znanstvenoraziskovalni prispevek je bil najboljši na področju ginekologije. Natečaj že deveto leto nagraduje izjemne raziskovalne dosežke zdravnikov in farmacevtov iz devetih držav srednje in jugovzhodne Evrope.

SUZANA P. KOVAČIČ

Prispevek oz. študijo ste pripravili v sklopu doktorskega študija o novih možnostih diagnosticiranja endometrioze. Kaj ste ugotovili?

Zdaj je edina možnost ugotavljanja peritonealne endometrioze kirurški pregled medeničnih organov, po možnosti skupaj s histološko potrditvijo. Študija naše raziskovalne skupine pa obravnava nove možnosti napredne, neinvazivne metode za odkrivanje endometrioze. Raziskovali smo proteinsko sestavo tekočine v trebušni votlini (peritonealne tekočine) z namenom identifikacije značilnih bioloških označevalcev endometrioze, naši rezultati pa bi lahko prispevali k boljšemu razumevanju bolezenskih patoloških procesov pri razvoju endometrioze.

Študija (objavljena v odmevni reviji Scientific Reports op. a.) opisuje analizo skoraj 1400 proteinov v peritonealni tekočini bolnic z neplodnostjo. Študija je razkrila višje koncentracije 16 proteinov pri bolnicah z endometriozo, ki imajo diagnostični potencial. Rezultati predstavljajo tako tudi temelj nadaljnjim raziskavam opredeljenih proteinov in njihovi validaciji v vzorcih krvi.

Na natečaj je bilo prijavljenih 238 izvornih prispevkov z devetih področij zdravstva in farmacije, ki jih je ocenjevala neodvisna mednarodna strokovna komisija. Kaj vam pomeni ta nagrada?

Poanta je, da lahko kandidiramo samo tisti, ki se ukvarjamo s kombinacijo kliničnega in raziskovalnega dela. Sicer imam stalno občutek, da vozim slalom med vsemi zadevami na delu in doma med tremi majhnimi otroki in potem upam, da na koncu ne zgrešim preveč vratc. Zagotovo je ta mednarodna nagrada veliko priznanje glede na to, da je bilo vloženega kar nekaj dela, ki je bilo prepoznano.

Jaz sem sicer prvi avtor tega znanstvenoraziskovalnega prispevka, ki je v sklopu mojega podiplomskega študija, vedno pa je zraven raziskovalna skupina in bi se zahvalil tudi mentorici prof. dr. Heleni Ban

Vid Janša, nagradjeni prvi avtor prispevka **Proteomska analiza peritonealne tekočine opredelila COMP in TGFBI kot nova možna biološka označevalca endometrioze** / Foto: Tina Dokl

Frangž in prof. dr. Tei Lanišnik Rižner za vso spodbudo. Vsekakor pa bi se zahvalil tudi ženi in otrokom za razumevanje in podporo.

Kakšna bolezen je endometrioza?

Endometrioza močno vpliva na kakovost zdravja žensk. Je benigna bolezen, ni rak. Tkivo, podobno tistemu v maternici, se najpogosteje razraste zunaj maternice po trebušni votlini, tudi po jajčnikih, v jajčnikih, lahko so oddaljene spremembe v popku, nosu, pljučih. Endometrioza se pojavlja pri približno desetih odstotkih v splošni populaciji. Pri tistih ženskah, ki imajo težave z zanositvijo, se pojavlja pri celo do petdesetih odstotkih. Povezava endometrioze in neplodnosti sicer ni še čisto pojasnjena, razen tedaj, ko je ednometriozna zelo izražena in povzroča anatomske spremembe (zarastline, neprehodnost jajcevodov ...), ko je jasno, zakaj so težave z zanositvijo. Kadar je endometrioza blaga, niti ni zanjo enega takega anatomskega razloga, pa vseeno vidimo, da je kdaj težava z zanositvijo. To še ni čisto pojasnjeno in eden izmed ciljev je bil, da bi odkrivali tudi nove patofiziološke mehanizme s temi našimi raziskavami ali vsaj odprli

vprašanja za nadaljnje raziskave.

Razen v povezavi z neplodnostjo, kdaj še posumite, da gre lahko za endometriozo?

Simptomi, znaki endometrioze so zelo nespecifični, zato tudi do postavitve diagnoze po navadi traja dolgo časa. Eden izmed razlogov, da traja toliko časa, je tudi to, da moramo pri blagi endometriozni narediti operacijo, da jo sploh lahko potrdimo. Poleg neplodnosti so predvsem lahko težave v smislu bolečin. Ali so to kronične bolečine v trebuhu ali ciklične bolečine pred menstruacijo, ob ovulacijah, bolečine pri spolnih odnosih, lahko tudi boleče uriniranje ali boleče izločanje blata.

V središču vašega dela sta tudi ginekološka onkologija in ginekološka kirurgija. Kaj lahko poveste o boleznih žensk na tem področju?

Najpogostejši ginekološki rak je rak na maternični sluznici, t. i. endometrioidni karcinom. Ta je najpogostejši podtip, ki je povezan s hormonskim statusom in tudi z življenjskim slogom (prehrano, telesno težo ...) in je v porastu. Ima pa ta rak na srečo vsaj to prednost, da ima zelo dobro prognozo in ga večinoma odkrijemo

v zgodnjih fazah, kar se kaže kot nepravilna krvavitev iz maternice ali pomenopavzna krvavitev. V Sloveniji ga je veliko več, kot na primer v azijskih kulturah, kjer je prehrana (z manj maščobe ...) drugačna.

Skoraj pri vsaki naši patologiji imamo odprte določene bitke, ena od teh je tudi rak jajčnika, ki je sicer redkejši, težava pa je, ker ga odkrivamo v pozni fazi v napredovanih oblikah, ker se simptomi, znaki kažejo nespecifično. Tudi tam iščemo raznorazne biomarkerje, za zdaj bolj ali manj uspešno.

Ena taka zmaga, vezana na onkologijo, je rak materničnega vratu, ki ga je vedno manj. S cepljenjem se lahko preprečuje. Predvsem je pa prevalenca raka materničnega vratu nižja na račun državnega presejalnega programa Zora, ki je bil uveden leta 2003 in se je ta rak praktično prepolovil. Prej smo imeli v Sloveniji skoraj tako incidenco raka materničnega vratu kot v Afriki, zdaj pa z nizko incidenco sodimo med najbolj razvite države. To je zagotovo prednost, da zdravimo predrakave spremembe, ne raka. Tudi cepljenje ima velik potencial, da bi se zmanjšal rak na materničnem vratu, in ne samo to, s humanimi papiloma virusi (HPV) je povezan tudi rak

analnega kanala, rak ust in žrela ... Pod onkološko patologijo spadajo še redkejši raki na zunanjem spolovilu, nožnici, ti so redki, so pa lahko tudi v povezavi s HPV.

Vaša mama je psihiatrinja, oče gastroenterolog, vi pa ste se odločili za specializacijo s področja ginekologije in porodništva ... Kakšna je bila ta vaša pot?

Dolgo časa so me zaradi staršev spraševali, ali bom zdravnik, pa mi je šlo to na živce in sem rekel, da ne bom. V gimnazijskih letih, obiskoval sem Škofjisko gimnazijo Ljubljana, pa je bila prav medicina edina, ki me je zanimala – in naprej študij na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Kar se pa specializacije tiče, sem dolgo časa mislil, da ginekologija ni zame. Potem pa sem enkrat na študentskih vajah v porodnišnici lahko sodeloval pri porodu deklice, Pia ji je bilo ime. To me je čisto navdušilo. Sicer sem zatem potreboval še kar nekaj časa, da sem se s tem sprijaznil, a vse od takrat naprej, ko sem se odločil za specializacijo iz ginekologije in porodništva, mi ni bilo niti enkrat žal. Kljub temu da se zdi, da smo omejeni na en organski sistem, je v bistvu zelo široko področje. Po eni strani porodništvo, po drugi strani sem pa zelo zgodaj ugotovil, da mi bolj odgovarjajo kirurške stroke.

Novi dom in družino ste si ustvarili v Ljubljani, po rodu pa ste Gorenjec.

Otroštvo sem preživljal v Radovljici in še vedno se rad vračam na Gorenjsko, s katero imam še malo tudi strokovne povezave, saj občasno opravljam dežurstva na ginekološko-porodniškem oddelku Splošne bolnišnice Jesenice.

Načrti za prihodnost v povezavi s stroko pa so ...

V Univerzitetnem kliničnem centru (UKC) Ljubljana, našem terciarnem centru, se spodbuja kombinacija kliničnega in raziskovalnega dela. Zagotovo je med mojimi cilji, da bi nadaljeval tudi raziskovalni del. Kar se tiče same stroke, je možnosti zares veliko. Onkološka kirurgija je široka in se mi zdi, da imam podporo tako na našem oddelku kot pri vodstvu Ginekološke klinike UKC Ljubljana.

»Zdaj je edina možnost ugotavljanja peritonealne endometrioze kirurški pregled medeničnih organov, po možnosti skupaj s histološko potrditvijo. Študija naše raziskovalne skupine pa obravnava nove možnosti napredne, neinvazivne metode za odkrivanje endometrioze.«

Pogovor

Glasba, lepa popotnica za življenje

Elizabetha
Demšar
Zupan

Letošnja prejemnica priznanja Frana Gerbiča, ki ga Zveza glasbenih šol Slovenije podeljuje za življenjsko delo ter izjemne dosežke na pedagoškem in organizacijskem področju pri uveljavljanju glasbene vzgoje in izobraževanja, je Radovljčanka Elizabetha Demšar Zupan. Prvega septembra bo minilo že štirideset let, kar je kot učiteljica klavirja in korepetitorica zaposlena na Glasbeni šoli Jesenice.

MARJANA AHAČIČ

»Svoje poslanstvo opravlja z žarom in neizmerno energijo. Želja po napredku jo je vodila k nenehnemu izpopolnjevanju in udeleževanju na najrazličnejših izobraževanjih s področja glasbene umetnosti in pianistične tehnike. Svojo strokovnost dokazuje z uspešnimi nastopi svojih učencev, uspešnim korepetiranjem ter izjemnimi organizacijskimi sposobnostmi. Nastopi njenih učencev so bili in so vzor ostalim klavirskim pedagogom na šoli, s svojim delom je dvignila nivo celotnega klavirskega oddelka,« so med drugim v obrazložitvi pobude za nagrado zapisali njeni kolegi iz Glasbene šole Jesenice.

Kot mentorica in korepetitorica je s svojimi učenci dosegla vrsto nagrad na državnih ter mednarodnih tekmovanjih, mlade učitelje je uvajala in pripravila za dobro delo v šoli, obenem pa poučevala v oddelku Žirovnica, kjer je bila tudi glavna pobudnica in organizatorica tamkajšnjih prireditev. Ob tem je bila 35 let vodja aktiva pianistov na šoli ter pet mandatov predsednica sveta šole.

Ko ni poučevala, je izvajala samostojne koncerte v okviru šole in zunaj nje. Že od srednje šole dalje pa je bila aktivna tudi kot zborovodkinja, korepetitorica, organistka ter organizatorica prireditev. V svoji bogati karieri je vodila več kot dvajset zborov, enega od njih, Ženski pevski zbor Lipa iz Radovljice, kar 23 let.

Kljub temu da se že vse življenje profesionalno in v prostem času ukvarjate z glasbo, ne prihajate iz glasbene družine, kajne?

Ne, ampak moj oče je bil zelo muzikalen. Starejši sestri je od neke upokojene profesorice kupil ogromen koncertni klavir, spomnim se, kako so ga na velikanskem tovornjaku pripeljali k nam domov v Radovljico. Sestra je hodila v glasbeno šolo, brat je igral harmoniko in seveda sem po klavirju zelo hitro segla tudi jaz. Najprej sem igrala kar po posluhu, s šestimi leti pa so me dali v glasbeno šolo.

Da bi poučevali ali ste sanjali o solističnih koncertih na velikem odru?

Ah, solistka je bila v mojih študijskih časih Dubravka Tomšič, velika večina drugih pa nas je študirala z namenom, da bomo poučevali v glasbeni šoli. Saj sem imela po diplomi na akademiji nekaj solističnih koncertov po Sloveniji, a za koncertiranje moraš imeti veliko kondicije, kar pa skupaj s poučevanjem enostavno ni izvedljivo.

V glasbeno šolo ne prihajajo zgolj talenti, temveč mladi z različnimi interesi, iz različnih razlogov ...

Res je, danes je celo moderno hoditi v glasbeno šolo. Ko sem leta 1983 začela učiti, ni bilo tako. Takrat so otroci večinoma prihajali iz iskrene lastne želje. Še zadaj se spomnim deklice, ki sem jo učila tisto prvo leto. Ni in ni ji šlo. Ni bila nadarjena, imela je slab občutek za ritem in nerazvito motoriko rok. Ampak prav ta deklica je vsak dan hodila od doma peš v glasbeno šolo, kjer je vadila na šolskem klavirju. Pred tem se je vsakokrat oglasila pri ravnatelju doma, da je vzela ključ, odklenila šolo, vadila uro, dve – in vse to naslednji dan ponovila. In ta deklica je na koncu tudi nekaj zaigrala. To je bil njen izjemen uspeh in moje neizmerno zadovoljstvo. Mislim, da je pri vseh pedagogih podobno. Osrečuje te občutek, da te je otrok razumel, ko si mu povedal, da je treba v življenju vztrajati, da je treba biti natančen, da je za uspeh potrebno delo, ker se samo od sebe pač ne zgodi nič.

Kako zgodaj izkušen pedagog vidi, da ima pred seboj zelo perspektivnega učenca?

Ah, hitro. Že v prvem razredu, sploh pri klavirju, ki je zahteven instrument. Uporabljaš dve roki, upoštevaj violinski in basovski ključ, naučiti se je treba igranja z vsako roko posebej, šele nato skupne igre. Pa rokovanja, prstni redi, ritem, pavze ... Paziti je treba na ton, na okrogle prste, mehka zapetja in pravilno sedenje. Cel kup informacij je in takoj se vidi, kako hitro jih je nekdo sposoben usvojiti. Nekaterim gre hitro, že takoj naslednjo uro po tisti, ko sem jim nekaj razložila, znajo vse na pamet. To pomeni, da so veliko vadili, da so bili z glavo pri stvari in igranje tudi miselno usvojili.

Elizabetha Demšar Zupan / Foto: Tina Dokl

Kdaj se pa zgodi preskok od zgoj prenosa zapisanih tonov na inštrument do dejanskega izvajanja glasbe?

Nekateri vsekakor muzikalnost že prinesejo na svet, to pomeni, da imajo posluh, smisel za ritem, da znajo poslušati, oblikovati frazo ... Naslednja stvar pa je, kako upoštevajo navodila pedagoga. Učitelj mora poskrbeti, da učenec zares razume, da je treba inštrument vaditi. Ne samo tistih obveznih pet, deset minut, ampak toliko časa, da mu pač »gre«, da naučeno steče notalno natančno, ritmično, muzikalno ..., da je zapisano v spominu in sluhu ter da otrok to čuti. Da nekaj res zaigrajo z interpretacijo, se lahko pokaže že v drugem, tretjem razredu.

Torej ne drži popolnoma, kot si radi predstavljamo, da so odlični glasbeniki predvsem zelo nadarjeni ljudje?

Res ne. Vaja, vaja, vaja je potrebna, kot rečemo učitelji. Veste, tipko lahko udariš na tisoč načinov, ampak samo eden je pravi in tega se je treba naučiti. Ni tako enostavno, kot si mnogi predstavljajo.

Kaj vas po štirih desetletjih še vedno vleče v poučevanje?

To, da vidim otroke srečne, ko so se nekaj naučili, zvedili in jim nato uspe. Na uri, na odru ... Vem, da sem stroga učiteljica. Tistim, ki jih nisem nikoli učila, se zdim še bolj stroga, kot v resnici sem. Ampak kdor se je enkrat učil pri meni, noče več stran, takšna je moja izkušnja.

Kar prihajajo, čeprav včasih tečejo solze.

Prihajate iz Radovljice, ki je na področju umetnosti in kulture tradicionalno zelo spodbudno okolje. So Jesenice, kjer poučujete, v tem smislu kaj drugačne?

Mislim, da ne. Tudi Jesenice so bile že od nekdaj kulturno zelo bogate. Trio Lorenz izhaja z Jesenic, izvrstna glasbena pedagoginja Breda Oblak in številna druga velika glasbena imena. Še v gledališču so imeli včasih tako imenovano luknjo – za orkestre pod odrom, edini na Gorenjskem.

Kaj pa v šolo prinese multikulturalnost?

Mislim, da se vsi počutijo enake. Glasba ne priznava razlik glede vere, države, kulture, iz katere izhajaš. Resnično. Jesenice so tako bogate z različnimi narodi, ampak otroci se v glasbeni šoli brez težav vklopijo. Tudi če slabo govorijo slovensko – glasba je ena, note so ene, vsi jih enako razumemo! Trenutno imam dva učenca, ki imata težave s slovenščino, ampak delo na glasbenem področju je na popolnoma enakem nivoju kot pri tistih, ki dobro govorijo slovensko. Vem, da je pogosto težko, ampak nazadnje se zmeraj razumemo.

V bogati glasbeno-pedagoški karieri ste vodili tudi osupljivih več kot dvajset pevskih zborov. Kako pa ste našli pot med pevce?

Janez Bole je bil moj profesor srednji glasbeni šoli. Takoj me je vzel v svoj veliki

zbor, kjer sem pela poleg Irene Baar, Vere Mlejnik ... V moji generaciji na akademiji sta bila kasneje vrhunska operna solista Janez Lotrič in Branko Robinšak in tudi mene je potegnilo v petje. Profesor Bole me je kot korepetitorico povabil v Zasip, kje je vodil enega od svojih zborov, moški pevski zbor Lip Bled, kasneje sem začela sodelovati še s kulturnim društvom iz Hodiš pri Celovcu, kjer so želeli za svoj zbor imeti slovenskega dirigenta ... Tako se je začelo in nadaljevalo z novimi in novimi zbori; mislim, da jih je bilo vseh skupaj res več kot dvajset.

Pri delu z zbori je pristop verjetno drugačen kot pri poučevanju klavirja?

V bistvu ni dosti drugače kot pri pouku inštrumenta, povsod je treba delati profesionalno, drugače ne gre. Vzgajaš v smislu lepote glasbe. Da jo znajo poslušati, slišati in uživati v njej. Profesionalnih glasbenikov ni veliko, v glavnem se tudi v glasbenih šolah ukvarjamo z ljubitelji. Ampak meni je lepo, ko vidim, da gre na primer nekdo z Jesenic samoiniciativno sam, z družino ali prijatelji na klasični koncert v Ljubljano, poslušat violonista, kitarista, čelista, trobentača ... To je zame uspeh. Pa tudi za moje kolege, sem prepričana. Mislim, da v glasbenih šolah s tem, ko jih naučimo poslušati glasbo, vztrajati pri delu in se potruditi za napredek, mladim ljudem damo res lepo popotnico za vse življenje.

»Osrečuje te občutek, da te je otrok razumel, ko si mu povedal, da je treba v življenju vztrajati, da je treba biti natančen, da je za uspeh potrebno delo, ker se samo od sebe pač ne zgodi nič.«

Jaz, midva in mi

Velika noč

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine

Še enkrat je nastopil spomladanski ekvinokcij, enakonočje, in prva polna luna po 21. marcu je vedno velika noč. Po tem dogodku se ravnajo vsi ostali datumi v letu. Tako so osnovali julijanski in kasneje gregorijanski koledar in takega uporabljamo še danes. Tak koledar so sprejeli v večini zahodnega sveta in tako se velika noč giblje med koncem marca, ko lahko nastopi najbolj zgodaj, pa vse do konca aprila, ko je lahko najkasnejši datum velike noči.

Še ena velika noč, ki je minila v duhu tradicije, ki ji sledimo. Velika noč so obredi, jedi, čiščenje, obiski, sprehodi v naravi. Tako nekako je pri nas. Jedi zagotovo pripravimo. Potica je slovenska posebnost. Pri nas sta vsaj dve tradicionalni, orehova in kokosova. Meni je zelo vseč pehtranova, mnogi pa rečejo, da plevela v potici ne jedo. No, pa naj bo plevel, kakor komu paše. Vseh dobrot imamo na razpolago, kolikor jih hočemo. Pri mesu so velike razlike. Nekateri imajo radi tradicionalnega, pripravljenega doma. Ta je bolj slan in je bolj temne barve. Drugim je vseč predelan na bolj »industrijski način«. Tako meso je mehkejše, bolj rožnate barve, običajno je bolj pusto. Pri mesu sem hitro zadovoljna, prata pa je posebnost, ki je

Naj nam da upanje in moč za iskanje rešitev.

nimajo povsod. Jo poznajo, pripravljajo pa je ne niti po vseh gorenjskih regijah, kaj šele drugod po Sloveniji. Za prato potrebujemo bel kruh, če je malo starejši, toliko boljše, veliko jajc, kislo smetano, peteršilj, prepraženo čebulo in meso. To meso je okusnejše, če je malo bolj mastno. Tega sem se že

navadila. Mlajši so kar alergični na kakršno koli maščobo v mesu, v resnici pa je bolj voljno in gladko, če je malo bolj mastno. Tako pripravim prato, ki jo pečem kar v pekaču in prekrijem s folijo. Tako pokrita se ohladi v pečici, da vsa sopara nekako preide nazaj v zmes. Pri pirih smo prav tako poenostavili in jih skuhamo v teranu. Sicer mi je hudo uničiti liter te žlahtne tekočine za kuhanje jajc. Ko se skuha, jo v teranu, jih pustimo čez noč. Naslednje jutro je tekočina kar bolj gosta, na jajčnih lupinah pa se na svetlobi čudovito svetijo teranovi kristali. Vprašali so me, ali bi bil refošk enako dobro vino. Nisem še preizkusila, vendar menim, da ne. Pri kuhanju jajc v teranu se izločijo kristali, ki so v vinu zaradi kraške zemlje, jerine ali jerovice. Refošk uspeva na flišnatih tleh, ki ne vsebujejo apnenca. Tako nastanejo takšna vijolična jajca, posuta z drobnimi kristali, ki se svetijo v soncu. Ko sem ga nekemu podarila, je rekel: »Videti je kot vulkanska kamnina.« Prav, sem si mislila, pa naj bo videti kot vulkanska kamnina. Tako smo praznovali še eno veliko noč, ki prinaša sporočilo vstajenja, rešitve. Naj nam da upanje in moč za iskanje rešitev. Vedno se najde pot, če jo iščemo.

Pametnjakoviči

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt

Leta 1999 sta ameriška psihologa Dunning in Kruger objavila svojo študijo o dejanskem nivoju znanja, sposobnosti posameznika in o tem, kako ti isti posamezniki sami ocenjujejo svoje znanje in sposobnosti. Rezultati so ju malo presenetili. Ugotovila sta, da imajo ljudje, ki so manj usposobljeni v neki veščini oziroma ki imajo manj znanja, istočasno čudno tendenco, da precenjujejo svoje znanje in sposobnosti, medtem ko ljudje z več znanja in veščini pogosto podcenjujejo svoje znanje in sposobnosti. Presenetil jih je tudi

množičen odziv na ta članek po vsem svetu. Vznik za študijo pa je bilo vprašanje: Ali se ljudje zavedamo nesmiselnih besed in besedičenj? Podobno velja za dejanja ljudi. Sprejemamo odločitve sebi v škodo in smo prepričani, da smo se prav odločili. Čudno, kajne.

Manj očitno in enako nevarno je, ko na nekem področju zelo uspemo in nato mislimo, da imamo formulo za reševanje vseh življenjskih situacij. Temu so zelo podvrženi ljudje, ki so uspeli v materialnem smislu. Vabijo jih na televizije, konference in počasi jih ne spračujejo le o njihovem poslu, temveč vse mogoče: kako urediti sebe, da uspeš, kako dvigniti samozavest, kako bi oni organizirali družbo, kje je mesto bolj in manj sposobnih, kako spremeniti šolski sistem ... skratka področja, kjer oni niso doma. Svoje ozko področje uspeha razširijo na več področij in so prepričani, da imajo vse odgovore. Tako prvim kot drugim z eno besedo rečemo »pametnjakoviči«.

Vendar smo isti skušnjavi podvrženi v poklicih, ki se ukvarjajo s problemi in težavami ljudi – psihologi, terapevti, duhovniki, zdravniki, socialni delavci, učitelji ... »Mi pa že vemo, saj smo to študirali, slišimo veliko

zgodb, ljudje sami hodijo k nam po pomoč.« Takšne misli ne pomagajo ljudem, ki trpijo in potrebujejo pomoč. Takšne misli so odlična energija za polnjenje ega. Poln ego npr. terapevta ne pomaga reševati problemov ljudi. Pomaga pa t. i. terapevtska ponižnost. To pomeni, da je terapevt kljub izobrazbi in klinični praksi še vedno ponižen pred klienti. Tako se terapevt ne napihuje,

Pazimo, da ne bomo preveč pametni!

je, da vse ve. Terapevtska ponižnost na neki način prisili terapevta, da ostaja enak klientu in se mu posveča kot sebi enakemu. Sicer lahko kaj hitro postanemo »pametnjakoviči«.

Na prvo oceno »pametnjakoviči« res veliko vedo. Kaj kmalu pa ugotovimo, da jim manjka znanja. Da ne pade mo v klub »pametnjakovičev«, je najboljša obramba preverba lastnega znanja, koga moje modrovanje res zanima, ter predvsem ponižnost in zavedanje, da so resnično veliki ljudje ponižni, skromni, bolj tiho kot ne, se zavedajo, kako majhno je njihovo znanje v primerjavi z neznanjem, preverjajo, ali služijo samo sebi ali tudi človeštvu.

Trgovina s trajnostno modo

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje

O Društvu Verjamem vate s sedežem v Domžalah smo obširneje pisali lani poleti. Gre za nevladno organizacijo s statusom socialnega podjetja in izvajalske organizacije za osebno asistenco. Prav tako v društvu deluje dnevni center za ljudi z zmerno motnjno v telesnem in duševnem razvoju, ki ga sofinancira Občina Domžale. Pred kratkim so nam poslali vabilo na zanje poseben in velik dogodek – odprtje nove trgovine s trajnostno modo.

V društvu ves čas premikajo meje. V sklopu skoraj desetletnega delovanja jim je kot socialnemu podjetju uspelo združiti vsa svoja znanja s področja sociale in podjetništva ter jih implementirati v svoj lasten koncept trajnostnega delovanja. Rezultat njihovih prizadevanj je tudi nova trgovina s trajnostnim konceptom Lup. v središču Domžal, na Ljubljanski cesti 82, ki so jo slavnostno odprli pretekli mesec. Poleg nove

pridobitve v okviru socialnega podjetja delujeta še dve delovni okolji, in sicer trgovina iz druge roke Naša trgovin'ca in šivalnica unikatnih oblačil Lup. iz ponovno uporabljenega džinsa ter popravilnica oblačil. »Želja po trgovini z našimi unikatni Lup. je rasla v nas že kar nekaj časa. Uspelo nam jo je uresničiti. Namen trgovine je koncept s trajnostnim delovanjem, ki podpira vse tri

»Krasno se jim zdi, ko pišejo tudi zahvale na deklaracije. S tem se urijo v pisanju, natančnosti in odgovornosti. Včasih se kdo opogumi in stranko tudi ogovori ali pa ji postreže kavico.«

vidike trajnostnega razvoja: ekonomski, družbeni in socialni. S pomočjo trgovine zaposluje ljudi iz ranljivejših skupin, v njej usposabljam mlade z motnjami v telesnem in duševnem

razvoju ter ob tem skrbimo še za naše okolje. Poleg tega, da izdelujemo unikatna oblačila in dodatke iz ponovno uporabljenega džinsa, sodelujemo tudi z drugimi trajnostnimi ustvarjalci glede prodaje njihovih izdelkov. V naši trgovini Lup. lahko kupite torbice in oblačila Lup., trajnostno kozmetiko, oblačila, keramiko in darilni program tudi drugih proizvajalcev. Prihodek od prodaje je namenjen financiranju delovnega okolja ter razvoju društva,« je povedala Vesna Goršek, ki je januarja 2014 združila moči z Alenko Žnidarič in ustanovili sta Društvo Verjamem vate. Obe sta mami otroka s posebnimi potrebami.

Vesna Goršek poudarja, da so njihovi mladi skozi leta že usvojili zahteve glede delovnih procesov, ki jih imajo. »Vedo, da se je na delovnem mestu treba obnašati kulturno, odraslo in odgovorno. Pri tem jim pomagajo njihovi osebni asistenti, ki jih usmerjajo na poti do

Rezultat prizadevanj Društva Verjamem vate je tudi nova trgovina s trajnostnim konceptom Lup. v središču Domžal, v katero so vključeni tudi mladi z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. / Foto: arhiv društva

uspešno zaključene delovne naloge. Njihovo usposabljanje na delovnem mestu zajema pomoč pri čiščenju trgovine, sortiranju in prevzemu oblačil, pomagajo pri stajlingih, v skladišču, pišejo deklaracije, v primeru nakupa v spletni trgovini Lup. pripravijo izdelke za pošiljanje ter jih odnesejo na pošto. Krasno se jim zdi, ko pišejo zahvale na deklaracije. S tem se urijo v pisanju, natančnosti in odgovornosti. Včasih se kdo opogumi in stranko tudi ogovori ali pa ji postreže kavico. Seveda z veseljem natisnejo tudi račun.

Vse to pod budnim očesom vseh nas prisotnih na delovnem mestu ter osebnih asistentov. Verjamemo, da tudi osebe z motnjami v duševnem razvoju lahko aktivno preživljajo svoj prosti čas in so vključene v neposredno dogajanje.«

V programu odprtja trgovine so se predstavili mladostniki iz njihovega dnevnega centra, nastopila je tudi pevka Sendi. Kot še povedo, bo trgovina sčasoma tudi prostor, kjer bodo z različnimi tematskimi dogodki skrbeli za opolnomočenje oziroma osebno rast ljudi.

Tunjiške zgodbe (33)

Nekaj iz zgodovine

IVAN NOGRAŠEK

Od Tunjic do Kamnika je bil nekdaj samo blaten kolovoz. Ob tej poti pa so rastla jagneta, to so tisti topoli, ki jim veje rastejo samo navpično navzgor. Ta drevesa pa so delala tako senco, da se blato na kolovozu ni nikoli posušilo. Zato je župan ukazal brezplačno delo, da se ta drevesa posekajo. Takemu delu so tedaj rekli, da morajo vaščani delati tlako. Prišlo je kar veliko gospodarjev, s seboj so pripeljali tudi svoje hlapce in dekle. Otroci pa so kar sami prišli. Posekali so drevesa in pospravili vejevje. Otroci pa so stiskali tam okrog nekih starih štorov. Izbrskali so neki glinast lonec, v katerem je bilo polno kovancev. Nekateri od vaščanov so nabrali polne žepe teh kovancev. Drugi pa se jih sploh niso upali dotakniti, ker so bili prepričani, da so »zacoprani«. Zapisano je, da je bilo teh kovancev tristo. Pa ne vem, ali so znali šteti do tristo, ko pa takrat še ni bilo šole v vasi. Po nekih zapisih se je to dogajalo leta 1842. Od teh kovancev, na katerih je bila kraljica Honorija, so se

ohranili samo trije. To so tisti trije, ki jih je Birtova dekla domov prinesla. Dva sedaj hranijo v muzeju na Dunaju, enega pa v Ljubljani. Menda je šla neka žena berača kupovat Prašnikarjev mlin v Mekinjne. Pa jo Prašnikar zaničljivo vpraša, ali se dela norca, da bi berači lahko kupili njegov mlin. Pa je malo premaknila svojo spodrecano krilo, se je pa toliko denarja po tleh vsulo, da je Prašnikar samo debelo pogledal.

Ljudje, tisti malo premožnejši, so svoj denar radi zakopavali, da jim ga niso rokovnjači pobrali. Pa poglejmo, kaj se je v tistih časih še dogajalo. Žandarji so hodili od hiše do hiše in nabirali godne fante za služenje dolge vojaščine. V zapisih našega rojaka dr. Franceta Steleta sem prebral, da so tudi v njegovo rojstno hišo prišli žandarji po dva brata, Primoža in Matija. Primož je takoj, ko so prišli, pokleknil in začel moliti, pa kar naprej je še dodajal: »Še en oče naš za žandarje...« Tako da so se ga žandarji usmilili, ko je tako vztrajno molil zanje. Pustili so ga doma. Matija pa so odgnali s seboj. Menda je moral take marše delati, da je krvave pene tiščal. Kmalu pa je pobegnil od vojakov, domov si ni upal. Zato je bil dolga leta za hlapca na Koroškem pri enem »pavru«. Že ostarel in izmučen je prišel domov samo umret.

Kmečki fantje so se tej vojaščini, ki je trajala, dokler je bil mož sposoben za to službo, izmikali na različne

načine. Oče je veliko kmetijo razdelil med dva sinova, ki sta bila kot gospodarja oba oproščena vojaščine. Domače hišno ime pa se je delilo na primer na spodnji in zgornji Sitar. Mi imamo v naši fari deset takih primerov. Nekateri fantje so šli med rokovnjače, ki jih žandarji niso bili zmožni poloviti. Drugi bolj miroljubni pa so šli med drvarje ali holcarje, kot so jim rekli. Nekeč so žandarji obkolili neko barako, kjer so delali drvarji. Hoteli so jih odpeljati, pa jih je vodja drvarjev prosil, naj jih pustijo vsaj toliko časa, da pojedjo žgance za južino. Pa so jim dovolili, da se še najedo, med tem časom se je vodja drvarjev na skrivaj polulal v vrečko, kjer so imeli shranjen smodnik. Po južini pa je vodja žandarjev svojim ukazal, naj napolnijo puške, ko pa so to storili, so hoteli streljati, pa so »šrekelnici« zaradi mokrega smodnika samo padli iz cevi kakor bobki pri kozah. Tedaj pa je vodja drvarjev zavpil: »Fantje cepine! Ni kazalo drugega, kot da so tekli iz gozda, žandarji naprej, drvarji pa za njimi. Od tedaj dalje so morali žandarji svoje puške napolniti že, preden so šli iskat svoje nabornike.

Drugič so v gozdu zajeli več teh skrivaških fantov. Kar nekaj so jih – vklenjenih – odgnali v mesto in nato še naprej v cesarsko vojsko. Domači jih niso nikoli več videli. Več sreče so imeli tisti pri rokovnjačih, saj je žandarjem le redko uspelo katerega od njih ujeti.

Vaš razgled

Verjamem, da ste prepoznali, čigav je motiv na fotografiji. No, umetnik, ki slika angažirane grafite po zidovih v različnih delih sveta, svoje identitete sicer ne razkriva, je pa globalno prepoznaven pod imenom Banksy. Prejšnji teden se je zaprla razstava njegovih umetniških domislic v Trstu, ki smo jo v preteklih mesecih obiskali tudi mnogi Slovenci. V iskanju namigov, da bi bil svet boljši. Ta na fotografiji je dovolj zgovoren, mar ne? I. K. / Foto: Tina Dokl

Včasih kar malo pozabimo, kako je bilo, ko smo se še brezskrbno igrali in je bila edina misel, ki se nam je podila po glavi, da ne bomo zamudili večernih risank. Čeprav je otroštvo generacij digitalne dobe popolnoma drugačno, kot je bilo naše, in se vrednote ter običaji spreminjajo, pa je nekaj še ostalo enako – pristna otroška igrivost, ki jo je treba ohranjati in negovati. Tako kot to s spuščanjem pirha po »žlebu« počne deklica na fotografiji. N. T. / Foto: Nik Bertonec

Gorenjski priimki

Jerala, Jurjev priimek, 1. del

TINO MAMIČ

Jerala je gorenjski priimek, ki je nastal iz imena Jurij. Ker smo o Juriju, Zemljaku ali Poljedelcu, precej pisali pri priimku Jurčič v prejšnjih številkah Gorenjskega glasa, tega ne bomo ponavljali.

Priimek Jerala je nastal iz imena Jerala, to ime pa je izpeljava iz imena Jurij, ugotavlja jezikoslovec Janez Keber. Iz priimka Jerala je

nastal tudi priimek Jeralič v prvotnem pomenu 'sin Jerala' še navaja Keber v Leksikonu priimkov.

Slovenskih različic imena Jurij je sicer kar za malo morje: Georg, George, Georgi, Georgij, Georgije, Giorgio, Gjuro, Juergen, Jura, Juraj, Jurče, Jurček, Jure, Jurg, Jurgen, Juri, Jurij, Jurica, Jurislav, Jurko, Juro, Jurosla. Še več pa je priimkov: Jurančič, Jurc, Jurca, Jurčec, Jurčič, Juretič, Jurič,

Jurjevič, Jurko, Jurkovič, Jurček.

V latinščini, uradnem jeziku najstarejših slovenskih matičnih knjig in urbarjev, je ime Jurij prevedeno v Georgius. Ki pa je nadvse podobno imenu Gregorius. Jurij in Gregor sta dve različni imeni, ki pa sta zaradi podobnosti razmeroma velikokrat pomešani. Zato je v starih zapisih treba vedno preveriti, ali se ni pisar, ko je s peresom zapisal Georgius, nemara zmotil in mislil na Gregorijusa.

Sv. Jurij je od nekdaj med Slovenci eden najbolj priljubljenih svetnikov. Po priljubljenih svetnikih pa so ljudje radi imenovali svoje otroke. Posebej po tridentinskem koncilu (1563), ki je v slovenskih deželah z odredbo izpodrnil večino staroslovenskih imen. Šele

štiri stoletja kasneje se je nekaj slovenskih imen vrnilo v uporabo, ne pa vsa. Med izginulimi je tudi ime Jurimir in mogoče je dodaten razlog za izumrtje dejstvo, da se je začelo širiti zelo podobno ime po svetniku Juriju. Staroslovansko ime pa je tudi Jurislav z okrajšano različico Jurko, kot opozarja Keber, in je izpričano na Štajerskem v letih 1280–1315.

A tudi sveti Jurij ima predkrščansko poreklo. Gre namreč za ubijalca zmaja, zmaji pa so prisotni tudi v predkrščanskih verstvih. Tudi stara ljudstva so namreč v najdenih kosteh in okostjih dinosavrov videla mitološke pošasti, zmaje. Etnolog dr. Zmago Šmitek čaščenje sv. Jurija povezuje s kultom egipčanskega boga Sobeka. Na povezanost sv.

Sv. Jurij je dal ime mnogim krajem v Sloveniji. Šenčur pri Kranju je bil v zgodovini prvič omenjen leta 1221 (»Fridericus de sancto Georio«). A verjetno je kraj precej starejši. Kraji, kjer je cerkev posvečena ubijalcu zmaja, kot so sveti Jurij, Marjeta in nadangel Mihael, so namreč med najstarejšimi kraji na Slovenskem, saj kažejo na stik in konflikt med pogani in kristjani. V času pokristjanjevanja so namreč misijonarji radi posvečali cerkve zmagovalcem nad poganstvom. Svetnikov kip ob vhodu v Šenčur je delo kamnoseka Jureta Luskovca.

Jurija s slovansko mitologijo kaže tudi belokranjski običaj ob prihodu pomladi z Zelenim Jurijem. Stari Slovenci so namreč častili drevesa,

na kar kaže zelenje, v katero je odet pomladin Jurij, naslednik danes neznanega staroslovenskega pomladinskega božanstva.

V Besnici je bila na sveti večer leta 1786 krščena Neža Jerala (Agnes Jerala). Njenemu očetu je bilo ime Jurij. Ime in priimek, Jurij Jerala (Georgius Jerala), sta tako iz istega besednega korena. Kot kak Jurko Jurkovič. Knjigo hrani Nadškofijski arhiv Ljubljana (K 1780–1855 Besnica, zv. 1, str. 20).

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Kdaj ste nazadnje izrazili svoja čustva nekemu poleg sebe? Še bolje: kdaj ste nazadnje napisali romantično pismo, ki je zajelo vsa vaša razmišljanja, čustva, občutke in ljubezen, ki jo imate v srcu? Zdaj je pravi čas za to, torej se kar lotite.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Čas je, da jasno in glasno izrazite svoje mnenje in predvsem ne popustite pri tem. Prav tako odprite že enkrat denarnico za svoje nenujne potrebe in si privoščite stvari za svojo dušo. Pa naj bo za potovanje ali masažo, nekaj, kar bo samo za vas.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Energije vam bodo naklonjene v romantični zvezi, še posebej je ta poziv tokrat namenjen samskim. Seveda se brez muje še čevelj ne obuje, zato se ozrite okoli sebe, saj vas bo obdajala posebna, karizmatična energija.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Vaše skrite želje, ki ste jih tako pridno potiskali v svojo podzavest in jih postavljali v neko oddaljeno prihodnost, se bodo vedno pogosteje pojavljale v vaših sanjah in mislih. Prečistite te zadeve in uresničite kaj! Ne čakajte.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Jezik vam bo v ljubezenskih zadevah tekkel kot namazan in osvajali boste po dolgem in počez. To velja predvsem za samske leve in levinje, ki lahko srečate tudi usodno sorodno dušo, zato jej ne zanemarite druženja.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Z boljšo polovico boste imeli nežne in predvsem pomembne pogovore, v katerih boste odkrivali delčke sebe. Planeti bodo naklonjeni temu, da se izpoveste in s tem pomagata tudi sebi, saj se boste nehote razbremenili. Končno.

Tehnica (24. 9.–23. 10.)
Drznite si sanjati in še bolj si drznite potem te sanje izpolniti. Tudi na ljubezenskem področju boste aktivni in malce pogumni, saj si boste vzeli čas za boljšo polovico in potovanja, samski pa boste mogoče na potepanju koga srečali.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Vaše življenje se bo tokrat bolj ali manj vrtelo okoli drugih, torej okoli ljudi v vaši bližini. Vaš delež pri tem bo vaša psiha, ki se bo iz te komunikacije marsikaj naučila in s tem poskrbela, da boste zrasli in odrasli kot oseba.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Zazdelo se vam bo, da ste našli ravnotežje oziroma rutino, s pomočjo katere boste uspešno krmarili svojo življenjsko barko. Ob vsem tem se opogumite in spregovorite o prihodnostih s svojo boljšo polovico, saj so vam zvezde naklonjene.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Sprostite srce in se prepustite občutkom. Dovolite drugim, da vam malce pokukajo pod kožo in vas bolje spoznajo. Dajte jim vedeti, da vam vedno največ pomenijo male stvari, kot so pomoč pri pomivanju posode, travniško cvetje ali pa piškot.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Vaša notranjost bo kot prelita s sirupom razumnosti in mirnosti in kot taki boste delovali zelo pomirjajoče in dojemljivo. To bo izredno dobro delo vaši vezi z najdražjo osebo, saj boste v odnosu lahko dosegli velik napredek.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Svojemu partnerju boste privlačni kot že dolgo ne, saj boste kot obliti s karizmatično energijo in s partnerjem si bosta delila stvari, ki so bile že dolgo skrite in bodo pripomogle k lepim trenutkom. Zanimivo bo.

TA JE DOBRA

Bodoča tašča

Mladenič navdušeno pove mami, da se bo kmalu poročil. »Za šalo bom domov pripeljal tri dekleta, ti pa poskusi uganiti, katera je moja izbranka!«
Mama se strinja s predlogom in naslednji dan sin pripelje domov tri lepote ter jih posadi na kavč. Nekaj časa sproščeno kramljajo, nato se sin obrne k mami in jo vpraša: »No, mami, s katero se bom poročil?«
Ona izstrelji: »Z rdečelasko na sredini.«
Sin ves osupel vpraša: »To je neverjetno, kako si vedela?«
»Na živce mi gre kot hudič,« odgovori mama.

Sosed je popravil

Možakar sedi v naslonjaču in gleda televizijo. Žena ga prosi, naj popravi pipo, ker kaplja iz nje, on pa ji odgovori: »Saj nisem vodovodar.«
Čez nekaj dni v dnevni sobi pregori žarnica, in ko žena prosi moža, naj jo zamenja, ji ta odvrne: »Saj nisem električar.«
Ko se mož nekega dne vrne iz službe, opazi, da je pipa popravljena in žarnica zamenjana.
Tako vpraša ženo: »Ali si poklicala obrtnike?«
Žena: »Ne, sosed je vse popravil.«
Mož: »In koliko ti je računal?«
Žena: »Nič. Hotel je, da mu spečem torto ali pa seksam z njim.«
Mož: »In? Si mu spekla torto?«
Žena: »Saj nisem slaščičarka!«

Pod prho

Blondinki se prhata in ena prosi drugo za šampon. Ta ji ga da in prva reče: »Ne vem, ali bo ta šampon v redu. Na njem piše za suhe lase, moji so pa mokri.«

LAŽJI SUDOKU

1	2		7		8			
		9	6	1				5
		3			5		7	1
	1	8			9		4	6
3	5						2	9
9	4		5			7	3	
7	6		4			8		
5				8	6	4		
			2		7		1	

Rešitev:

6	1	9	2	5	9	8	6	2
2	6	9	8	1	2	6	5	3
2	5	8	6	7	1	9	2	4
8	6	2	1	2	5	9	7	3
6	2	1	9	8	2	5	6	3
9	7	5	6	2	6	8	1	2
1	2	5	9	6	8	3	4	7
5	8	2	1	9	6	2	7	3
7	9	8	6	2	5	2	1	4

TEŽJI SUDOKU

9	2							
		4	7	6		9		3
	1		9				4	
			2		5	4	3	
	6						5	
	5	2	3		6			
	4				2		8	
1		9		3	4	2		
								7

Rešitev:

7	2	1	6	5	9	8	6	2
5	9	7	8	6	2	1	4	3
6	8	2	7	1	5	9	7	3
1	6	2	9	8	6	2	5	7
2	5	2	6	7	1	9	8	6
9	6	5	1	2	7	6	9	3
8	7	5	2	6	9	1	2	4
6	2	1	9	2	7	9	5	3
2	1	9	8	7	5	2	6	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

Gibalno ovirani gore osvajajo

Akcija Gibalno ovirani gore osvajajo letos prinaša kar devetnajst pohodov po poteh, dostopnih tudi za planince na invalidskih vozičkih in pohodnike, ki pri hoji potrebujejo pomoč.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Odbor Planinske zveze Slovenije (PZS) za planinstvo invalidov in oseb s posebnimi potrebami, Odbor inPlaninec, je v četrtek na mednarodni dan športa za razvoj in mir predstavil svoje načrte za akcijo Gibalno ovirani gore osvajajo, ki bo v svojem četrtem letu potekala pod častnim pokroviteljstvom predsednice dr. Nataše Pirc Musar.

Jurček Nowakk, vodja Odbora inPlaninec je prepričan, da so ubrali prvenstveno smer, saj se delo odbora osredotoča na omogočanje vključevanja invalidov in oseb s posebnimi potrebami v planinske dejavnosti ter prispevanje k inkluzivni družbi. »Naše delo je izjemno in raznoliko. Inovativni ljudje smo pripravljene preizkušati in iskati nove načine reševanja problemov s poudarkom na rešitvah, namesto na težavah,« pravi.

Akcija letos prinaša kar 19 pohodov po poteh, dostopnih tudi za planince na invalidskih vozičkih in pohodnike, ki pri hoji potrebujejo pomoč. Obenem akcija povezuje invalidske in humanitarne organizacije, krepi solidarnost,

Akcija letos prinaša kar 19 pohodov po poteh, dostopnih tudi za planince na invalidskih vozičkih in pohodnike, ki pri hoji potrebujejo pomoč. / Foto: inPlaninec

medgeneracijsko sodelovanje in prostovoljstvo ter promovira skrb za naravo. Pri izvedbi bodo sodelovali PZS, Sonček – Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije, Zveza paraplegikov Slovenije, Društvo distrofikov Slovenije in Združenje multiple skleroze Slovenije.

Predsednik PZS Jože Ročan je ob tej priložnosti poudaril, da organizacija letos

praznuje 130-letnico in da je v svoji raznolikosti našla prostor tudi za najranljivejše v naši družbi. Ker je doživljanje narave osnovna potreba vsakega izmed nas, sta akcijo podprla tudi vrhunski alpinisti Marija in Andrej Štremfelj, prvi zakonski par, ki se je povzpela na vrh Everesta. »Radost, ki jo prinesemo v dolino, nam polepša dneve vsakdana, zato je vredno sodelovati v akcijah

Gibalno ovirani gore osvajajo. Pridružite se še vi,« vabita.

Pohodi bodo organizirani po različnih koncih Slovenije, na Gorenjskem je eden že bil marca do Tamarja, 17. junija bo do Doma pod Storžičem, 9. septembra na Veliko planino. Izziv, ki ga letos pripravljajo prvič, bo 19. julija, ko z manjšo skupino planincev želijo osvojiti Triglav.

V pripravi preureditev objekta v Begunjah

Begunje, Radovljica – Občina Radovljica v prihodnjih dveh letih načrtuje preureditev objekta v središču Begunj, ki je bil v osemdesetih letih zgrajen kot gasilski dom, danes pa v nadstropju gosti še lokalno knjižnico, prostore krajevne skupnosti ter lokalna društva. V okviru projekta Za moj kraj je bila na pobudo krajanov izdelana idejna zasnova za rekonstrukcijo objekta. Izbrana zasnova predvideva, da se bo v nadstropju oblikoval enoten večji prilagodljiv večnamenski prostor, ki se bo lahko uporabljal kot srednje velika dvorana in čitalnica ali ga bo mogoče pregraditi v manjši dvorani za klubske dejavnosti. Kot so pojasnili na občinski upravi, bo najprej treba preurediti vertikalne komunikacije, s čimer bo objekt dostopen tudi funkcionalno oviranim, hkrati pa bo to omogočilo širitev dejavnosti tudi na do sedaj neizkoriščeno podstrešje. Tam naj bi se oblikovali novi klubski in tehnični prostori. Časovnica investicije se bo prilagajala predstavitvi telefonske bazne postaje Telekom Slovenije, ki jo bo v nekaj letih nadomestila širokopasovna tehnologija, so še pojasnili na Občini Radovljica, kjer pričakujejo, da bo predstavitev opravljena v letu 2025, kar bo omogočilo izvedbo investicije, ki je ocenjena na slabih osemsto tisoč evrov.

Izplačan dodatek za veliko družino

Kranj – Včeraj so družine z vsaj tremi otroki prejele dodatek za veliko družino, ki se izplača enkrat letno. Letos za družine s tremi otroki znaša 468 evrov, za družine s štirimi ali več otroki pa 568,71 evra, so sporočili z ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Centri za socialno delo so odločbe o upravičenosti do dodatka za veliko družino pripravljali po uradni dolžnosti, in sicer vsem tistim, ki so oddali vlogo za otroški dodatek ali ga že prejema. Ta dodatek prejmejo vse družine, ne glede na njihovo finančno ali premoženjsko stanje. To pomeni, da ga lahko prejmejo tudi tisti, ki do otroškega dodatka niso upravičeni. V letu 2022 je bilo za dodatek za veliko družino namenjenih 14,5 milijona evrov za 33.289 družin.

Občasne zapore cest zaradi kolesarske dirke

Kamnik – V nedeljo bo zaradi kolesarske dirke, drugega Pokala Kamnika in Velike nagrade Generali Zame, ki se bo ob 11. uri pričela v Tunjicah, med 10.45 in 16. uro v intervalih do ene ure občasna popolna zapora nekaterih cest v občini Kamnik, Komenda in Cerklje. Občasna popolna zapora bo na odseku Kamnik (Tunjiška cesta)–Tunjiška Mlaka–Mlaka pri Komeni–Gmajnica, občasna mobilna popolna zapora pa na odsekih Tunjiška Mlaka–Zadnji vrh–Tunjice in LC 039721–Cerkljanska Dobrava–Vrhovlje–Tunjiška Mlaka.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglaševanja in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630, www.rozmanbus.si

TRST: 16. 5., STRUNJAN: 13.–18. 10., BERNARDIN: 12.–15. 11., ŠMARJEŠKE TOPLICE: 22.–27. 10., MORAVSKE TOPLICE: 21.–25. 5., RADENCI: 21.–25. 5., MADŽARSKE TOPLICE: 4.–8. 6., 2.–6. 10., MEDŽUGORJE: 22.–24. 4., BANJA VRUČICA S SARAJEVOM: 29. 4.–2. 5., 3.–6. 5., BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI: 28. 4.–5. 5., 29. 4.–6. 5., 10.–17. 5., 25. 5.–1. 6., POTEKANJE PO BOSNI: 9.–13. 10., MORJE: VELILOŠINJ: 12. 6., 14. 6., DUGIOTOK, OREBIČ, KORČULA – VEČ TERMINOV. Pokličite zainteresirani vozniki avtobusa.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Povest o koreninah Slovencev

Stražišče – V petek, 14. aprila, ob 18. uri bo v Šmartinskem domu v Stražišču predstavitev knjige Povest o koreninah Slovencev (prvi del) avtorja Simona Prosenca.

Literarni večer z Dragomilo Šeško

Šenčur – Recitatorska skupina KUD Valentin Kokalj Visoko v torek, 18. aprila, ob 18. uri vabi na literarni večer poezije Dragomile Šeško z naslovom V krogu svetlobe ljubezni in slovenske besede. Prireditve, na kateri bodo nastopili še učenci

Glasbene šole Kranj, bo v Blagnetovi hiši v Šenčurju. Nekaj svojih novejših pesmi bo prebrala tudi avtorica.

Pogovor s Francem Novincem

Škofja Loka – V sklopu pogovorov z umetniki bo v Galeriji Franceta Miheliča v torek, 19. aprila, ob 18. uri pogovor s škofjeološkim slikarjem, nekdanjim profesorjem na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in častnim občanom Škofje Loke Francem Novincem. Vstop bo prost.

Stand up večer

Podnart – ŠD Balinci-Prstomet v soboto, 15. aprila, ob 20. uri organizira večer z vrhunskimi slovenskimi stand up komiki. V Kulturnem domu Podnart bodo za smeh (po)skrbeli Marko Žerjal, David Gorinšek in Blaž Curk.

OBVESTILA

Meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola

Goriče – Krajevna organizacija Rdečega križa Goriče krajane vabi na preventivne meritve krvnega tlaka, krvnega sladkorja in holesterola. Pridite na tešče in s seboj prinesite evidenčno kartico. Meritve bodo v soboto, 15. aprila, od 7. do 8. ure v pritličju kulturnega doma KS Goriče.

Program medgeneracijskega sodelovanja

Šenčur – V ponedeljek, 17. aprila, ob 8.30 bo v Domu krajanov Šenčur umovadba, ki je namenjena izboljšanju pozornosti, spomina, ohranjanju možganov v kondiciji. Predvor – V Domu starejših občanov Predvor bodo v ponedeljek, 17. aprila, ob 10. uri s prepevanjem ljudskih pesmi obudili spomine na čase, ko se je prepevalo na vasi. Naklo – V Medgeneracijskem centru Naklo bo v ponedeljek, 17. aprila, ob 16.30 delavnica orientalskih plesov, ki nudi možnost rekreacije in spremljanja plesnega nastopa. Za obisk vseh

aktivnosti v okviru medgeneracijskega sodelovanja so obvezne prijave do zasedbe mest na mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

Preizkus hoje

Kranj – Center za krepitev zdravja, Zdravstveni dom Kranj, Mestna občina Kranj in Zavod za šport v soboto, 15. aprila, vabijo v športni park, kjer bo od 9. do 12. ure potekal preizkus hoje na dva kilometra. Na podlagi rezultatov bodo strokovnjaki ocenili telesno zmogljivost udeležencev in svetovali primerno telesno dejavnost, ki je eden najpomembnejših varovalnih dejavnikov za zdravje srca in ožilja in drugih kroničnih bolezni.

Usposabljanje za uporabo GPS

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj v četrtek, 20. aprila, ob 17. uri vabi na usposabljanje za uporabo GPS na pametnih telefonih za namene navigacije v gorah. Gre za krajšo ponovitev in praktično nadaljevanje izobraževanja, ki je bilo organizirano lani. Zbirno mesto bo na parkirišču pri kulturnem domu oziroma cerkvi v Predosljah. Poleg mobilnega telefona ali tablice z napolnjeno baterijo, dostopom do interneta (prenos podatkov) ter aplikacijama maPZS in Locus Map priporočajo športna oblačila in obutev. Predavanje je brezplačno, zaželeni so prostovoljni prispevki in prijave, ki jih sprejemajo na naslovu stanko.dolensek@gmail.com, na 040 206 164 in v pisarni društva (v sredo med 17. in 18. uro).

IZLETI

Na Talež

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje v torek, 18. aprila, vabi svoje člane na prvi letošnji planinski izlet, in sicer na Talež iz Bodešča. Skupne hoje bo približno tri ure. Zbirno mesto je pred AMD Cerklje ob 7. uri. V primeru slabega vremena bo izlet v četrtek v istem tednu.

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

I FEEL SLOVENIA

RADOVLJICA
15. & 16. APRIL 2023
WWW.RADOLCA.SI

10. festival čokolade

- največji sejem čokolade
- čokoladne degustacije
- koncerti in ulične predstave
- cirkuška in gibalna animacija
- kulinarčne in ustvarjalne delavnice
- čokoladni izzivi
- naj pralina festivala
- razstava oblek v barvah čokolade
- in številna druga čokoladna doživetja

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 12. 4. 2023
4, 18, 20, 22, 26, 29, 38 in 7 Loto PLUS: **2, 8, 12, 13, 33, 38, 39 in 15**
Lotko: **3 2 4 7 2 7**Sklad 16. 4. 2023 za Sedmico: **500.000 EUR**
Sklad 16. 4. 2023 za PLUS: **2.370.000 EUR**
Sklad 16. 4. 2023 za Lotka: **300.000 EUR**

Nagrajenci križanke z geslom NAJBOLJŠI FESTIVAL ČOKOLADE, katere sponzor je Turizem in kultura Radovljica in je bila objavljena v Gorenjskem glasu 4. aprila, so: **Lovro Špenko** iz Smednika, ki prejme 1. nagrado (vodena čokoladna degustacija za družino (največ pet oseb) v Radolški čokoladi v Radovljici), **Blaž Roblek** iz Preddvora, ki prejme 2. nagrado (Polovička, 370 g, Rajska ptica), in **Franc Markelj** iz Radovljice, ki prejme 3. nagrado (bombonjera v vrednosti 20 EUR, Čokoladnica Dobnik).

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejmete tudi po elektronski pošti

- Če želite račune prejemati po e-pošti, nam na e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.
- Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.
- Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.

Prepričani smo, da boste zadovoljni.

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

Letovanje na Korčuli

Škofja Loka – Medobčinsko društvo invalidov Škofja Loka v dneh od 7. do 14. junija organizira letovanje v Veliki Luki na Korčuli. Prostih je še nekaj mest.

KONCERTI

Prvi koncert iz cikla Naj se sliš'

Kranj – Komorni pevski zbor Mysterium vabi na prvi koncert iz cikla Naj se sliš', ki bo v soboto, 15. aprila, ob 18. uri v avli Mestne občine Kranj. Poleg omenjenega kranjskega zbora bosta nastopila Komorni zbor Ljubljanski madrigalisti in Mešani pevski zbor Leo Fortis Trebnje. Vstop bo prost.

PREDSTAVE

Premiera drame Hodnik

Podljubelj – Odrasla igralska skupina KUD Podljubelj 3. vrsta 5. sedež bo v soboto, 15. aprila, ob 19.30 v domačem Domu krajanov uprizorila dramo Matjaža Zupančiča Hodnik, ki popelje v svet skrite resničnosti iz ozadja resničnosti šovov.

SOBOTNA MATINEJA
Izvajata: Marionetno gledališče Jurček
VOLK IN TRIJE PRAŠIČKI

Sobota, 15. april 2023, ob 10.00
Prešernovo gledališče Kranj

www.pgk.si

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE | MESTNA OBČINA KRANJ | Gorenjski Glas | triglav

ZMOREŠ, MOČNEJŠA SI, KOT SI MISLIŠ!

Varna hiša Gorenjske nudi podporo, pomoč, pogovor in varno zatočišče ženskam in otrokom, žrtvam nasilja.

NE ODLAŠAJ IN POKLIČI: 051/200083
Od ponedeljka do četrтка od 8:00 do 18:00
in ob petkih od 7:00 do 13:00

PROGRAM OMOGOČAJO:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- 18 gorenjskih občin
- Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v RS
- donatorji

PETRA KAVŠEK
GOZDNA KUHINJA
NOVA DOPOLNJENA IZDAJA

Takoj ko boste odprli knjigo Gozdna kuhinja in videli preprostost receptov, se boste zaljubili. Ta knjiga vas bo popolnoma očarala z recepti za jedi iz sestavin, nabranih v gozdu, kot so: gobe, kostanj, čemaž, bezeg, gozdni sadeži ...

Kmečki glas

172 strani, 17 x 23 cm, trda vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

19⁵⁰ EUR * poštnina

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.siMale oglase sprejemamo: **za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

NAJAMEM

MANJŠE stanovanje v Železnikih ali Škofji Loki z okolico, tel.: 070/408-207 23000973

FESST, d.o.o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

POSESTI

NAJAMEM

V najem vzamem travnike ali njive v okolici Gorj, Bleda, Radovljice in Žirovnice, tel.: 040/811-618 23000966

GARAŽE

ODDAM

GARAŽO na Valjavčevi, Vodovodni stolp, 17 m², tel.: 031/549-008 23000959www.gorenjskiglas.si

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

MAZDA 6, letnik 2014, bencin, avtomatik, karavan, lepo ohranjen, tel.: 041/227-338 23000963

MERCEDES kupe 220, l. 2009, 280.000 km, avtomatik, odlično ohranjen, cena 7.100 EUR, tel.: 040/795-958 23000960

RENAULT Clio 1.2, 16 W, bencin, letnik 2003, registriran do decembra 2023, 3-vratni model, tel.: 031/220-367 23000969

SEAT Ibiza 1.4, bencin, LPG, l. 2008, 1. lastnik, reg. do 31. 3. 24, cena 2.400 EUR, tel.: 040/795-958 23000961

GOLF VII 1.6 TDI, let. 2014, 77 KW, 105 km, 203.000 km, ohranjen, kov. barva, cena 9.500 EUR, tel.: 041/638-445 23000971

MOTORNA KOLESA

PRODAM

MOTOR BMW 65 RT, letnik 1982, starodobnik z drž. certifikatom, reg., ali menjam za APN 4-6, tel.: 041/671-909 23000966

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

LETNE gume Fulda 185/60, R15, 84 H, letnik 0519, cena 40 EUR, tel.: 031/736-014 23000962

LETNE gume Continental, 215/60 R17, 80 EUR/kos in zimske gume 185/65 R15 88 T, 15 EUR/kos, tel.: 040/791-315 23001003

KUPIM

AVTOMOBILSKO prikolico notranje širine najmanj 130 x 200 cm, tel.: 031/604-918 23000990

STROJI IN ORODJA

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv, s koritom in mizo, tel.: 031/812-210 23000993

ELEKTROMOTOR 7.5 kw in mlin za žito, šrotar, tel.: 040/739-512 23000980

NOVO manjšo motoriko in vidia kline fi 600 in 400, tel.: 041/364-504 23000981

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

HRASTOVO hlodovino, tel.: 030/293-934 23000992

STREŠNO kritino Likozar, v dobrem stanju, tel.: 051/647-888 23000976

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 23000883

KAKO IZDELAMO JOGURT, SIR, MASLO

Priročnik je namenjen vsem, ki za lastne potrebe načrtujete predelati manjše količine mleka v okusne in zdrave mlečne izdelke, ter vsem, ki ste na tem področju že bolj samozavestni in spretni.

25 EUR * poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

TOPLOTNE ČRPALKE
Midea 6 – 16 kw
od 6.699,99 EUR - 6 kw z osnovno montažo, zagonom in 9,5% ddv
SUBVENCIJA EKO SKLADA
IZE d.o.o. 041 669 742

SUHA bukova drva, butare, mešana drva ter rajkelne - okroglice, tel.: 031/826-621 23000564

STANOVANJSKA OPREMA

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM
ELEKTRIČNO peč Panterm S 6, 12 kw za centralno ogrevanje, s črpalko in mešalnim ventilom, tel.: 064/112-914 23000987

OSTALO

PRODAM
LEP jogi za zakonsko posteljo, simbolična cena, tel.: 040/332-590 23001004

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM
MOŠKO cestno kolo Scott, CR 10, okvir XL, carbon, oprema Ultegra - Shimano, cena 1.100 EUR, tel.: 041/578-700 23000954

TURIZEM

ODDAM
V Barbarigi oddam apartma za letovanje, parkirišče zagotovljeno, tel.: 041/680-201, Sonja 23000958

HOBI

KUPIM
ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, celade, uniforme, tel.: 051/740-430 23000873

KNJIGE, PUBLIKACIJE

IŠČEM
PODARITE odvečne knjige. Pokličite, pridem z veseljem, jih odpeljem in ohranim, tel.: 030/996-225 23000997

STARINE

KUPIM
STARINE: mizarski ponk, poslikane skrinje, manjšo kaščo ..., tel.: 051/258-936 23000886

OTROŠKA OPREMA

PODARIM
OTROŠKI skiro za 4-5 let, tel.: 04/25-03-035 23000991

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA kot na napolnico s popustom do 101 EUR. Qlandia Kranj, Qlandia Kamnik, Deteljica Tržič, Spar center Jesenice. Kličite brezplačno 080 1331, www.optika-aleksandra.si 23000890

PRODAM

ELEKTRIČNO negovalno posteljo na kolesih z blazino + trapez, dobra cena, tel.: 031/736-059 23001000

PLENICE, velikost M, tip Tena, in ID slip, dnevne in nočne, več originalno zaprtih paketov, tel.: 051/301-674 23000977

KMETIJSKI STROJI

PRODAM
PREKOPALNIK Marko 4,35 kw, tel.: 041/919-708 23000986

KUPIM

KOSILNICO, priključke in traktor, tel.: 041/680-684 23000965

ODKUP traktorjev in kmetijske mehanizacije, v kakršnem koli stanju, tel.: 041/255-834 23000967

TRAKTOR, od 30 do 50 km, pogon 4 x 4, tel.: 01/72-38-262 23001010

VARNOSTNI lok ali kabino za traktor IMT 533, tel.: 051/899-823 23000984

PRIDELKI

PRODAM
JEDILNI krompir, tel.: 031/450-457 23000969

KROMPIR, prva množitev, primeren za sajenje, beli in rdeči, tel.: 041/378-920 23000964

Ekološka kmetija Šlibar, Kovor pri Tržiču - ekološki pridelki in izdelki

Žitni izdelki, jajca, sok, zelenjava, ob petkih tudi sveži pekovski izdelki

Prodaja na kmetiji:

- ob petkih med 16. in 19. uro
- ob sobotah med 8. in 12. uro

Informacije: 031 203 597

KROMPIR, ugodno, tel.: 031/506-863 23001001

MED, gozdni, cena 10 EUR, tel.: 031/307-115 23001006

RUMENO in rdeče korenje, tel.: 051/899-823 23000985

KUPIM

JEDILNI krompir, tel.: 068/150-640 23000999

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave, grahaste, črne in bele barve, pred nesnostjo in kg priščanci za doplitanje. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113 23000885

2 meseca staro teličko simentalco in 8 mesecev brejo pašno kravo simentalco, tel.: 031/712-769 23000988

2 meseca staro teličko LS, tel.: 041/855-753 23000983

2 bikca, stara 14 dni, tel.: 041/888-476 23000994

BELE piščance za doplitanje. Stanonik, Log 9, Škofja Loka, tel.: 041/694-285 23000970

ČEBELE na 7. satih, cena 10 EUR, in med višje kakovosti, cena 11 EUR, tel.: 041/210-580 23000979

ČEBELJE družine na AŽ satih, 10 satov, cena 90 EUR, tel.: 031/307-115 23001005

KOKOŠI nesnice - rjave v začetku nesnosti. Pripeljemo v vse večje kraje na Gorenjskem. Kmetija Šraj, Uroš Šraj, Cadramska vas 19, Poljčane, tel.: 031/751-675 23000876

OVCE, navajene paše, tel.: 040/794-988 23000974

SVINJO mangolico, primerno za prirast, tel.: 051/647-888 23000975

TELIČKO ČB, staro 3 tedne, tel.: 031/513-678 23000953

TELIČKO simentalco, staro 10 tednov, tel.: 04/25-22-720 23000955

KUPIM

BIKCA simentalca, od 130 do 180 kg, ali druge mesne pasme, tel.: 041/935-596 23000978

MLADO pašno kravo mes. pasme, po prvi ali drugi telitvi, skupaj s teletom, starim do enega meseca, tel.: 040/626-252 23000957

OSTALO

PRODAM

OVČJO volno za zastirko ali toplo gredo, tel.: 031/220-367 23000988

SENO v kockah, 30 kosov, tel.: 051/380-329 23001007

SMREKOVE ošpičene prekle debeline 6 cm, dolžina od 1,5 do 2,5 m, in fižolovke, tel.: 04/51-88-063, 041/446-510 23001009

ULEŽAN hlevski gnoj, možna dostava, tel.: 031/676-235 23000827

ULEŽAN hlevski gnoj, tel.: 041/901-888 23000995

ZAPOSLOTVE (m/ž)

NUDIM

IŠČEMO voznike kombijev s kategorijama B in C. Biotera, d.o.o., Pod kostanji 4, Komenda. Prijave pošljite na e-naslov: biotera@veolia.com 23000998

STORITVE

NUDIM

SENCILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 23000884

ADAPTACIJE - vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, krovstva in kleparska dela, sanacije in renovacije, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 23000888

ADAPTACIJE - vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, krovstva in kleparska dela, sanacije in renovacije, kvalitetno, hitro in poceni. Daf-sa, d.o.o., Temniška ul. 67, Naklo, tel.: 041/313-327 23000889

ADAPTACIJE - vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo - po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 23000887

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali - možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166 23000696

BELJENJE in glajenje sten, antiglivični premazi, barvanje fasad, nadstreškov in ograj vam nudi Pavec Ivan, s.p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 23000918

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 23000375

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 23000376

ZASEBNI STIKI

SEM mlad, pošten Gorenjec z redno službo. Če si taka tudi ti, se mi javi, do 45 let, tel.: 030/781-854 23001008

RAZNO

ZBIRAM odpadno železo in barvne kovine, odvoz brezplačen, tel.: 070/385-956 23000671

PRODAM

MASIVNO starinsko mizo, raztegljivo, 112 x 89 in 212 x 89, višina 80 cm, tel.: 041/230-988 23001002

PONK, železni, leseno mizo 120 x 60, primež TPV in prikolico 105 x 205, 750 kg, tel.: 064/234-043 23000972

POSTELJNO dno 80 x 185, dekljiško belo kolo in otroško črno kolo, tel.: 041/374-201 23000956

RUSKE vile, škarje za obrezovanje sadja na podaljšku, tel.: 041/356-044 23001011

ZRAČNO puško in manjšo kosilnico - motokultivator, tel.: 041/364-504 23000982

Nosilka osrednjega lika je socialna delavka Kristina. Pri svojem delu se nenehno sooča z ljudmi, ki jim pomaga v stiski. Ko jo sredi vročega poletja najdejo mrtvo na nekem parkirišču v Sentvidu, nihče niti ne slutí, kdo bi lahko bil kriv za njeno smrt. Je njena smrt povezana z izginotjem dečka pred petdesetimi leti, morda z izginotjem deklice Pije? Psihološki triler izpod peresa žirovske pisateljice Milene Miklavčič vas bo navdušil, prebrali ga boste na mah!

Redna cena knjige je 25 €. Če knjigo naročite na Gorenjskem glasu je cena le **22,50 EUR**

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

Srce je omagalo,
dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal ...

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da je v 94. letu starosti umrl naš dragi

MARTIN GAJSKI

K večnemu počitku ga bomo pospremili 14. aprila 2023 ob 15. uri na pokopališču v Tržiču. Žara bo v tamkajšnji mrliški vežici na dan pogreba od 11. ure dalje.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

V petek, 7. aprila 2023, smo se na kranjskem pokopališču poslovili od našega dragega

LEOPOLDA HRIBARJA

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem za izrečeno sožalje, tople besede tolažbe, podarjeno cvetje in sveče. Hvala Jerneju Jemcu in Tonetu Habjanu za prelepo izvedeno glasbo in Janezu Grašiču za poslovilne besede.

Hvala prav vsem, ki ste se prišli posloviti od našega dragega pokojnika.

Žalujoči vsi njegovi

Angelček varuh moj,
varuj me ti nocoj,
varuj me ti nocoj,
angelček moj!

ZAHVALA

V 95. letu starosti nas je zapustila naša ljuba mama

VIDVA KOK

roj. Tepina

Zahvaljujemo se vsem, ki ste mami lepšali življenje ter jo pospremili na zadnji poti s svojimi darovi, tolažilnimi besedami in dobrimi mislimi.

Ljuba mama, pogrešali te bomo!

Vsi tvoji

RADIO KRANJ 97.3
tvoji najljubši hiti
www.radio-kranj.si

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trig Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Konec tedna bo v Radovljici deseti Festival čokolade

Triindvajset prijavljenih butičnih čokoladnic iz Slovenije in tujine se bo predstavilo v grajskem parku in v starem mestnem jedru. Posebno privlačno bo dogajanje v Radovljiški graščini, organizatorji pa obljublajo tudi bogat spremljevalni program.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Jutri se v Radovljici začne deseti Festival čokolade, letos ponovno na dveh lokacijah, v grajskem parku in na Linhartovem trgu, vključno z Radovljiško graščino. Obiskovalcem se bo na dvodnevem dogodku predstavilo 23 čokoladnic. »Že lani smo se odločili, da ponudbo skrčimo zgolj na čokolado; zato je morda število ponudnikov nekoliko manjše, a je festival kljub temu dogodek, kjer se na enem mestu zbere največ čokoladnic,« je poudarila direktorica Turizma Radovljica Kaja Beton.

Bogat spremljevalni program

V grajskem parku bo potekal bogat zabavni program, športne, plesne in kulinarčne animacije za otroke, na glavnem odru se bodo zvrstili koncerti, na obisk prihajajo ulični umetniki in glasbeniki. V soboto bodo tako nastopili orkestri Glasbene šole Radovljica, akustični Šank Rock, Maraaya in KUD Kiks, v nedeljo pa Pihalni orkester Lesce, Adi Smolar,

Festival sta na nedavni novinarski konferenci predstavili Blanka Grašič in direktorica Kaja Beton iz radovljiškega zavoda za turizem in kulturo, ki organizira prireditev. / Foto: Gorazd Kavčič

Nik Škrlec s predstavo Povočni mož in Ansambel Veseli Begunčani.

Za vzdušje v Graščini bodo poskrbeli vrhunski domači glasbeniki, Timotej Willewaldt in Lenart Prek kot WildArt in Marko Stajniko z gosti.

Pripravljajo tudi kulinarčne delavnice: spajanje vina in čokolade z Valterjem Bufolinom, veganske

čokoladne slaščice z LittleKitchenVibes, ustvarjanje čokoladne kreme z mojstrom Naserjem Gashijem ter kulinarčni šov z Žigo Gabrovcem. Posebne kulinarčne delavnice za otroke bosta vodila dva znana televizijska obraza, Nik Škrlec in udeleženec MasterChefa Slovenija Žiga Gabrovce.

Letošnja posebnost bo tudi vodeno čokoladno doživetje, ČokoBarok, ki bo obiskovalce popeljal v preteklost čokolade.

Trajnostno usmerjeni

Kot poudarjajo organizatorji, je Festival čokolade največja prireditev v destinaciji, ki je v letih pred epidemijo privabila celo do štirideset tisoč obiskovalcev. Letos jih pričakuje približno toliko kot lani, ko so festival ponovno organizirali po dvehletnem premoru. To je okoli dvajset tisoč, kar je, kot pravi Kaja Beton, število, ki

ga razmeroma majhna Radovljica še prenese.

»Še posebno si prizadevamo za trajnost na dogodku,« poudarja Kaja Beton.

»Poleg skrbi za ločevanje odpadkov si želimo predvsem zmanjšati njihovo količino. V ta namen bomo na vseh lokacijah pijačo točili le v kozarce za večkratno uporabo, hrano stregli v biorazgradljivi embalaži, gostinci ne bodo ponujali napitkov v pločevinkah. K zmanjševanju količine embalaže pa vsako leto pozivamo tudi čokoladnice.«

Vstopnina za odrasle, ki so jo prvič uvedli lani, ostaja in znaša pet evrov. Otroci in mladi do 18. leta lahko festival obiščejo brezplačno. Tudi cena degustacijskih kuponov ostaja nespremenjena, tri evre za štiri kupone. Parkirnine ne bo, organizatorji pa spodbujajo prihod z vlakom ali avtobusom, ki obiskovalce pripeljeta v neposredno bližino prizorišča.

Navijač pri skoraj enaindevetdesetih

Ivan Kovačič je pri skoraj 91 letih še zelo aktiven. Je velik ljubitelj smučarskih skokov in tekem v Planici. Pod Ponce hodi že 73 let.

MAJA BERTONCELJ

Planica – Zima se je poslovila in s tem tudi sezona zimskih športnih tekmovalij. Pri navijačih bo ostala v lepem spominu, še posebno pri tistih, ki so si kakšno tekmo ogledali v živo. Največ takšnih je bilo pred kratkim na finalu svetovnega pokala v smučarskih skokih v Planici. Pod Letalnico bratov Gorišek so bili gledalci vseh generacij. S skoraj 91 leti je bil med najstarejšimi, če ne celo najstarejši, Ivan Kovačič s Primsko-vega v Kranju, tast naše novinarke Suzane. Pod Ponce hodi že 73 let.

»Prvič sem bil na skakalni tekmi v Planici leta 1950. Od takrat prihajam vsako leto, razen ko sem bil pri vojaki. Včasih je bilo tukaj zelo drugače. Predvsem je bilo več gozda in ogromno blata. Smo komaj prišli ven,« nam je nasmejan po-

se pripelje v iztek. Prav za vse navijam. Zelo lepo skačejo.«

Na Planico ga veže veliko spominov. »Prvič sem šel z vlakom do Rateč in potem peš v Planico. Snega je bilo ogromno. Vselej je bilo tudi veliko gledalcev. Enkrat nas je bilo več kot štirideset tisoč. To je bilo vzdušje! Za

»Žena sedaj ne gre več, mi pa pripravi malico in 'zaukaže', naj je ne prinesem nazaj.«

pot v Planico smo potrebovali tudi precej več časa kot danes. Ko še ni bilo avtoceste, je bila že na Zlatem polju kolona vozil. Nismo pa nikoli zamudili. Vedno smo šli pravočasno od doma, že v zgodnjih jutranjih urah,« se spominja. Zadnja leta ga v Planico pripeljejo sorodniki – letos obakrat sin Tomo, v nedeljo je bil z njim tudi

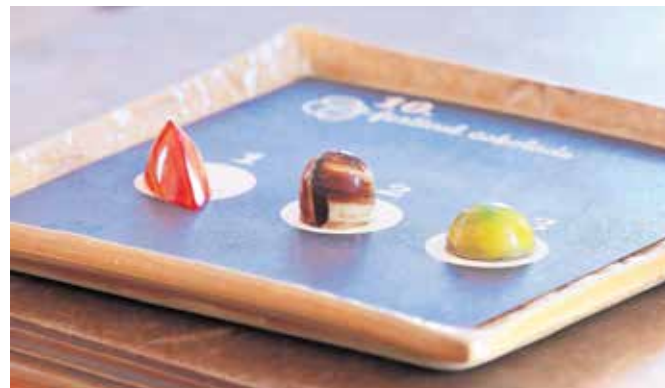

Ivan Kovačič si je zadnjo tekmo skakalne sezone v Planici ogledal s sinom Tomom in vnukom Binetom. / Foto: Gorazd Kavčič

jasnil med ogledom zadnje tekme skakalcev v že končani sezoni. Poleg nedelje je v Planico prišel tudi v petek, ko pa je tekma žal odpadla. »Vsako leto pridem večkrat, ne samo na eno tekmo. Po televiziji pol tega ne doživim kot tukaj v živo, čeprav tudi na zaslonu marsikaj vidiš. Za gledalce je dovolj prostora. Center so lepo uredili. Postaviš se, kamor želiš. Všeč mi je, da vidim skakalca od takrat, ko sede na zaledno rampo, in do konca, ko

vnuk Bine. »Za skoke in Planico sem očitno navdušen tudi naslednje generacije. Žena sedaj ne gre več, mi pa pripravi malico in 'zaukaže', naj je ne prinesem nazaj,« pove in se nasmeje.

Njegova želja je, da bi v Planico prišel še čim večkrat. »Zdravje mi za zdaj še kar služi. Naj le tako ostane,« je zaključil. Poleg skokov spremlja tudi druge športe, prav tako ljuba pa mu je glasba. Šestdeset let je pel v pevskem zboru.

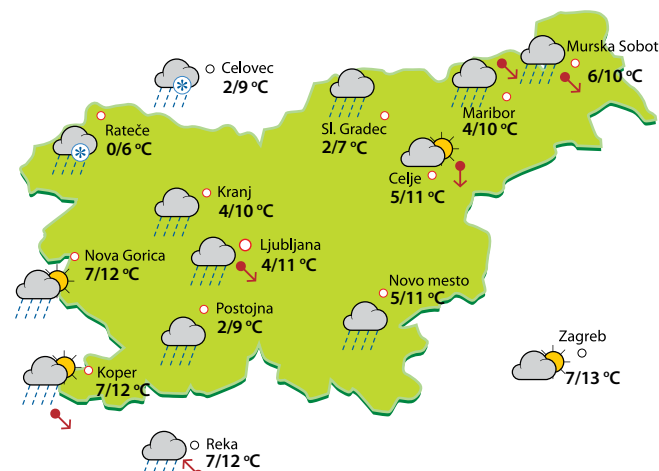
V znani avstrijski čokoladnici Zotter so že pred časom izbrali tri najboljše praline, obiskovalci festivala pa bodo ta konec tedna med njimi izbrali še svojega zmagovalca.

/ Foto: Gorazd Kavčič

vremenska napoved

Danes bo pretežno oblačno s krajevnimi padavinami. Meja sneženja bo sprva na okoli 800 metrim nad morjem, čez dan se bo dvignila na 1200 metrov. Jutri in v nedeljo bo spremenljivo do pretežno oblačno, popoldne se bodo pojavljale krajevne plohe in posamezne nevihte.

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
3/9 °C	4/10 °C	2/12 °C

NA GLAS

aforizem

»Molk je zlato,« so dejali, ko so mu odigrali Tišino.

Milan Fridauer - Fredi